

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOBRE PRAKTYKI – DOBRZY NAUCZYCIELE – SKUTECZNA SZKOŁA

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DOBRE PRAKTYKI – DOBRZY NAUCZYCIELE – SKUTECZNA SZKOŁA

Raport końcowy

Partnerzy projektu:

**MIASTO
STOLECZNE
WARSZAWA**

**Szkoły
PRO FUTURO**

OPRACOWANIE:

dr Wojciech Gasik – kierownik projektu

mgr Ewa Kaczorek-Witterstejn – koordynator merytoryczny projektu

mgr Wioletta Matysiak - specjalista ds. monitoringu i ewaluacji

PROJEKTODAWCA:

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

PARTNERZY:

- 1) Miasto Stołeczne Warszawa
- 2) Fundacja Pomocy Ludziom Niepełnosprawnym w Warszawie
- 3) Didasko S.J. J.P. Białobrzescy
- 4) Edukacja Pro Futuro
- 5) Towarzystwo Przyjaciół Integracyjnych Społecznych Szkół Podstawowych
- 6) Warszawskie Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym

DOBRE PRAKTYKI – DOBRZY NAUCZYCIELE – SKUTECZNA SZKOŁA

realizowany przez

Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- 1) **Program operacyjny:** Kapitał Ludzki
- 2) **Priorytet:** Wysoka jakość systemu oświaty
- 3) **Działanie:** Poprawa jakości kształcenia
- 4) **Poddziałanie:** Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty konkursowe
- 5) **Tytuł projektu:** Dobre praktyki-Dobrzy nauczyciele-Skuteczna szkoła
- 6) **Kierownik projektu:** Wojciech Gasik
- 7) **Czas realizacji projektu:** 01.08.2010-31.10.2014
- 8) **Obszar działania:** województwo mazowieckie

Spis treści

<i>Wprowadzenie</i>	7
ZADANIE 1. ZARZĄDZANIE PROJEKTEM	14
Etap 1 – Zorganizowany zespół zarządzający i wdrażający projekt – podpisanie umowy z kluczowymi pracownikami projektu	14
Etap 2 – Opracowanie procedury zarządzania projektem	14
Etap 3 – Opracowanie procedury komunikacji wewnętrznej	14
Etap 4 – Zakupiona infrastruktura biurowa.....	14
Etap 5 – Zarządzanie pracą zespołu projektowego	14
Etap 6 – Monitoring projektu – uwzględniający podział na etapy zarządcze	15
Etap 7 – Opracowanie projektów umów/regulaminów na potrzeby projektu	15
Etap 8 – Zaprojektowany i wdrożony system rozliczeń finansowych	15
Etap 9 – Zaplanowane i monitorowane przepływy finansowe	15
Etap 10 – Opracowane i złożone okresowe wnioski o płatność.....	15
Etap 11 – Bieżąca weryfikacja płynności finansowej.....	15
Etap 12 – Zarchiwizowana dokumentacja projektowa	16
Etap 13 – Audyt projektu.....	16
Etap 14 – Zamykanie projektu	16
Etap 15 – Rozliczenie końcowe projektu	16
Etap 16 – Opracowanie i wydruk materiałów promocyjnych	17
Etap 17 – Konferencja inauguracyjna rozpoczęcie projektu	17
ZADANIE 2. PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE I TECHNICZNE W ZAKRESIE ORGANIZACJI PRAKTYK	18
Etap 1 - Opracowanie merytoryczne projektu praktyk	18
Etap 2 - Opracowanie innowacyjnej koncepcji organizacji praktyk pt. <i>Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła</i>	18
Etap 3 - Recenzja koncepcji	19
Etap 4 - Przygotowanie innowacyjnej dokumentacji przebiegu praktyk – regulaminy praktyk, dokumentacja przebiegu praktyk, dokumentacja ewaluacji praktyk	20
Etap 5 - Opracowanie innowacyjnego programu nauczania przygotowującego studentów do realizacji praktyk pedagogicznych w szkołach pt. <i>Propedeutyka praktyk pedagogicznych</i>	30
Etap 6 - Recenzja programu <i>Propedeutyka Praktyk Pedagogicznych</i>	32

Etap 7 - Włączenie innowacyjnego programu do planu studiów jako przedmiot obowiązkowy dla studentów biorących udział w projekcie	32
Etap 8 – Opracowanie innowacyjnego programu przedmiotu przygotowującego studentów do realizacji praktyk pedagogicznych w szkołach pt. <i>Metodyka wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu</i>	33
Etap 9 - Recenzja programu <i>Metodyka wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu</i>	34
Etap 10 – Opracowanie skryptu dla studentów i opiekunów praktyk pt. <i>Przewodnik po praktykach pedagogicznych</i>	34
Etap 11 – Recenzja skryptu <i>Przewodnik po praktykach pedagogicznych</i>	35
Etap 12 – Przygotowanie techniczne do realizacji praktyk w APS i placówkach uczestniczących w projekcie	35
Etap 13 – Opracowanie koncepcji platformy internetowej do realizacji praktyk w APS i placówkach uczestniczących w projekcie	35
Etap 14 – Wdrożenie i testowanie platformy internetowej.....	36
Etap 15- Organizacja biura praktyk studenckich uczelniane biuro dobrych praktyk w APS	38
Etap 16 – Podpisanie umów dotyczących realizacji projektu ze studentami.....	39
Etap 17 – Rekrutacja placówek do realizacji projektu.....	40
Etap 18 – Organizacja punktów dobrych praktyk w placówkach	40
Etap 19 – Powołanie zespołów merytorycznych koordynacyjnych.....	41
Etap 20 – Zakup tablic interaktywnych i przekazanie do placówek uczestniczących w projekcie	42
Etap 21 – Szkolenie nauczycieli z zakresu platformy internetowej.....	43
ZADANIE 3. PROWADZENIE PRAKTYK STUDENCKICH – WDROŻENIE INNOWACYJNEGO MODELU „DOBRYCH PRAKTYK”	44
Etap 1 – Prowadzenie praktyk studenckich – wdrożenie innowacyjnego modelu „dobrych praktyk”	44
Etap 2 – Ustalenie harmonogramu realizacji praktyk na poszczególnych specjalnościach, zgodnie z planami studiów	45
Etap 3 – Ustalenie indywidualnych harmonogramów praktyk przez studentów w placówkach edukacyjnych	45
Etap 4 – Rejestracja studentów do wybranych placówek na praktyki w „uczelnianym biurze dobrych praktyk” w APS	45
Etap 5 – Skierowanie studentów na praktyki – wyposażenie studenta w niezbędną dokumentację przebiegu praktyki	45

Etap 6 – Spotkania wprowadzające studentów z koordynatorami praktyk w placówkach edukacyjnych	46
Etap 7 – Zajęcia z zakresu Propedeutyki praktyk pedagogicznych.....	46
Etap 8 - Zajęcia z zakresu Metodyki wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu	46
ETAP 9 - 14 – Realizacja praktyk pod kierownictwem szkolnego opiekuna praktyk –I edycja I, II, III rok studiów; II edycja I, II, III rok studiów	47
Etap 15 – Indywidualne konsultacje studentów odbywających praktyki z metodykiem w trakcie przebiegu praktyk	47
Etap 16 – Ewaluacja programu praktyk po każdym roku praktyk	48
Etap 17 - Ewaluacja programu praktyk po I cyklu studiów ewentualna modyfikacja programu praktyk studenckich.....	49
Etap 18 - Ewaluacja programu praktyk po zakończeniu realizacji dwóch cykli praktyk.....	50
Etap 19 – Bieżące wsparcie uczelnianego biura dobrych praktyk APS.....	51
Etap 20 – Zajęcia z <i>praktycznego wykorzystania multimedialnych programów edukacyjnych</i> – budowanie warsztatu pracy młodego nauczyciela.....	51
ZADANIE 4. STAŁA WSPÓŁPRACA Z PLACÓWKAMI PROWADZĄCYMI PRAKTYKI STUDENCKIE I OPIEKUNAMI PRAKTYK.....	52
Etap 1 – Doskonalenie opiekunów praktyk w zakresie propedeutyki praktyk pedagogicznych – Nauczyciel superwizorem praktykującego studenta	52
Etap 2 – Warsztaty prowadzone przez trenerów dla nauczycieli placówek z zakresu „Budowanie samoświadomości zawodowej u studentów – przyszłych nauczycieli”	54
Etap 3 – Doskonalenie opiekunów praktyk w zakresie wdrażania nowych rozwiązań metodycznych związanych z realizacją programu nauczania z uwzględnieniem specyfiki placówek uczestniczących	56
Etap 4 – Doskonalenie koordynatorów i szkolnych opiekunów praktyk w zakresie zastosowania nowoczesnych technologii w nauczaniu.....	80
Etap 5 – Spotkania monitorująco-informacyjne zespołów merytorycznych	81
Etap 6 – Umieszczanie cyklicznych materiałów informacyjnych nt. Innowacyjnego modelu praktyk umieszczane na stronach internetowych zaangażowanych podmiotów.....	81
Etap 7 – Cykliczne spotkania uczelnianego opiekuna danej praktyki z nauczycielami-opiekunami praktyk w placówkach edukacyjnych	82
Etap 8 – Cykliczne spotkania metodyków konkretnych specjalności z nauczycielami-opiekunami praktyk w placówkach edukacyjnych	82
ZADANIE 5. MONITORING, EWALUACJA I UPOWSZECHNIANIE PROJEKTU	84

Etap 1 – Opracowanie koncepcji ewaluacji projektu	84
Etap 2 – Ewaluacja projektu (wewnętrzna i zewnętrzna)	85
Etap 3 – Opracowanie raportu końcowego z realizacji projektu	86
Etap 4 – Opracowanie skryptu modelowych rozwiązań w zakresie kształcenia praktycznego	86
Etap 5 – Opracowanie końcowe projektu pt. Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła	88
Etap 6 – Konferencja upowszechniająca projekt po I cyklu studiów	88
Etap 7 – Konferencja upowszechniająca rezultaty projektu na zakończenie realizacji projektu	88
<i>WNIOSKI, PODSUMOWANIE</i>	89
<i>Refleksje opiekunów merytorycznych specjalności objętych projektem „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła” –</i>	101
<i>Wnioski, zalecenia i propozycje do wykorzystania w praktyce pedagogicznej</i>	105
<i>Wykaz placówek biorących udział w Projekcie</i>	109

Wprowadzenie

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej we współpracy z Partnerami przez cztery lata realizowała projekt „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele - skuteczna szkoła”, którego głównym celem było podniesienie jakości praktyk realizowanych w trakcie studiów i lepsze przygotowanie przyszłych nauczycieli do wykonywania zawodu. Projekt ten był współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowany w partnerstwie z Miastem Stołecznym Warszawy oraz Fundacją Pomocy Ludziom Niepełnosprawnym w Warszawie, Towarzystwem Przyjaciół Integracyjnych Społecznych Szkół Podstawowych w Milanówku, Warszawskim Kołem Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Didasko s.j. J.P. Białobrzeski, Edukacja Pro Futuro spółka z o.o w Warszawie.

Dobór partnerów podyktowany był:

- realizacją przez partnerów nowatorskich, kompleksowych programów nauczania na poziomie edukacji wczesnoszkolnej i przedmiotowego nauczania, stanowiących innowacyjne rozwiązania metodyczne i organizacyjne, wykraczające poza edukację tradycyjną,
- doświadczenie z zakresu organizacji oraz opracowania autorskich koncepcji kształcenia – prowadzenie własnych placówek, tworzących system edukacji,
- pozytywne opinie o realizacji programów,
- współpracą z Akademią.

Dobór partnerów publicznych oraz niepublicznych miał na celu wdrożenia praktyk studenckich w system kształcenia, opartym na różnorodności programów i metod kształcenia.

Rozwiązanie umożliwiły :

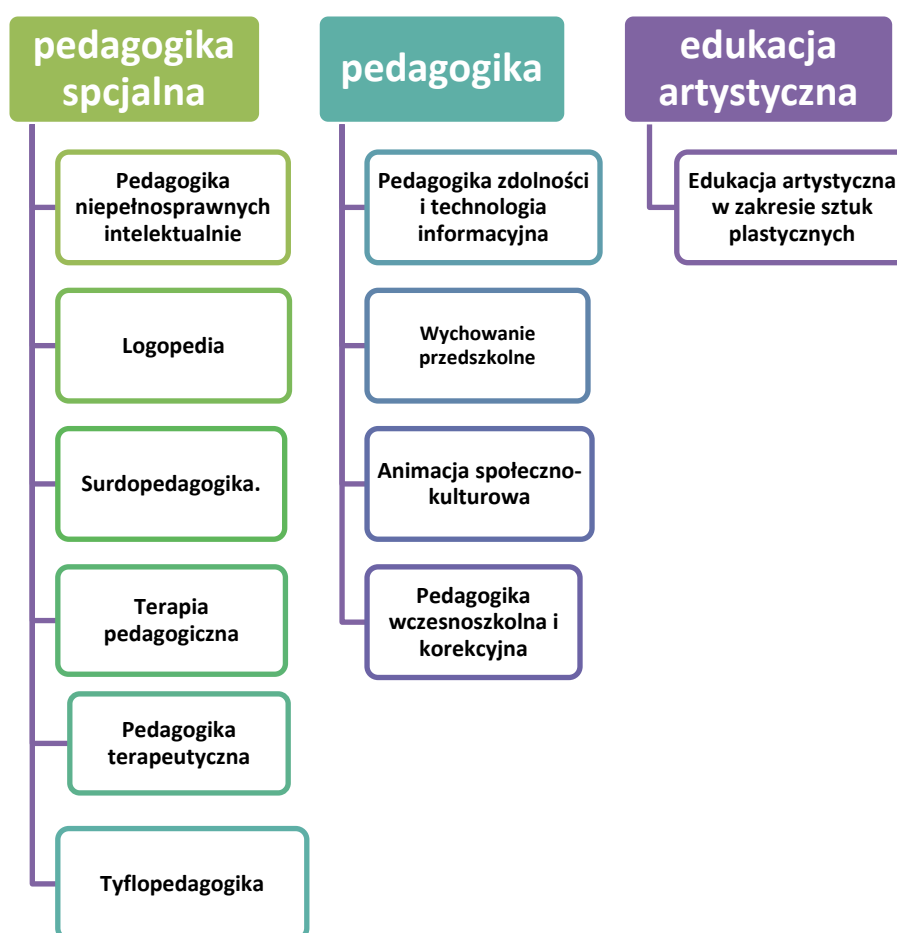
- studentom zapoznanie się z nową jakością procesu kształcenia na poziomie przedszkolnym i szkolnym, dając im możliwość wdrażania tych rozwiązań w późniejszej pracy dydaktycznej,
- wymianę doświadczeń wśród nauczycieli ”szkoły tradycyjnej” szkół publicznych biorących udział w projekcie,

- zbudować system współpracy placówek edukacyjnych realizujących praktyki podnoszących jakość nauczania, poprzez upowszechnianie nowych rozwiązań metodycznych, organizacyjnych, programowych uwzględniających różnorodność systemu kształcenia.

Projektem zostało objętych:

- **800** studentów dziennych studiów licencjackich na kierunkach pedagogika i pedagogika specjalna oraz edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych,
- **420** nauczycieli/lek,
- **61** placówek edukacyjnych

W ramach projektu praktyki (wynikające z programu studiów) realizowali studenci jedenastu specjalności studiów I stopnia.

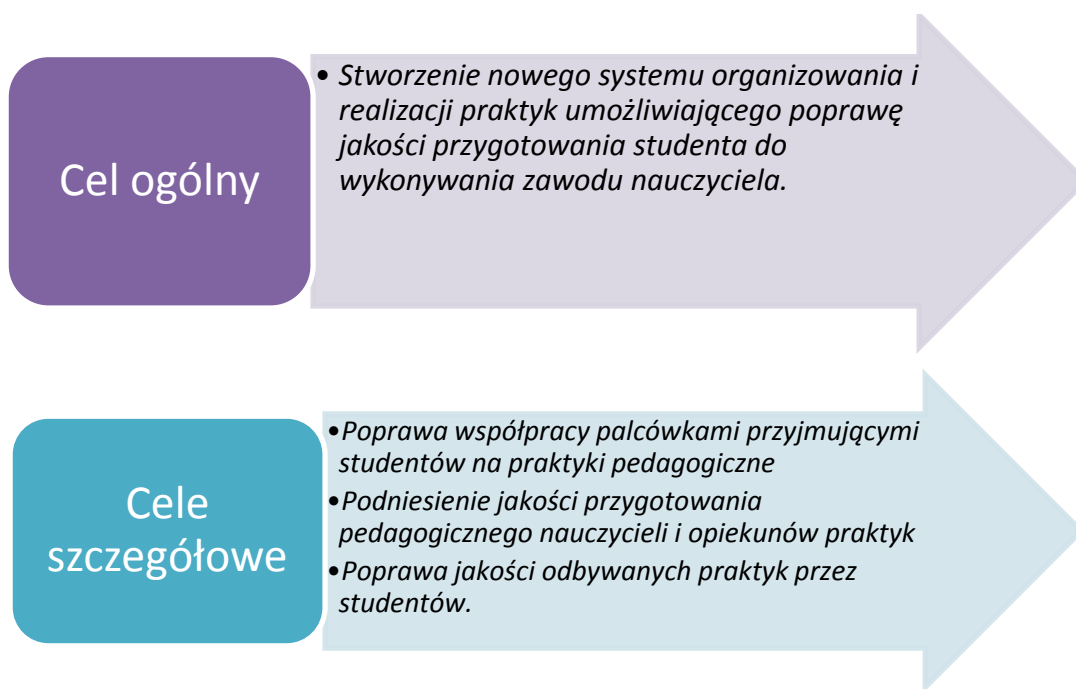

Ryc.1: Zestawienie specjalności biorących udział w projekcie

W ramach każdej specjalności powołani zostali opiekunowie merytoryczni praktyk ze strony APS oraz metodycy. W sumie w projekcie wzięło udział 61 placówek z terenu Warszawy i okolic. Ze względu na specyfikę i potrzeby każdej ze specjalności objętej projektem do współpracy zaproszone zostały bardzo różne placówki (przedszkola ogólnodostępne, przedszkola integracyjne oraz przedszkola z oddziałami integracyjnymi, przedszkola specjalne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkoły podstawowe i gimnazja, a także zespoły szkół: ogólnodostępnych, integracyjnych, z oddziałami integracyjnymi oraz zespoły szkół specjalnych). W każdej placówce powołany został koordynator praktyk. Przez cztery lata zrealizowanych zostało w sumie 200 godzin praktyk indywidualnych oraz 85-90 godzin praktyk hospitacyjnych (zgodnie z programami praktyk dla każdej specjalności) przez każdego studenta. Łącznie 290 godzin praktyk przez studenta kierunku pedagogika, 285 godzin praktyk przez studenta kierunku pedagogika specjalna, edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. Rolę nauczycieli prowadzących studentów podczas praktyk indywidualnych w placówkach pełniło w tym czasie 420 nauczycieli.

Specjalnie na potrzeby projektu utworzona została Platforma internetowa – aplikacja wspomagająca obsługę procesu rejestracji studentów na praktyki. Pełni rolę serwisu informacyjnego. Wykorzystanie sieci komputerowych i Internetu umożliwiło wszystkim osobom zaangażowanym w realizację praktyk lepszą komunikację, szybki dostęp do dokumentów i ważnych informacji.

Najważniejszym celem projektu było stworzenie nowego systemu organizowania i realizacji praktyk umożliwiającego poprawę jakości przygotowania studenta do wykonywania zawodu nauczyciela (podniesienie jakości kształcenia praktycznego poprzez stworzenie oryginalnego, nowoczesnego modelu praktyk pedagogicznych). Ponadto istotne dla uczelni były również realne do realizacji (już bez wsparcia funduszy unijnych-projektowych) zmiany w systemie zarządzania praktykami na Uczelni oraz stworzenie bazy placówek ćwiczeniowych, które chętnie będą współpracować z nauczycielami akademickimi.

Ryc.2. Cele projektu
Źródło: opracowanie własne

Realizacja projektu miała pomóc w rozwiązaniu problemów, z którymi najczęściej borykają się uczelnie podczas organizacji i realizacji praktyk. Dlatego poddano wcześniejszej analizie zarówno raporty z badań dotyczących pracy nauczyciela, jak i wskazano na słabe punkty podczas realizacji praktyk w ramach studiów na kierunkach pedagogika i pedagogika specjalna oraz edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych na APS.

Te problemy to przede wszystkim:

- Brak placówek, które są związane z uczelnią znacznie utrudnia organizację praktyk na poziomie, który byłby zadowalający. Studenci często spotykają się z odmową i mają trudności ze znalezieniem placówki, w której mogą realizować praktyki.
- Brak kontaktu opiekuna praktyk z placówką z opiekunem praktyk na uczelni uniemożliwia rzetelną ocenę i omówienie problemów studenta.
- Słaba komunikacja między placówką i uczelnią utrudnia organizację i realizację praktyk zarówno w aspekcie merytorycznym jak i organizacyjnym.
- Niewystarczające przygotowanie merytoryczne studentów do odbywania praktyk.
- Niewystarczające przygotowanie merytoryczne opiekunów praktyk w placówkach.
- Niewystarczające zaplecze administracyjne obsługi praktyk.

DOBRE PRAKTYKI – DOBRA SZKOŁA – DOBRZY NAUCZYCIELE

PLACÓWKA PRAKTYK

szanse

Współpraca z nauczycielami akademickimi
Możliwość wykorzystywania wyników badań naukowych
Poprawianie wizerunku szkoły
Prestiż w środowisku
Dodatkowe pomoce multimedialne: tablica interaktywna, kamera, laptop
Dodatkowe szkolenia dla nauczycieli – wspieranie rozwoju zawodowego
Możliwość uczestniczenia w konferencjach – nauczyciele, dyrektor
Współpraca ze studentami w charakterze wolontariuszy
Przygotowanie wykwalifikowanej kadry
Możliwość wdrażania innowacji pedagogicznych

zagrożenia

Dezorganizacja procesu dydaktycznego
Trudności organizacyjne, np.:
- małe pomieszczenia lekcyjne
- brak pomieszczenia na punkt praktyk

Ryc.3: Analiza SWOT : placówka

Źródło: opracowanie własne

DOBRE PRAKTYKI – DOBRA SZKOŁA – DOBRZY NAUCZYCIELE

Nauczyciele

szanse

Rozwój własnych kompetencji
Poszukiwanie nowych rozwiązań
Wykorzystanie nowoczesnych technologii w codziennym nauczaniu
Wymiana pomysłów ze studentami

zagrożenia

Duża ilość czasu przeznaczona na konsultacje ze studentami
Nierzetelne przygotowanie studenta do prowadzonych zajęć
Zakłócenie pracy uczniów

Ryc.4: Analiza SWOT : nauczyciele

Źródło: opracowanie własne

Wymienione powyżej problemy uniemożliwiały realizację praktyk na poziomie, który byłby zadowalający, stąd podjęcie działań projektowych. Raport prezentuje analizę zrealizowanych działań projektowych oraz wskazuje efekty realizacji w postaci rezultatów.

Zaplanowane działania projektowe miały za zadanie:

A: Podniesienie jakości kształcenia praktycznego studentów / poprawa jakości odbywanych praktyk poprzez:

- 1) lepszą komunikację i współpracę pomiędzy uczelnią a placówkami oświatowymi, w których realizowane są praktyki,
- 2) zorganizowanie „punktów dobrych praktyk aps” w każdej placówce, które zapewni zaplecze administracyjne i pozwoli na lepszą koordynację podczas organizowania i realizowania praktyk, będzie miejscem metodycznego wsparcia studentów,
- 3) lepsze przygotowanie studentów do realizacji praktyk,

- 4) włączenie do planu studiów jako przedmiot obowiązkowy: „propedeutyka praktyk pedagogicznych”, „metodyka wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu”,
- 5) powołanie zespołów merytorycznych zgodnie ze specyfiką realizowanych praktyk na danych specjalnościach składających się z przedstawicieli studentów, opiekunów merytorycznych praktyk ze strony aps, uczelnianego biura praktyk, koordynatorów praktyk w placówkach,
- 6) organizacja biura praktyk studenckich „uczelniane biuro dobrych praktyk” w APS,
- 7) możliwość nagrywania zajęć celem omawiania sposobów prowadzenia przez studenta z opiekunami praktyk i metodykami,
- 8) opracowanie i wdrożenie platformy internetowej do wymiany informacji pomiędzy studentami, nauczycielami z placówek i uczelnią.

B: Podniesienie jakości przygotowania pedagogicznego nauczycieli/opiekunów praktyk

- 1) podniesienie kompetencji nauczycieli w zakresie pełnienia roli opiekuna praktyk (głównie planowania, organizowania oraz wspierania działań studentów podczas praktyk w placówce),
- 2) podniesienie kompetencji nauczycieli w ważnych obszarach edukacyjnych (np. wykorzystywanie nowoczesnych technologii, prowadzenie diagnozy pedagogicznej, badanie dojrzałości szkolnej dzieci sześciolletnich),
- 3) szkolenia nauczycieli w zakresie:
 - a) Nauczyciel superwizorem praktykującego studenta,
 - b) Budowanie samoświadomości zawodowej u studentów/tek – przyszłych nauczycieli,
 - c) doskonalenie nauczycieli w zakresie wdrażania nowych rozwiązań metodycznych związanych z realizacją programów nauczania- zakresy tematyczny szkoleń:
 - Nowoczesne metody nauczania w praktyce pedagogicznej
 - Diagnoza umiejętności szkolnych a konstruowanie indywidualnych programów nauczania
 - Dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych

C: Poprawa współpracy/zorganizowanie bazy placówek oświatowych, przyjmujących studentów na praktyki pedagogiczne ,które będą współpracować z uczelnią (na zasadach placówek ćwiczeniowych)

ZADANIE 1. ZARZĄDZANIE PROJEKTEM

Etap 1 – Zorganizowany zespół zarządzający i wdrażający projekt – podpisanie umowy z kluczowymi pracownikami projektu

Zespół projektowy został zrekrutowany przez Kierownika projektu z uwzględnieniem zasady równości płci w okresie od sierpnia 2010r. do lutego 2011 roku. Osoby były rekrutowane zgodnie z wymaganiami na poszczególne stanowiska, opisanymi we wniosku o dofinansowanie projektu. Zarządzanie zespołem oraz organizacja pracy uwzględniała godzenie życia zawodowego i rodzinnego.

Etap 2 – Opracowanie procedury zarządzania projektem

Została opracowana struktura organizacyjna zespołu projektowego, która określała zależności pomiędzy poszczególnymi stanowiskami w projekcie.

Etap 3 – Opracowanie procedury komunikacji wewnętrznej

Została opracowana procedura komunikacji wewnętrznej, określająca sposoby oraz ścieżki przekazywania informacji pomiędzy poszczególnymi osobami w zespole projektowym. Do komunikacji w zespole wykorzystywano: mail, telefony, indywidualne kontakty bezpośrednie, spotkania zespołu.

Etap 4 – Zakupiona infrastruktura biurowa

Na potrzeby pracy zespołu projektowego zostały zakupione:

- ✓ Urządzenie wielofunkcyjne
- ✓ Zestawy komputerowe wraz z oprogramowaniem – 4 szt.

Etap 5 – Zarządzanie pracą zespołu projektowego

Zadanie zarządzania zespołem projektowym odbywało się w sposób ciągły przez cały czas trwania projektu. Do podejmowania decyzji angażowani byli wszyscy członkowie zespołu. Nad całością pracy czuwał Kierownik projektu, osoby na poszczególnych stanowiskach odpowiadały za swój obszar pracy, wyznaczony w opisach stanowisk pracy.

Etap 6 – Monitoring projektu – uwzględniający podział na etapy zarządcze

Przez cały czas realizacji projektu odbywał się monitoring uwzględniający etapy zarządcze oraz harmonogram realizacji zadań.

Etap 7 – Opracowanie projektów umów/regulaminów na potrzeby projektu

Na potrzeby realizacji zadań w projekcie, zostały opracowane:

- ✓ Umowy o pracę
- ✓ Umowy zlecenie
- ✓ Umowy licencyjne
- ✓ Umowy zakupu towarów/usług

Opracowano regulamin realizacji praktyk studenckich.

Etap 8 – Zaprojektowany i wdrożony system rozliczeń finansowych

Na potrzeby projektu został zaprojektowany system rozliczeń finansowych, uwzględniający analitykę kont, dostosowaną do potrzeb projektu.

Etap 9 – Zaplanowane i monitorowane przepływy finansowe

Przepływy finansowe były monitorowane w sposób ciągły i raportowane do kierownika projektu.

Etap 10 – Opracowane i złożone okresowe wnioski o płatność

Wnioski o płatność były opracowywane i składane w okresach 3 miesięcznych. Pierwszy wniosek został złożony w lutym 2011r. ze względu na opóźnienie rozpoczęcia terminu realizacji projektu. Kolejne wnioski składane były w 3 miesięcznych interwałach czasowych.

Etap 11 – Bieżąca weryfikacja płynności finansowej

Na bieżąco odbywała się weryfikacja płynności finansowej w projekcie. Wydatki były planowane z wyprzedzeniem w odniesieniu do harmonogramu realizacji zadań w projekcie oraz harmonogramu otrzymywanych transz z Instytucji Pośredniczącej.

Etap 12 – Zarchiwizowana dokumentacja projektowa

Dokumentacja projektowa, po zakończeniu realizacji projektu, została umieszczona w opisanych teczkach i przekazana do archiwum Akademii Pedagogiki Specjalnej.

Etap 13 – Audyt projektu

Zgodnie z Umową o dofinansowanie projektu, Beneficjent zobowiązał się do realizacji projektu zatytułowanego „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła” zgodnie z warunkami i ustaleniami określonymi w tej Umowie i jej załącznikach. Do przeprowadzenia audytu, na podstawie zasady konkurencyjności, została zaangażowana firma Advantim sp. z o.o. Audyt przeprowadzono w dniach od 30 października 2013 r. do 20 grudnia 2013 r. Prowadzący audyt: Paweł Kurus – biegły rewident nr 11469, Joanna Cichanowicz – konsultant, Arleta Renkiewicz – asystent. Celem audytu było uzyskanie racjonalnego zapewnienia, że wydatki poniesione w ramach projektu są kwalifikowalne, a projekt jest realizowany zgodnie z umową i wnioskiem oraz wydanie opinii w tym zakresie. Audyt obejmował przede wszystkim ocenę dokumentów finansowych i rzeczowych w odniesieniu do działań zrealizowanych przez Beneficjenta.

Raport z audytu z realizacji przedmiotowej umowy za okres od 1 sierpnia 2010 r. do 31 lipca 2013 r. sporządzono dnia 20 grudnia 2013 r. Przeprowadzony audyt potwierdził, iż wydatki wykazane we wnioskach o dofinansowanie, spełniają kryteria poniesionych wydatków kwalifikowanych. W czasie audytu stwierdzono jedynie nieznaczne uchybienia formalne w dokumentacji (brak dat lub podpisów na pojedynczych umowach). Zgodnie z zaleceniami po audycie, wskazane uchybienia zostały uzupełnione.

Etap 14 – Zamykanie projektu

Zakończenie prac w projekcie obejmowało: zarchiwizowanie dokumentacji projektowej, przekazanie sprzętu, rozliczenie pracowników, rozliczenie końcowe projektu.

Etap 15 – Rozliczenie końcowe projektu

Ostatni wniosek o płatność, uwzględniający końcowe rozliczenie projektu, został złożony 28 listopada 2014r.

Etap 16 – Opracowanie i wydruk materiałów promocyjnych

Na potrzeby promocji projektu zostały przygotowane materiały promocyjne: plakaty informacyjne, roll-up'y.

Etap 17 – Konferencja inauguracyjna rozpoczęcie projektu

Konferencja inauguracyjna projektu została zorganizowana 19 listopada 2010 roku. Na konferencję zostali zaproszeni przedstawiciele placówek edukacyjnych, przedstawiciele Biura Edukacji, ewentualni Partnerzy oraz władze i przedstawiciele Uczelni. Na konferencji zostały przedstawione założenia i cele projektu „Dobre praktyki-dobrzy nauczyciele-skuteczna szkoła”

ZADANIE 2. PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE I TECHNICZNE W ZAKRESIE ORGANIZACJI PRAKTYK

Etap 1 - Opracowanie merytoryczne projektu praktyk

Opracowany *Regulamin praktyk* w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej - Europejskiego Funduszu Społecznego, określa istotę, specyfikę oraz sposób realizacji praktyk studenckich w procesie przygotowania zawodowego na trzech kierunkach studiów: pedagogika, pedagogika specjalna, edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. Zgodnie z założeniami projektu opracowana została dokumentacja dotycząca merytorycznej realizacji zadań projektu. Zostały powołane zespoły specjalistów.

Zgodnie z planami kształcenia zatwierdzonymi Uchwałą nr 207/09-10 Rady Wydziału Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 kwietnia 2010 roku, w sprawie zatwierdzania planów studiów i programów kształcenia wdrażanych od roku akademickiego 2010/2011 na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunkach pedagogika, pedagogiki specjalna, edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, określono trzy rodzaje praktyk indywidualnych, obowiązujących studentów w/w trzech kierunków kształcenia, jedenastu specjalności: praktyka asystencka, praktyka asystencko-pedagogiczna, praktyka pedagogiczna- dyplomowa.

Etap 2 - Opracowanie innowacyjnej koncepcji organizacji praktyk pt. *Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła*

Zgodnie z założeniami projektu został powołany zespół specjalistów, w celu opracowania koncepcji organizacji praktyk w Akademii Pedagogiki Specjalnej w ramach projektu *Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła*. Zespół stanowili pedagodzy oraz informatycy – specjaliści w zakresie przygotowania zawodowego studenta do pełnienia roli praktykanta.

Została opracowana *Koncepcja organizacji praktyk w Akademii Pedagogiki Specjalnej*.

Podstawowe założenia realizacyjne

- ✓ Interpretacje praktyki pedagogicznej
- ✓ Funkcjonalność praktyki pedagogicznej w kształceniu nauczycieli
- ✓ Szanse i zagrożenia toku wykonawczego praktyki pedagogicznej
- ✓ Etapy przygotowania studentów w Programie Praktyk Pedagogicznych

Podstawy prawne praktyk pedagogicznych

- ✓ Standardy kształcenia na kierunku
- ✓ Standardy kształcenia nauczycieli
- ✓ Rodzaje praktyk pedagogicznych
- ✓ Ramowe plany realizacji praktyk pedagogicznych

Analiza SWOT

Organizacja praktyk pedagogicznych w APS

- ✓ Struktura organizacyjna
- ✓ Zadania komórek organizacyjnych
- ✓ Przygotowanie studenta i nauczycieli do realizacji praktyk pedagogicznych
- ✓ Przedmioty wprowadzające do realizacji praktyk studenckich
- ✓ Dokumentacja praktyk

Specyfika funkcjonalna aplikacji „Dobre praktyki”

- ✓ Analiza wymagań aplikacji
- ✓ Terminologia i zadania aplikacji
- ✓ Kategorie użytkowników
- ✓ Logowanie do aplikacji
- ✓ Wymagania techniczne względem aplikacji

Autorzy koncepcji: mgr inż.. Piotr Grzybowski, dr Jarosław Michalski, mgr Beata Ordakowska-Szumaska, dr Radosław Piotrowicz

Etap 3 - Recenzja koncepcji

Koncepcja organizacji praktyk została przekazana do recenzji- opiniowania przez dwóch ekspertów: dr hab. Bernadetę Szczupał oraz dr hab. Grzegorza Szumskiego.

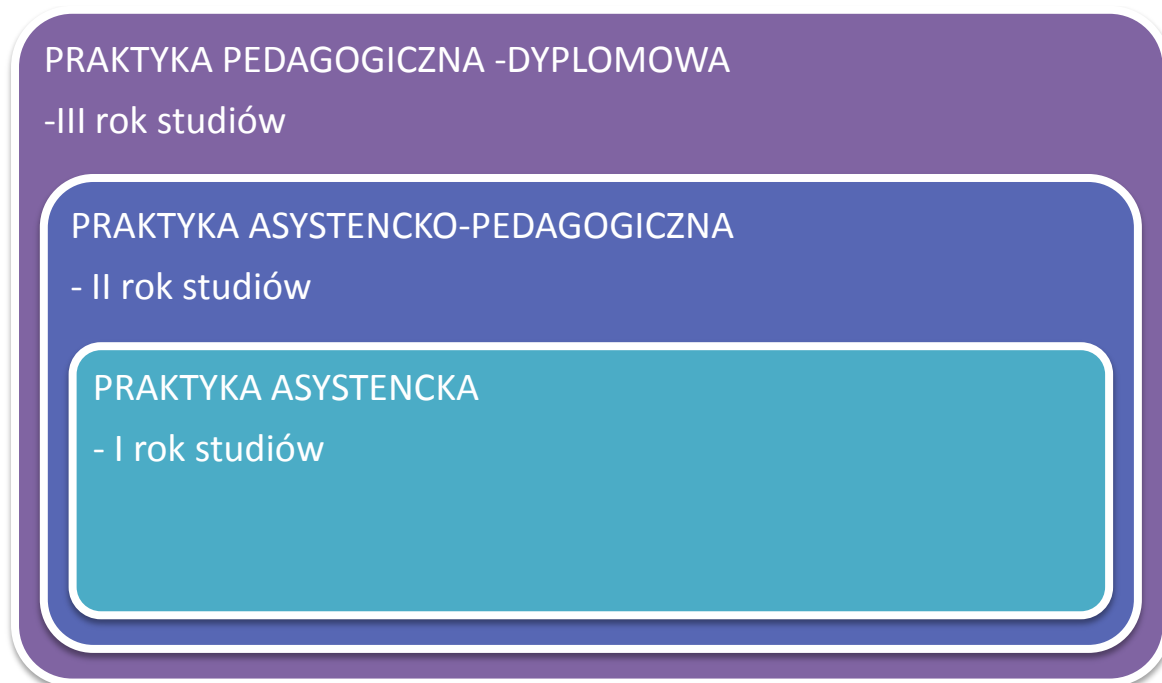
Recenzenci określili Koncepcję jako kompleksowe i usystematyzowane ujęcie problematyki dotyczącej najistotniejszych aspektów organizacji praktyk dla studentów kierunków nauczycielskich. Recenzje zakończono pozytywnymi wnioskami końcowymi. Podkreślono iż prezentowana Koncepcja spełnia zadanie pełnej prezentacji praktyk pedagogicznych. W sposób nowoczesny ujmuje miejsce praktyki w procesie akademickiego przygotowania pedagogów. Koncepcja została rekomendowana przez Profesorów, jako cenna, wzbogacająca poznawczo, metodycznie i metodologicznie obszary praktyk przyszłych nauczycieli.

Etap 4 - Przygotowanie innowacyjnej dokumentacji przebiegu praktyk – regulaminy praktyk, dokumentacja przebiegu praktyk, dokumentacja ewaluacji praktyk

W ramach tego etapu opracowano i przygotowano innowacyjną kompleksową dokumentację przebiegu praktyk uwzględniając ich rodzaje zgodnie z przyjętymi programami kształcenia.

Zgodnie z planami kształcenia zatwierdzonych Uchwałą nr 207/09-10 Rady Wydziału Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie zatwierdzenia planów studiów i programów kształcenia wdrażanych od roku akademickiego 2010/2011 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia na kierunkach pedagogika, pedagogika specjalna, edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych wyodrębnia się trzy rodzaje praktyk:

- Programy praktyk asystenckich
- Programy praktyk asystencko-pedagogicznych
- Programy praktyk pedagogicznych dyplomowych

Ryc.6 : Rodzaje praktyk

Źródło: Koncepcja praktyk pedagogicznych opr. Michalski J. i inni

Praktyka asystencka

Zasadniczym celem praktyki asystenckiej jest zapoznanie studentów z typowymi czynnościami wykonywanymi przez nauczycieli w toku codziennej pracy dydaktyczno-wychowawczej w placówce edukacyjnej, a w szczególności:

- poznanie warunków pracy nauczyciela,
- dokonanie obserwacji niezbędnych do wyjaśnienia poruszanych na zajęciach zagadnień teoretycznych z zakresu tematyki zajęć pedagogicznych
- rozwijanie uzdolnień, zainteresowań i postaw pedagogicznych,
- poznanie organizacyjnych, dydaktycznych i wychowawczych czynności nauczyciela,
- nabycie umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć,
- nabycie umiejętności analizy pracy nauczyciela – wychowawcy i uczniów podczas wspólnego omawiania praktyki przez opiekunów praktyki i studentów,
- nabycie umiejętności analizowania własnej pracy, jej efektów oraz pracy uczniów.

Ogólne cele:

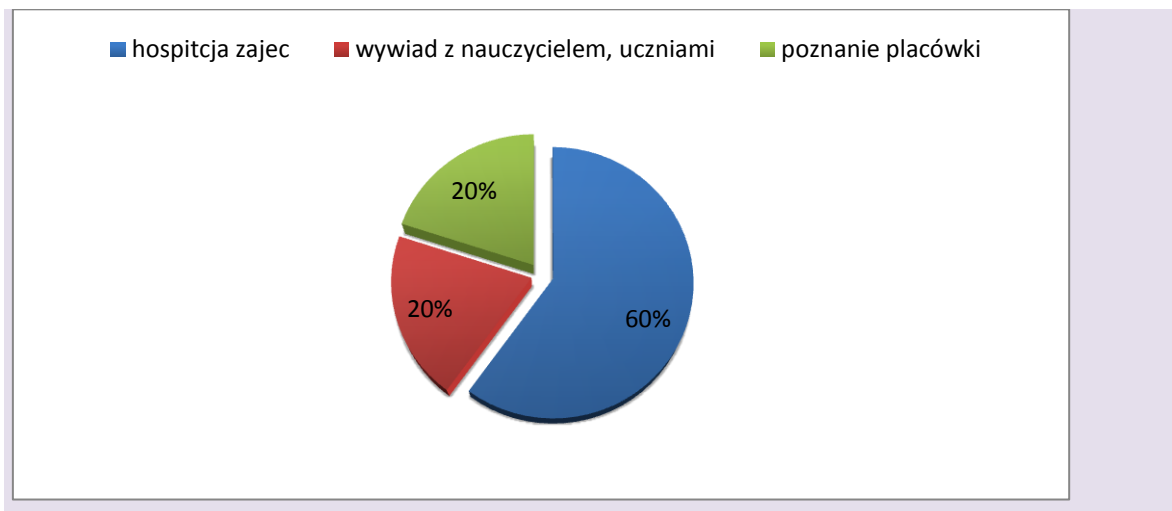
1. Celem praktyk jest kształcenie kompetencji praktycznych studentów w zakresie działań pedagogicznych umożliwiających nabywanie doświadczeń związanych z funkcjonowaniem systemu oświaty i wychowania, specyfiką placówek edukacyjnych, rehabilitacyjnych i wychowawczych oraz innych zakładów pracy zgodnych z profilem realizowanych specjalności.
2. Celem praktyk asystenckich (wprowadzających) jest praktyczna weryfikacja wiedzy zdobytej podczas studiów w ramach przedmiotów kształcenia podstawowego i kierunkowego oraz pozyskanie nowych wiadomości i umiejętności pedagogicznych, wprowadzających w kształcenie specjalnościowe.
3. Praktyka asystencka obejmuje obserwację i uczestnictwo w różnych formach działalności dydaktyczno – wychowawczych, realizowanych przez nauczycieli, wychowawców, psychologów, pedagogów szkolnych oraz inny personel zgodny nabywanymi kwalifikacjami

Zadania do realizacji przez studenta w ramach praktyki :

1. Zapoznanie się z całokształtem funkcjonowania placówki, szczególnie z jej strukturą organizacyjną, ogólnymi planami pracy dydaktyczno-wychowawczej (szkoły podstawowej, gimnazjum, internatu, nauczyciela, wychowawcy) oraz sposobami ich realizacji.
2. Dokonanie ogólnej analizy koncepcji pracy pedagoga szkolnego, psychologa, logopedy (zespołu wspierającego rozwój ucznia), nauczyciela -wychowawcy.
3. Poznanie form działań terapeutycznych organizowanych w ramach zajęć lekcyjno-wychowawczych oraz pozalekcyjnych.
4. Student, jako asystent nauczyciela i wychowawcy hospituje zajęcia w wymiarze godzin, zgodnie z planami kształcenia dla specjalności:
 - hospitując zajęcia student powinien poznać organizację nauczania oraz przebieg uczenia się dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a szczególnie psychopedagogiczne uwarunkowania i trudności w procesie nabywania wiedzy.;
 - w ramach hospitacji zajęć student powinien zwrócić uwagę na przebieg procesu nauczania na poszczególnych etapach kształcenia oraz swoistość przebiegu lekcji poszczególnych przedmiotów,
 - hospitując zajęcia wychowawcze student analizuje stosowaną przez pedagogów procedurę postępowania psychokorekcyjnego, obserwuje różne metody i formy zajęć pozalekcyjnych,
 - hospitując zajęcia edukacyjno-terapeutyczne/ korekcyjno-wyrównawcze/ rewalidacji indywidualnej student powinien zapoznać się ze specyfiką organizacji oraz z różnorodnymi metodami terapeutycznymi stosowanymi w pracy z dziećmi i młodzieżą ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - uczestnictwo w pracach zleconych przez nauczyciela, wychowawcę (np. pomoc w przygotowaniu środków dydaktycznych, organizowaniu wycieczek związanych z realizowanymi zajęciami dydaktyczno-wychowawczymi).
5. Dokonanie analizy materiałów (akt) dotyczących określonego ucznia. Szczególnie student koncentruje się na anamnezie osobniczej i rodzinnej dziecka z e specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz sporządza charakterystykę ucznia (**anonimową!**).

6. Prowadzenie na bieżąco dokumentacji dotyczącej obserwowanych sytuacji dydaktyczno-wychowawczych (notatki, protokoły hospitacyjne), wypełnianie dziennika praktyk.

Rozkład godzin praktyki procentowo przedstawia diagram:

Praktyka asystencko- pedagogiczna

Praktyk asystencko-pedagogiczna jest wprowadzeniem do próbnej pracy pedagogicznej.

Zasadniczym celem praktyki asystencko-pedagogicznej jest zapoznanie studentów z typowymi czynnościami wykonywanymi przez nauczycieli w toku codziennej pracy dydaktyczno-wychowawczej w placówce edukacyjnej, a w szczególności:

- poznanie warunków pracy nauczyciela,
- dokonanie obserwacji niezbędnych do wyjaśnienia poruszanych na zajęciach zagadnień teoretycznych z zakresu tematyki zajęć metodycznych,
- rozwijanie uzdolnień, zainteresowań i postaw pedagogicznych,
- poznanie organizacyjnych, dydaktycznych i wychowawczych czynności nauczyciela związanych z diagnozowaniem potrzeb i możliwości rozwojowych ucznia,
- nabycie umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć,
- nabycie umiejętności analizy pracy nauczyciela – wychowawcy i uczniów podczas wspólnego omawiania praktyki przez opiekunów praktyki i studentów,
- nabycie umiejętności analizowania własnej pracy, jej efektów oraz pracy uczniów

- nabycie umiejętności samodzielnego opracowywania scenariuszy zajęć oraz prowadzenie zajęć z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia.

Ogólne cele:

1. Celem praktyk jest kształcenie kompetencji praktycznych studentów w zakresie działań pedagogicznych umożliwiających nabywanie doświadczeń związanych z funkcjonowaniem systemu oświaty i wychowania, specyfiką placówek edukacyjnych, rehabilitacyjnych i wychowawczych oraz innych zakładów pracy zgodnych z profilem realizowanych specjalności.
2. Celem praktyk asystencko- pedagogicznych jest praktyczna weryfikacja wiedzy zdobytej podczas studiów w ramach przedmiotów kształcenia podstawowego i kierunkowego oraz przedmiotów metodycznych kształcenia specjalnościowego.
3. Praktyka asystencko-pedagogiczna obejmuje obserwację i uczestnictwo w różnych formach działalności dydaktyczno – wychowawczych, realizowanych przez nauczycieli, wychowawców, psychologów, pedagogów szkolnych oraz inny personel zgodny nabywanymi kwalifikacjami oraz próbnie, samodzielne prowadzenie zajęć dydaktyczno-kompensacyjnych zgodnie z założeniami programowymi danej specjalności

Zadania do realizacji przez studenta w ramach praktyki :

- zapoznanie z całokształtem funkcjonowania placówki, szczególnie z jej strukturą organizacyjną, ogólnymi planami pracy oraz sposobami ich realizacji,
- dokonanie ogólnej analizy koncepcji pracy zespołu wspierającego rozwój dziecka: pedagoga, psychologa, logopedy , rehabilitanta,
- poznanie form działań dydaktyczno-wychowawczych, terapeutycznych organizowanych w ramach programu nauczania,
- poznanie metod i narzędzi dokonywania wieloprofilowej oceny funkcjonalnej dziecka oraz wytycznych do konstruowania indywidualnych planów rozwoju ucznia.

Student:

1) jako asystent hospituje zajęcia mające na celu przeprowadzenie oceny funkcjonalnej dziecka oraz realizację zajęć dydaktycznych zgodnie z założeniami programowymi metodyki danej specjalności,

2) samodzielnie przeprowadza zajęcia zgodnie z rodzajem zajęć określonych w programach kształcenia dla danej specjalności.

Hospitując zajęcia student powinien:

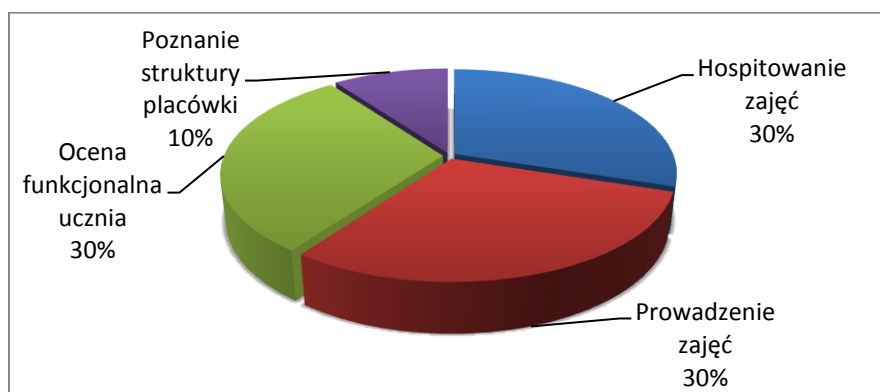
- poznać organizację, warunki przeprowadzania diagnozy dziecka
- zwrócić uwagę na interdyscyplinarność –wieloprofilowość procesu nauczania.
- zapoznać się z dokumentacją dziecka - arkuszami badań diagnozy funkcjonalnej oraz wynikającymi z nich programami
- prowadzić na bieżąco dokumentację dotyczącą obserwowanych sytuacji dydaktyczno-wychowawczych (protokoły hospitacyjne)

Student w ramach praktyki współuczestniczy w przeprowadzaniu pod kierunkiem zespołu wspierającego rozwój ucznia oceny funkcjonalnej wybranego dziecka. Student opracowuje pisemną charakterystykę wybranego ucznia.

Zakłada się iż student w ramach zrealizowanych zajęć metodycznych oraz odbytej praktyki nabędzie n/w kompetencje

- Zna dokumentację diagnostyczną oraz metody i formy przeprowadzania diagnozy funkcjonalnej
- Zna zadania i założenia pracy poszczególnych specjalistów ,
- Zna założenia procesu dydaktycznego oraz poszczególnych metodyk szczegółowych,
- potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia zgodnie z opracowaną koncepcją.

Rozkład godzin praktyki procentowo przedstawia diagram:

Praktyka pedagogiczna- dyplomowa

Celem praktyki pedagogicznej jest wdrożenie studentów do przyszłej pracy zawodowej przez weryfikację i zastosowanie zdobytej w trakcie studiów wiedzy i umiejętności pedagogicznych oraz praktyczne przygotowanie do pełnienia obowiązków pedagoga lub pedagoga specjalnego. Praktyka pedagogiczna obejmuje obserwację, uczestnictwo w organizacji i prowadzenie, pod nadzorem opiekuna, różnych form działalności dydaktycznej – wychowawczych realizowanych przez nauczycieli, wychowawców, psychologów i pedagogów szkolnych oraz inny personel zgodnie z nabywanymi kwalifikacjami w zakresie danej specjalności.

W toku praktyki pedagogicznej studenci powinni wykonać następujące zadania:

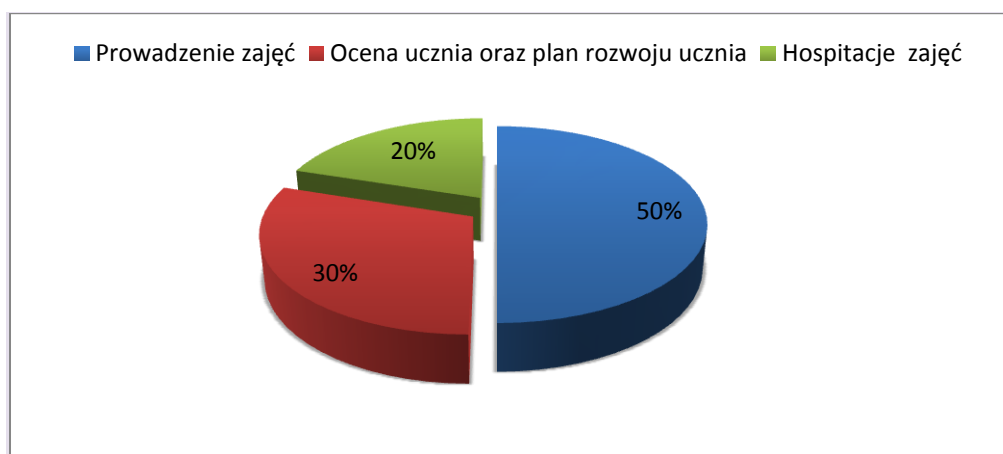
- poznanie struktury, organizacji oraz planu pracy dydaktyczno-wychowawczej placówki edukacyjnej, w której odbywa się praktyka i sporządzenie na ten temat krótkiej pisemnej relacji w dzienniku praktyk .
- hospitowanie zajęć prowadzonych przez nauczycieli zgodnie z rodzajem zajęć określonych w programach kształcenia dla danej specjalności.
- udział w analizie hospitowanych zajęć, sporządzenie protokołów i pisemnych uwag na temat zajęć (ocena zakresu treści, metod, form, środków dydaktycznych oraz stosunku nauczycieli-wychowawców do wychowanków).
- samodzielne przeprowadzenie zajęć zgodnie z rodzajem zajęć określonych w programach kształcenia dla danej specjalności

Zakłada się iż student w ramach zrealizowanych zajęć metodycznych oraz odbytej praktyki nabeździe n/w kompetencje:

- wykazuje orientację w zakresie sposobu konstruowania szkolnego programu wychowawczego, planu pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły,
- umie konstruować plan pracy dydaktyczno-wychowawczej z uwzględnieniem specyfiki nauczania uczniów,
- potrafi opracować indywidualny plan rozwoju ucznia, na podstawie przeprowadzonej oceny funkcjonalnej w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw ucznia.

- potrafi sporządzić protokół zajęć i pisemną analizę oraz ocenę zajęć w wybranych aspektach metodycznych,
- potrafi zaplanować koncepcję wybranych zajęć zgodnie z wymogami metodycznymi,
- umie przeprowadzić zajęcia zgodnie z zaplanowaną koncepcją,
- w planowaniu i prowadzeniu zajęć wykorzystuje aktywizujące i różnorodne metody dydaktyczno-wychowawcze, a zwłaszcza psychokorekcyjne,
- prawidłowo buduje swoje relacje z dyrekcją oraz innymi pracownikami placówki.
- włącza się w sposób zdyscyplinowany w rytm pracy edukacyjno-wychowawczej placówki.
- zna zakres obowiązków opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych nauczyciela.

Rozkład godzin praktyki procentowo przedstawia diagram:

PROGRAM PRAKTYKI

Każdy program praktyki uwzględnia punkty:

- Nazwy i kodu praktyki
- Liczby godzin
- Miejsca i terminu realizacji
- Nazwisko metodyka oraz opiekuna merytorycznego specjalności
- Kierunku studiów, specjalności, poziomu, roku i formy studiów
- Terminu realizacji
- Dokładnie sformułowanych celów ogólnych oraz operacyjnych praktyki
- Szczegółowo opisanych zadań praktyki
- Analizy % wykonywanych działań, z dokładnie określonym czasem trwania
- Szczegółowo określone kompetencje studenta w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych
- Forma i termin zaliczenia praktyki
- Termin zaliczenia praktyki w systemie USOS

KARTA PRAKTYKANTA

Analiza, ewaluacja i modyfikacja po każdym roku realizacji praktyk dokonywana była na podstawie Karty praktykanta APS z uwzględnieniem:

- Nazwy, wymiaru, kodu przedmiotu i danych osobowych studenta
- Pełnej nazwy i adresu placówki
- Harmonogramu realizacji zadań w placówce
- Łącznej liczbie zrealizowanych godzin
- Wykaz nabytych kompetencji – ocena punktowa
- Podpisy opiekunów praktyki: z ramienia placówki oraz uczelni

Karta praktykanta APS uwzględnia specyfikę konkretnej praktyki.

DZIENNIK PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

Analiza, ewaluacja i modyfikacja po każdym roku realizacji praktyk. dokonywana była na podstawie Dziennika praktyk pedagogicznych z uwzględnieniem:

- Zakresów obowiązków studenta przebywającego na praktyce
- Obowiązków opiekuna praktyk pedagogicznych w placówce w stosunku do praktykanta
- Obowiązków uczelni i opiekuna z ramienia uczelni w stosunku do praktykanta
- Przebiegu praktyk studenta APS
- Harmonogramu realizacji zadań w miejscu praktyki
- Charakterystyki placówki, klasy, ucznia
- Protokoły hospitacji zajęć
- Scenariusze realizacji zajęć
- Karty oceny studenta – szczegółowej oceny kompetencji studenta
- Opinii praktykanta o przebiegu praktyk
- Płyta CD z zarejestrowanymi zajęciami prowadzonymi przez praktykanta

Rejestracja zajęć- za pomocą kamery, ze szczególnym zwróceniem uwagi na przepisy prawne dotyczące ochrony danych osobowych.

DOKUMENTY OPRACOWANE PRZEZ KIEROWNICTWO PROJEKTU:

- ✓ Informacja dla placówek oraz studentów dotycząca filmowania zajęć dydaktycznych
- ✓ Druk pisemnej zgody rodziców / prawnych opiekunów
- ✓ Druk oświadczenia metodyka
- ✓ Druk oświadczenia studenta

Bezcenna wartość zgromadzonego materiału - służąca do metodycznej analizy sposobów prowadzenia i realizacji zajęć.

- Potwierdzenie realizacji praktyk – z platformy internetowej
- Przewodnik po praktykach pedagogicznych
- Koncepcja organizacji praktyk
- Platforma internetowa
- Harmonogramy praktyk
- Regulamin praktyk

OPRACOWANIE I WDROŻENIE INNOWACYJNEJ DOKUMENTACJI PRZEBIEGU PRAKTYK HOSPITACYJNYCH

W ramach działań projektowych opracowano i wdrożono innowacyjną kompleksową dokumentację przebiegu praktyk hospitacyjnych.

Składa się na nią:

- Harmonogram hospitacji z uwzględnieniem:
 - specjalności, przedmiotu oraz nazwiska osoby prowadzącej,
 - ilości godzin hospitacji oraz ilości godzin realizowanego przedmiotu,
 - ilości grup studenckich oraz ich liczebności,
 - terminu oraz miejsca hospitacji.
- Arkusza praktyk hospitacyjnych dla studentów
- Protokołu hospitacji zajęć
- Dziennika zajęć hospitacyjnych dla nauczyciela

Pozytywna ocena merytoryczna/jakościowa dziennika praktyk, z prośbą opiekunów merytorycznych praktyk 11 specjalności o pozostawienie/wdrożenie dziennika praktyk w powstałej formie - w kolejnych latach studiów oraz na pozostałych poziomach i formach studiów została złożona na ręce Pana Dziekana- dr hab., prof. APS Macieja Tanasia oraz Pani prodziekan ds. kształcenia na kierunkach pedagogika specjalna i edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych - dr hab., prof. APS Barbary Marcinkowskiej.

Łącznie każdy student, zależnie od kierunku studiów zrealizował:

- 285 godzin praktyk – studenci pedagogiki specjalnej, edukacji artystycznej w zakresie sztuk plastycznych,
- 290 godzin praktyk – studenci pedagogiki.

Etap 5 - Opracowanie innowacyjnego programu nauczania przygotowującego studentów do realizacji praktyk pedagogicznych w szkołach pt. Propedeutyka praktyk pedagogicznych

Autorzy programu: Joanna Wiland-Skorupka, Justyna Gasik

Zgodnie z założeniami projektu został powołany zespół specjalistów, w celu opracowania innowacyjnego programu nauczania studentów do realizacji praktyk pedagogicznych, pt. Propedeutyka praktyk pedagogicznych.

Przedmiot *Propedeutyka Praktyk Pedagogicznych* jest w założeniu blokiem wprowadzającym studenta w krąg przyszłych działań nauczyciela, realizowanym na pierwszym roku studiów, przed skierowaniem studenta na praktykę asystencką. Ma na celu wielozakresowe przygotowanie studentów do realizacji programu „Dobre praktyki”.

Cele przedmiotu dotyczą: orientacji w zakresie podstaw teoretycznych koncepcji praktyk oraz kształcenia wstępnego (wiedza, umiejętności i postawy) studentów w zakresie ich przygotowania do realizacji praktyk w rzeczywistości edukacyjno-wychowawczej.

Celem przedmiotu było i jest wdrożenie studentów do poszukiwania różnych źródeł informacji, uczenia się współpracy, umiejętności argumentowania i uczestnictwa w strategiach metodycznych pozwalających na ich poznanie i następnie wdrażanie do w toku samodzielnych zajęć z uczniami.

Treści przedmiotu obejmują zagadnienia:

- ogólne informacje dotyczące organizacji praktyk (charakterystyka koncepcji praktyk, cel odbywania praktyki w kontekście innowacyjnego programu praktyk APS, organizacja praktyk, podmioty praktyk, podział zadań i kompetencji: studenta-praktykanta, uczelnianego opiekuna praktyk, Uczelnianego Biura Dobrych Praktyk w APS oraz Punktów Dobrych Praktyk w placówkach);
- przygotowanie merytoryczne w zakresie realizacji praktyk (analiza dokumentacji- dziennik praktyk, kryteria obserwacji klasy jako grupy społecznej- ucznia, jako jednostki, sposoby rejestracji, wskazówki dydaktyczne w zakresie opracowania protokołu obserwacji zajęć, scenariusz zajęć, moduł kierowania klasą),
- doskonalenie uniwersalnych kompetencji społecznych studenta – praktykanta (autoprezentacja, samoświadomość-określenie mocnych i słabych stron, podstawy komunikacji interpersonalnej, zasady nawiązywania pierwszego kontaktu, współpraca z klasą, nauczycielami w placówce, radzenie sobie ze stresem).

Realizacja treści powinna odbywać się z zastosowaniem metod dydaktycznych aktywizujących i heurystycznych (analiza SWOT, metoda projektów, mikronauczanie).

Autorzy programu: Joanna Wiland-Skorupka, Justyna Gasik

Etap 6 - Recenzja programu *Propedeutyka Praktyk Pedagogicznych*

Recenzent: dr Jarosław Michalski

Program nauczania *Propedeutyka Praktyk Pedagogicznych* został przekazany do recenzji.

Recenzja zawierała:

- aspekty pozytywne, określające znaczenie opracowania w odniesieniu do założeń programowych toku kształcenia studentów, ważności podjętej tematyki, celowości realizacji treści
- uwagi, sugestie dotyczące braku informacji szczegółowych- jakie kierunki studiów i specjalności są objęte programem, zbyt skromna literatura obowiązkowa oraz mała liczba godzin przeznaczonych na realizację przedmiotu.

Dr Jarosław Michalski, ocenił iż przedmiot umożliwiający studentom rzetelne przygotowanie się do realizacji praktyk nauczycielskich, powinien być wprowadzony do planu studiów specjalności nauczycielskich realizowanych w APS.

Uwagi i sugestie recenzenta, dotyczące literatury, zostały uwzględnione podczas realizacji zajęć. Informacje dotyczące beneficjentów programu, były zgodne z założeniami realizacyjnymi projektu.

Etap 7 - Włączenie innowacyjnego programu do planu studiów jako przedmiot obowiązkowy dla studentów biorących udział w projekcie

Uchwałą nr 292/10-11 Rady Wydziału Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 15 grudnia 2010 roku, w sprawie zmiany w planach kształcenia studiów stacjonarnych pierwszego stopnia, na kierunku pedagogika specjalna, pedagogika i edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, specjalności nauczycielskich uczestniczących w realizacji projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego *Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła*, zatwierdzonych uchwałą RWNP Nr 207/09-10 z dnia 28 kwietnia 2010 roku, wprowadzono od roku akademickiego 2010/2011 realizację n/w przedmiotów:

- Propedeutyka praktyk pedagogicznych – 15 godzinne ćwiczenia,
- Metodyka wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu – 15 godzinne ćwiczenia,

- Praktyczne wykorzystanie multimedialnych programów edukacyjnych – 15 godzinne ćwiczenia.

Uchwała podpisana przez Dziekana Wydziału Nauk Pedagogicznych dr. hab., prof. APS Janusza Gęsickiego.

Etap 8 – Opracowanie innowacyjnego programu przedmiotu przygotowującego studentów do realizacji praktyk pedagogicznych w szkołach pt. Metodyka wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu

Autorzy programu: Mariusz Fila, Urszula Fila

Zgodnie z założeniami projektu został powołany zespół specjalistów, w celu opracowania innowacyjnego programu nauczania studentów do realizacji praktyk pedagogicznych, pt. *Metodyka wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu*.

Celem przedmiotu jest ukształtowanie umiejętności efektywnego korzystania z tablicy interaktywnej w pracy dydaktycznej, a w szczególności: obsługi i konfiguracji tablicy, projektowania i tworzenia interaktywnych multimedialnych pomocy dydaktycznych. Po ukończeniu zajęć student będzie umiał posługiwać się tablicą interaktywną, obsługiwać projektor multimedialny, wykorzystywać oprogramowanie tablicy w celu przygotowania materiałów dydaktycznych. Wykorzystanie tablic interaktywnych wraz z oprogramowaniem do prowadzenia zajęć ze studentami.

Wprowadzenie do szkół nowoczesnych technologii informacyjnych jest integralną częścią współczesnej rzeczywistości edukacyjnej. Wdrażanie nowoczesnych technologii do szkół nie powinno polegać wyłącznie na budowaniu infrastruktury (zakup komputerów, tablic interaktywnych, wyposażenie w sieć internetową) oraz na technicznej obsłudze mobilnych i stacjonarnych urządzeń cyfrowych. Ważne jest przygotowanie kadr w edukacji w zakresie budowania, tworzenia zasobów edukacyjnych w zakresie innowacyjnych programów dydaktycznych czy też specyficznych rozwiązań metodycznych, które będą następnie wykorzystywane w procesie edukacji. Stosowanie nowoczesnych technologii w nauczanie powinno: ułatwić realizację treści programowych, uatrakcyjnić proces przyswojenia przez ucznia wiedzy oraz samodzielnego dochodzenia do wiedzy, prowokować do podejmowania działań innowacyjnych, szukać nowych rozwiązań.

Etap 9 - Recenzja programu *Metodyka wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu*

Recenzent dr hab. Maciej Tanaś

Program nauczania *Metodyka wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu* został przekazany do recenzji.

Recenzent dr hab. Maciej Tanaś określili realizację programu w/w przedmiotu, jako rozwiązanie społecznie pożądane, umożliwiające nie tylko nabycie sprawności w użytkowaniu tablic multimedialnych, ale także innowacyjne wykorzystanie ich w szkołach. Recenzja zakończona była pozytywnym wnioskiem końcowym, iż program ma wysoką wartość poznawczą a użyteczność przewidywanych zajęć dydaktycznych wskazuje na celowość ich realizacji.

Etap 10 – Opracowanie skryptu dla studentów i opiekunów praktyk pt. *Przewodnik po praktykach pedagogicznych*

Autorki: Hanna Gasik i Maria Kaźmierczak

Zgodnie z założeniami projektu został powołany zespół specjalistów, w celu opracowania skryptu dla studentów i opiekunów praktyk *Przewodnik po praktykach pedagogicznych*.

Poradnik dla studentów APS i nauczycieli-opiekunów praktyk w placówkach zawiera treści:

- Rola praktyk pedagogicznych w procesie rozwoju zawodowego przyszłego pedagoga
- Wartość kształcenia praktycznego studentów kierunków pedagogicznych
- Podstawy prawne regulujące organizację praktyk
- Organizacja praktyk pedagogicznych
- Funkcje i stanowiska powołane dla wspierania studentów w czasie realizacji praktyk
- Obowiązki praktykanta
- Nowatorskie wartości projektu
- Przygotowanie studenta do praktyk oraz bieżąca pomoc w trakcie ich realizacji
- Modyfikacje dotyczące relacji: praktykant – opiekunowie praktyk w placówce i w APS
- Przygotowanie i bieżące wspieranie nauczycieli – opiekunów praktyk w placówkach
- Lepsza współpraca wszystkich podmiotów biorących udział w realizacji praktyk
- Modyfikacja zaplecza administracyjno-technicznego praktyk na APS i w placówkach
- Zastosowanie nowoczesnych technologii w organizacji i realizacji praktyk

- Uniwersalne kompetencje społeczne praktykanta – przyszłego pedagoga
- Realizacja praktyk „od A do Z”

Etap 11 – Recenzja skryptu *Przewodnik po praktykach pedagogicznych*

Recenzenci: dr hab. Joannę Głodkowską oraz dr hab. Andrzeja Giryńskiego.

Skrypt *Przewodnik po praktykach pedagogicznych* został przekazany do recenzji.

Został zaopiniowany przez dwóch ekspertów: dr hab. Joannę Głodkowską oraz dr hab. Andrzeja Giryńskiego.

Recenzenci określili Skrypt, jako komunikatywny i systematycznie zaprezentowany ważny obszar w przygotowaniu zawodowym studenta Akademii.

Recenzje zakończone były pozytywnymi wnioskami końcowymi, iż spełnia stawiane przed nim oczekiwania – będzie pomocny dla młodych adeptów trudnego nauczycielskiego rzemiosła.

Etap 12 – Przygotowanie techniczne do realizacji praktyk w APS i placówkach uczestniczących w projekcie

Zgodnie z założeniami projektu został zakupiony sprzęt: komputery przenośne wraz z oprogramowaniem (VOSTRO 3750), komputery stacjonarne (OPTIPLEX 380 DT) z monitorami (E 2210) i oprogramowaniem.

15.04.2011 – odbiór 31 kamer CANON FS 36

10.12.2012 – odbiór kolejnych 30 kamer

Etap 13 – Opracowanie koncepcji platformy internetowej do realizacji praktyk w APS i placówkach uczestniczących w projekcie

Podstawowym zadaniem aplikacji jest umożliwienie uprawnionej grupie studentów wybór określonej praktyki spośród dostępnej puli. Po zakończeniu i akceptacji zapisów student zyskuje możliwość elektronicznej wymiany informacji z opiekunami danej praktyki i odwrotnie, opiekunowie mają możliwość wymiany informacji z zapisanymi studentami. Aplikacja umożliwi ustalenie szczegółowego terminarza praktyk, a po jego akceptacji śledzenie postępów studenta w realizacji praktyki.

Etap opracowania koncepcji obejmował podjęte działania:

- Zaprojektowanie graficzne i funkcjonalne platformy.
- Stworzenie platformy i umieszczenie na serwerze.
- Wdrożenie i testowanie platformy.
- 10.01.2011 Rektor zwraca się z prośbą o wykonanie specyfikacji platformy internetowej do realizacji praktyk w APS i placówkach uczestniczących w projekcie, wspomagającej obsługę procesu rejestracji studentów na praktyki pełniącą rolę serwisu informacyjnego dla placówek i studentów odbywających praktyki.

Etap 14 – Wdrożenie i testowanie platformy internetowej

Od 28.02.2011 do 15.03.2011 przetestowano platformę będącą przedmiotem umowy z dnia 18.02.2011. Główne funkcje aplikacji działają zgodnie ze „Specyfikacją funkcjonalną aplikacji”. Zaproponowano rozszerzenie funkcjonalności platformy o dodatkowe funkcje np. raportowanie postępów w zaliczaniu terminów praktyk przez studentów oraz rejestrację opiekunów i koordynatorów na szkolenia w ramach projektu.

15.03.2011 odebrano przedmiot umowy: opracowanie koncepcji platformy internetowej do realizacji praktyk w APS i placówkach uczestniczących w projekcie tj. zaprojektowanie i wykonanie na podstawie „specyfikacji funkcjonalnej aplikacji” platformy internetowej służącej do obsługi projektu.

Zasady działania aplikacji.

1. Baza

Podstawowym i pierwotnym źródłem danych zasilających aplikację jest baza systemu USOS. Dla prawidłowego działania aplikacji konieczne było poprawne zdefiniowanie (w USOS):

- słownika firm - informacje o wszystkich placówkach świadczących praktyki, dane te powinny pochodzić z umów pomiędzy uczelnią a placówkami.
- informacji o opiekunach praktyk, czyli danych osobowych osób będących opiekunami i powiązanie ich z konkretną placówką świadczącą praktyki.
- wymagań etapowych związanych z praktykami oraz zapianie studenta na przedmiot związany z praktyką.
- szczegółowy terminarz praktyk stronie aplikacji, jest tworzony przez opiekuna w porozumieniu ze studentem. Informacje o szczegółach praktyk nie są przechowywane w

bazie systemu USOS.

2. Rejestracja

Uprawnienia do rejestracji na praktyki posiadają studenci zapisani do grup zajęciowych przedmiotów związanych z praktykami. Przedmiot powiązany jest z praktyką poprzez protokół do zajęć w konkretnym cyklu dydaktycznym. Aplikacja umożliwia studentowi rejestrację na praktykę do konkretnej placówki uczestniczącej w projekcie.

3. Wymiana informacji między studentami a opiekunami

Studenci zapisani na praktykę mogą za pośrednictwem aplikacji komunikować się z opiekunami z danej firmy. Komunikacja możliwa jest poprzez:

- system prywatnych wiadomości
- wysyłanie wiadomości e-mail
- udostępnienie danych kontaktowych

Wymiana informacji ma na celu uzgodnienie programu praktyk oraz ustalenie szczegółowego terminarza praktyki.

4. Szczegółowy terminarz praktyk

Opiekunowie praktyk mają uprawnienia do terminarzu, w których powinna odbywać się praktyka. Szczegóły terminarza mogą być dowolnie modyfikowane przez opiekuna praktyki (zmiana dnia, liczby godzin w dniu, opisu, itp.). Aplikacja nie nakłada na opiekuna ograniczeń w kontekście uzgadniania terminarza, jednak zaleca się:

- nie modyfikować terminów wstecznie
- nie zmieniać informacji o zaliczonym już dniu praktyki

5. Postęp w odbywaniu praktyk

Aplikacja umożliwia monitorowanie postępu odbywania praktyk z poziomu studenta, koordynatora i opiekuna praktyki w placówce.

Etap 15- Organizacja biura praktyk studenckich uczelniane biuro dobrych praktyk w APS

3.01.2011 roku kierownik projektu powołał Uczelniane Biuro Dobrych Praktyk, dla potrzeb realizacji projektu. Miejscem działalności biura są pomieszczenia wskazane przez administrację APS: pok. 3123, 2402 oraz innych pomieszczeń Akademii zgodnie z przydziałem miejsc pracy pracowników APS, biorących udział w pracach projektu. Wszystkie pomieszczenia zostały oznaczone zgodnie z zasadami przyjętymi dla projektów realizowanych w ramach POKL. Pomieszczenia zostały wyposażone w sprzęt biurowy zakupiony ze środków projektowych, m.in. komputery stacjonarne, drukarka, urządzenie wielofunkcyjne. W ramach biura, zgodnie z założeniami projektu i na czas jego trwania utworzono następujące stanowiska pracy: kierownik projektu, koordynator merytoryczny projektu, sekretarz projektu, specjalista ds. rozliczeń, specjalista ds. monitoringu i ewaluacji, koordynatorzy praktyk studenckich, specjaliści ds. organizacji praktyk studenckich.

Biuro praktyk – to już nie tylko miejsce:

- wydawania skierowań oraz dokumentacji praktyk
- zamieszczania programów praktyk oraz kart kompetencji w USOS
- rozliczania finansowego nauczycieli akademickich oraz nauczycieli z placówek

a także:

- opracowywanie regulaminów i analiza przepisów prawnych w zakresie realizacji praktyk
- przekazywanie dokumentacji oraz udzielanie szczegółowych informacji w zakresie przepisów prawnych dotyczących możliwości rejestrowania określonych zajęć w placówce
- opracowywanie innowacyjnej dokumentacji
- konsultacje merytoryczne z koordynatorem merytorycznym
- możliwość pozyskania informacji dotyczących specyfiki placówki, ilości oddziałów dla dzieci, uczniów
- możliwość pozyskania informacji dotyczących kadry dydaktycznej w placówce
- specyfiki rodzajów realizowanych zajęć w danej placówce
- pełna koordynacja nad działaniami dotyczącymi realizacji praktyk (w aspekcie merytorycznym, organizacyjnym, prawnym, archiwizacji dokumentów)
- rozwiązywanie bieżących problemów dotyczących realizacji praktyk

- logowanie do odpowiedniej placówki edukacyjnej
- współpraca z partnerami uczelni w zakresie realizacji praktyk studenckich

Regulamin rekrutacji placówek, deklaracje uczestnictwa w projekcie

- Weryfikacja placówek, w których studenci realizują zadania praktyk
- Bieżąca informacja o zmianach w placówce

System komunikacji wewnętrznej

Na bazie doświadczeń, opracowano Propozycję organizacji i zasad działania Biura Praktyk na Wydziale Nauk Pedagogicznych APS, autorstwa: dr Wojciecha Gasik oraz mgr Ewy Kaczorek-Witterstejn, złożone na ręce Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej, Dziekana Wydziału Nauk Pedagogicznych, Prodziekanów Wydziału Nauk Pedagogicznych, Uczelnianego Koordynatora Praktyk

Niniejsza propozycja jest wynikiem wiedzy i doświadczeń zyskanych w czasie realizacji projektu *Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła* realizowanego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w latach 2010 – 2014. Wszystkie ustalenia, przykłady, propozycje wynikają wprost z prac prowadzonych w ramach projektu. Materiału nie należy traktować jednak, jako sprawozdania – raportu z projektu. Wykorzystano w nim tylko treści przydatne do stworzenia koncepcji Biura Praktyk (BP) na Wydziale Nauk Pedagogicznych APS.

Opracowanie szczegółowo określa:

- Propozycję organizacji i zasad działania biura praktyk na Wydziale Nauk Pedagogicznych

Przedstawia:

- Główne założenia
- Projektowane rodzaje i zakres działań biura praktyk WNP APS
- System wyboru placówek
- Warunki techniczno-logistyczne niezbędne do realizacji przedstawionej propozycji

Etap 16 – Podpisanie umów dotyczących realizacji projektu ze studentami

Na początku roku akademickiego 2010/2011 oraz 2011/2012 podpisano umowy uczestnictwa ze studentami 11 specjalizacji biorących udział w projekcie. Łącznie w projekcie umowy podpisano z 805 studentami, z czego 5 studentów zrezygnowało z udziału w projekcie w

związku z zmianą specjalności. W ostateczności w projekcie uczestniczyło 800 studentów. Umowy zostały przekazane studentom podczas spotkań informacyjnych.

Etap 17 – Rekrutacja placówek do realizacji projektu

Zaproszenie do udziału w projekcie i Deklarację udziału w projekcie oraz zaproszenie na konferencję inauguracyjną realizację projektu wysłano pocztą do placówek współpracujących z APS, oraz placówek wytypowanych przez Partnerów.

O wyborze placówki do projektu decydowały następujące czynniki:

- posiadanie zasobów kadrowych do przyjęcia praktykanta,
- termin złożenia deklaracji uczestnictwa w projekcie,
- spełnienie obowiązków wynikających z dokumentacji konkursowej odnośnie obowiązków placówek w których mogą być realizowane praktyki (podpisanie umowy pomiędzy placówką a uczelnią).

Beneficjent opracował listę rezerwową placówek, w wypadku wycofania się placówki z projektu.

Łącznie wytypowano do projektu 61 placówek edukacyjnych:

- 52 placówki - Miasto Stołeczne Warszawa – Biuro Edukacji,
- 2 placówki - Fundacja Pomocy Ludziom Niepełnosprawnym w Warszawie,
- 2 placówki- Didasko S.J. J.P. Białobrzescy,
- 2 placówki -Edukacja Pro Futuro,
- 2 placówki- Towarzystwo Przyjaciół Integracyjnych Społecznych Szkół Podstawowych,
- 1 placówka -Warszawskie Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym .

Etap 18 – Organizacja punktów dobrych praktyk w placówkach

Punkty Dobrych Praktyk (PDP) to miejsce w placówce gdzie m.in. gromadzi się dokumentację szkolną praktyk, omawia przebieg lekcji próbnych, zajęć hospitacyjnych. To punkt konsultacji student – nauczyciel prowadzący studenta podczas praktyk indywidualnych lub hospitacyjnych; student- metodyk; metodyk-nauczyciel; student – nauczyciel akademicki, w/w osoby i przedstawiciel biura praktyk.

PDP to miejsce cyklicznych spotkań przedstawicieli uczelni z przedstawicielami placówki - Zespołów Merytorycznych.

Punkty Dobrych Praktyk stanowią widoczny efekt podejmowanych działań projektowych w terenie, są wizytówką – promocją projektu. Wszystkie PDP mają bezpośrednie połączenie poprzez platformę internetową z Biurem Praktyk w APS.

Punkty „Dobrych Praktyk” utworzono:

- 8 przedszkolach ogólnodostępnych,
- 9 przedszkolach integracyjnych/ z oddziałami integracyjnymi,
- 6 przedszkolach specjalnych,
- 2 poradniach psychologiczno-pedagogicznych,
- 11 szkołach/ zespołach szkół ogólnodostępnych,
- 10 szkołach/ zespołach szkół integracyjnych lub z oddziałami integracyjnymi,
- 15 szkołach/ zespołach szkół specjalnych.

Punkty „Dobrych praktyk APS” powstały również w placówkach, które z różnych powodów nie realizowały zadań projektu, ale dyrektorzy placówek pozostawali w ścisłym kontakcie/współpracy z kierownictwem projektu. Placówki edukacyjne rekrutowane do realizacji zadań projektu musiały spełniać określone kryteria. Kryteria wyboru placówki edukacyjnej do realizacji zadań projektu określono w regulaminie rekrutacji.

100% placówek realizujących zadania projektu *Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła*, deklorowało pozostawienie *Punktów Dobrych Praktyk APS*, również po zakończeniu realizacji projektu.

Etap 19 – Powołanie zespołów merytorycznych koordynacyjnych

W związku z działaniami projektowymi Beneficjent powołał zgodnie ze specyfiką realizowanych praktyk na danych specjalnościach Zespoły Merytoryczne.

W skład Zespołu Merytorycznego wchodzi:

- Przedstawicieli specjalności ze strony APS:
 - opiekun merytoryczny praktyk specjalności,
 - metodyk;
- Przedstawicieli ze strony placówek:
 - koordynator praktyk ze strony placówki,

- dyrektor,
- nauczyciel prowadzący studenta podczas praktyk,
- Przedstawiciele studentów (przedstawiciele grup studenckich)
- Przedstawiciele biura dobrych praktyk:
 - kierownika projektu,
 - koordynatora merytorycznego projektu.

Cykliczne, kwartalne spotkania monitorująco-informacyjne:

III kwartał 2011 roku, I kwartał 2012 roku, III kwartał 2012 roku, I kwartał 2013 roku, III kwartał 2013 roku, I kwartał 2014 roku, III kwartał 2014 roku

realizowane celem omówienia postępu działań w projekcie, analizy realizacji zadań praktyk w aspektach: merytorycznym, prawnym, organizacyjnym, dotyczącym dokumentacji oraz postaw studenta praktykanta.

Wynikiem spotkań są raporty Zespołów Merytorycznych.

Dokumentacja opracowana przez w/w przedstawicieli biura dobrych praktyk:

- Powołanie Zespołu Merytorycznego
- Raport ZM

Etap 20 – Zakup tablic interaktywnych i przekazanie do placówek uczestniczących w projekcie

15.06.2011 odebrano 63 tablice interaktywne – model SB 680. Tablice wraz z oprogramowaniem zostały przekazane na wyposażenie placówek biorących udział w projekcie. Tablice służyły studentom odbywającym praktyki, jako pomoc edukacyjna do prowadzenia zajęć oraz nauczycielom do realizacji zajęć dydaktycznych ukazujących zastosowanie nowoczesnych technologii w nauczaniu.

W dwie tablice interaktywne została wyposażona Akademia Pedagogiki Specjalnej – były to egzemplarze szkoleniowe, które pozwalały przygotować studentów i opiekunów praktyk do obsługi i wykorzystania tablic, które znajdowały się w placówkach edukacyjnych.

Etap 21 – Szkolenie nauczycieli z zakresu platformy internetowej

Łącznie zostało przeszkolonych 421 osób, w tym 404 kobiety i 17 mężczyzn. Szkolenia w 14 grupach odbyły się w maju 2014r., dodatkowo zorganizowano (bezkosztowo) 3 grupy w grudniu 2011 roku dla nauczycieli, którzy dołączyli do projektu w późniejszym terminie. Szkolenie dla każdej z grup trwało 3 godziny szkoleniowe. Podczas szkolenia uczestnicy zapoznawali się z koncepcją komunikacji poprzez platformę internetową oraz poznawali jej funkcjonalności i uczyli się praktycznej obsługi platformy.

ZADANIE 3. PROWADZENIE PRAKTYK STUDENCKICH – WDROŻENIE INNOWACYJNEGO MODELU „DOBRYCH PRAKTYK”

Etap 1 – Prowadzenie praktyk studenckich – wdrożenie innowacyjnego modelu „dobrych praktyk”

Realizacja praktyk na studiach stacjonarnych I stopnia odbywała się w dwóch cyklach:

1 cykl: 2010-2013

2 cykl: 2011-2014.

Praktyki były prowadzone przez 61 placówek Partnerów uczestniczących w projekcie.

Zakres praktyk na poszczególnych kierunkach był następujący:

	Pedagogika	Pedagogika specjalna, Edukacja artystyczna
I rok studiów	Praktyka asystencka - 40h/studenta zajęć indywidualnych	Praktyka asystencka - 40h/studenta zajęć indywidualnych
II rok studiów	Praktyka asystencko-pedagogiczna – 60h/studenta zajęć indywidualnych Praktyki hospitacyjne – 55 h/studenta w grupach 4-7 osobowych	Praktyka asystencko-pedagogiczna – 80h/studenta zajęć indywidualnych Praktyki hospitacyjne – 50 h/studenta w grupach 4-7 osobowych
III rok studiów	Praktyka pedagogiczna dyplomowa – 100 h/studenta zajęć indywidualnych Praktyki hospitacyjne 35 h/studenta w grupach 4-7 osobowych	Praktyka pedagogiczna dyplomowa – 80 h/studenta zajęć indywidualnych Praktyki hospitacyjne 35 h/studenta w grupach 4-7 osobowych

Na każdym etapie realizacji praktyk odbywało się indywidualne wsparcie ze strony metodyka, co pozwalało na lepsze przygotowanie się studentów do wykonywania zawodu. Rozwiązanie to stanowiło innowację w dotychczasowym modelu praktyk studenckich na APS.

Etap 2 – Ustalenie harmonogramu realizacji praktyk na poszczególnych specjalnościach, zgodnie z planami studiów

Na początku każdego roku akademickiego ustalany był harmonogram praktyk na poszczególnych specjalnościach, zgodnie z programami i planami kształcenia dla danej specjalności.

Etap 3 – Ustalenie indywidualnych harmonogramów praktyk przez studentów w placówkach edukacyjnych

W ramach działania platformy internetowej, studenci mogli zapoznać się z placówkami biorącymi udział w projekcie – ich specyfiką działalności, dostępnymi terminami i rodzajem oferowanych przez daną placówkę praktyk oraz nawiązać kontakt z opiekunami praktyk. Na tej podstawie dokonywali wyboru miejsca praktyk.

Etap 4 – Rejestracja studentów do wybranych placówek na praktyki w „uczelnianym biurze dobrych praktyk” w APS

Na początku każdego roku akademickiego, studenci rejestrowali się na praktyki w poszczególnych placówkach edukacyjnych biorących udział w projekcie. Rejestracja odbywała się poprzez platformę internetową. W szczególnych przypadkach, w rejestracji studentów na praktyki włączało się Biuro dobrych praktyk. Dotyczyło to sytuacji, gdy student z nieprzewidzianych powodów losowych nie mógł zarejestrować się na praktyki w wyznaczonym terminie.

Etap 5 – Skierowanie studentów na praktyki – wyposażenie studenta w niezbędną dokumentację przebiegu praktyki

Przed rozpoczęciem praktyki w wybranej placówce, każdy ze studentów odbywał spotkanie przygotowujące do praktyk z metodykiem/ opiekunem praktyk. W czasie spotkania student otrzymywał dokumentację przebiegu praktyk:

- ✓ Przewodnik po praktykach studenckich,
- ✓ Dziennik praktyk.

Etap 6 – Spotkania wprowadzające studentów z koordynatorami praktyk w placówkach edukacyjnych

Przed rozpoczęciem praktyki, student odbywał spotkanie z koordynatorem praktyk w danej placówce edukacyjnej. Spotkanie miało na celu zapoznanie studenta ze specyfiką danej placówki, obowiązującymi w niej regulaminami, zasadami, strukturą organizacyjną placówki oraz dokumentacją. Koordynator przekazywał też wymagania i oczekiwania stawiane przez placówkę praktykującym studentom.

Etap 7 – Zajęcia z zakresu Propedeutyki praktyk pedagogicznych

Podczas zajęć z tego przedmiotu studenci zostają wprowadzeni w problematykę kształcenia praktycznego, rozumianego jako uzupełnienie kształcenia teoretycznego realizowanego podczas zajęć na uczelni. Ze względu na wymagania, które są obecnie stawiane przed nauczycielem ważnym elementem jest również zapoznanie z wielkowsymiarowością pracy nauczyciela oraz zajęcia poświęcone uniwersalnym kompetencjom społecznym współczesnego nauczyciela

Z zakresu Propedeutyki praktyk pedagogicznych zostało przeszkolonych łącznie 782 studentów (750 kobiet i 32 mężczyzn) w dwóch cyklach. Zajęcia trwały 15 godzin dydaktycznych i były prowadzone w ok. 16 osobowych grupach.

Etap 8 - Zajęcia z zakresu Metodyki wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu

Jego celem jest przygotowanie studentów do korzystania z nowoczesnego sprzętu podczas praktyk (dzięki temu możliwe było wprowadzenie metody wideotreningu oraz metod z wykorzystaniem tablic multimedialnych).

W zajęciach „Metodyka wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu” udział wzięło 766 studentów – 738 kobiet i 28 mężczyzn. Przedmiot był realizowany w dwóch cyklach edukacyjnych. Zajęcia trwały 15 godzin dydaktycznych i były prowadzone w grupach ok 16 osobowych.

ETAP 9 - 14 – Realizacja praktyk pod kierownictwem szkolnego opiekuna praktyk –I edycja I, II, III rok studiów; II edycja I, II, III rok studiów

Praktyki były realizowane w dwóch cyklach: 2010-2013 i 2011-2014.

W ramach projektu zaplanowano, że na poszczególnych latach studiów praktyki będą się odbywały wg harmonogramu:

	Pedagogika	Pedagogika specjalna, Edukacja artystyczna
I rok studiów	Praktyka asystencka - 40h/studenta zajęć indywidualnych	Praktyka asystencka - 40h/studenta zajęć indywidualnych
II rok studiów	Praktyka asystencko-pedagogiczna – 60h/studenta zajęć indywidualnych Praktyki hospitacyjne – 55 h/studenta w grupach 4-7 osobowych	Praktyka asystencko-pedagogiczna – 80h/studenta zajęć indywidualnych Praktyki hospitacyjne – 50 h/studenta w grupach 4-7 osobowych
III rok studiów	Praktyka pedagogiczna dyplomowa – 100 h/studenta zajęć indywidualnych Praktyki hospitacyjne 35 h/studenta w grupach 4-7 osobowych	Praktyka pedagogiczna dyplomowa – 80 h/studenta zajęć indywidualnych Praktyki hospitacyjne 35 h/studenta w grupach 4-7 osobowych

Jednak zgodnie z wnioskami z ewaluacji po I roku studiów Beneficjent zwrócił się w grudniu 2012r. do IP2 o możliwość realizacji praktyk hospitacyjnych w drugim cyklu już od pierwszego roku studiów, aby ułatwić studentom realizację ilości założonych godzin praktyk. Zmiana dotyczyła jedynie rozłożenia w czasie realizacji praktyk hospitacyjny, ilość godzin pozostała niezmienna.

Etap 15 – Indywidualne konsultacje studentów odbywających praktyki z metodykiem w trakcie przebiegu praktyk

Student przed odbyciem praktyk spotykał się z metodykiem danej specjalności w celu omówienia dokumentacji oraz założeń i specyfiki praktyk na każdym roku.

Indywidualne spotkania ze studentami jeszcze przed odbyciem praktyk, miały bardzo duże znaczenie. Zwykle takie przygotowanie realizowane jest w ramach ogólnych spotkań całej grupy z opiekunem praktyk, co uniemożliwia indywidualne podejście do każdego studenta. Spotkania przed rozpoczęciem praktyk służyły wprowadzeniu studenta w specyfikę praktyk, które miał odbyć. Metodyk omawiał ze studentem najważniejsze aspekty merytoryczne, na które student powinien był zwrócić uwagę w czasie odbywania praktyki. Z kolei spotkania po odbyciu praktyki, miały na celu podsumowanie doświadczeń studenta. Metodyk wspólnie ze studentem dokonywał przeglądu dokumentacji oraz nagrań z praktyk i udzielał studentowi informacji zwrotnej oraz wskazówek w dalszym doskonaleniu warsztatu zawodowego studenta.

Dla każdego ze studentów biorących udział w projekcie była przewidziana następująca liczba godzin indywidualnych spotkań z metodykiem:

I rok – 1 godzina – przed rozpoczęciem praktyk,

II rok – 2 godziny – 1 godzina przed rozpoczęciem, 1 godzina po zakończeniu praktyk,

III rok – 3 godziny – 1 godzina przed rozpoczęciem, 2 godziny po zakończeniu praktyk.

Etap 16 – Ewaluacja programu praktyk po każdym roku praktyk

Ewaluacja po pierwszym roku praktyk została przeprowadzona przez dr Jarosława Michalskiego i Annę Konieczną. Konkluzje z pierwszej ewaluacji realizacji praktyk na APS w nowej formule:

- Projekt „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła” ma bardzo duże znaczenie dla poprawy stanu praktyk pedagogicznych
- Programy realizacyjne praktyk umożliwiają ich przeprowadzenie, ale wymagają dopełnienia przede wszystkim w odniesieniu do specyfiki specjalności
- Wyjaśnienia i uporządkowania wymaga terminologia w arkuszach hospitacyjnych zajęć
- Baza placówek uczestniczących w realizacji projektu powinna być stale rozwijana, placówki powinny dążyć do współpracy w ujęciu systemowym
- Strona realizacyjna praktyk na podstawie dokumentacji jest lapidarna, nie uwzględnia strony metodycznej, co wymaga uzupełnienia
- Ważną sprawą jest pełniejsze wykorzystywanie informacji z platformy internetowej dla potrzeb projektu

- Niezbędne jest podkreślenie roli pedagogue w trakcie realizacji praktyk przez studentów
- Projekt „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła” ma duże szanse na sukces i stanowić dla studentów ważne ogniwo dla zdobywania umiejętności zawodowych wysokiego stopnia.

Ewaluacja po drugim roku studiów została przeprowadzona przez dr Jarosława Michalskiego i Annę Konieczną. Główne wnioski z ewaluacji:

- Konieczność usprawnienia logowania się przez studentów do platformy
- Studenci nie zawsze wykazują się orientacją w odniesieniu do miejsc odbywania praktyk
- Wszystkie placówki, które zgłosiły swój udział w projekcie, realizują swoje zobowiązanie i starają się podejmować w miarę swoich zasobów zadania wynikające z ustaleń konsultacyjnych i planowych
- Możliwość realizowania przez studentów zajęć w różnych wariantach edukacyjnych
- Możliwość realizacji przez studentów również zajęć pozalekcyjnych
- Możliwość formułowania bardziej wnikliwych wniosków z prowadzonych obserwacji
- Mimo występowania nielicznych trudnych spraw, projekt ma dobrą stronę realizacyjną
- Cenne jest, że studenci nie muszą martwić się o miejsce odbywania praktyki i występuje w tym zakresie pewne uporządkowanie

Etap 17 - Ewaluacja programu praktyk po I cyklu studiów ewentualna modyfikacja programu praktyk studenckich

Ewaluacja po I cyklu studiów została przygotowana przez dr Jarosława Michalskiego i Ewę Kaczorek-Witterstejn.

Etap 18 - Ewaluacja programu praktyk po zakończeniu realizacji dwóch cykli praktyk

Ewaluacja po zakończeniu dwóch cykli praktyk została przeprowadzona przez dr Jarosława Michalskiego.

Realizację projektu oceniono bardzo wysoko. Główne wnioski po 4 latach realizacji praktyk w nowej formule organizacyjnej dotyczyły następujących kwestii:

- Realizacja projektu przyczyniła się do uporządkowania przebiegu praktyk pedagogicznych;
- Udział placówek w projekcie zmienił ich podejście do praktyk i praktykantów na bardziej refleksyjne, autonomiczne i zindywidualizowane;
- W przygotowaniu praktycznym studenta kluczowa jest rola pedeutagoga, dlatego istotne są działania placówek edukacyjnych, które pobudzają swoją kadrę do kształcenia nowego pokolenia nauczycieli;
- Platforma internetowa znacznie ułatwiła koordynację zadań, wzajemną komunikację i pozwoliła na szybkie wyjaśnianie pojawiających się problemów;
- Możliwość rejestrowania się studentów na praktyki w danej placówce, sprzyjało dobrej organizacji pracy;
- Bardzo wysoko oceniono współpracę partnerów Projektu z Biurem Praktyk APS;
- Projekt przyniósł znaczne korzyści w zakresie szkoleń metodycznych dla nauczycieli;
- Pewnym problemem była analiza metodyczna lekcji, ze względu na to, iż nie wszyscy rodzice wyrazili zgodę na ich nagrywanie;
- Pewnym ograniczeniem był czas realizacji projektu, który czasami zmuszał studentów do jak najszybszego zrealizowania praktyki, ze względu na obowiązujący harmonogram;
- Zwrócono uwagę na dużą liczebność studentów w grupach hospitacyjnych;
- Ważnym atutem projektu była wymiana informacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w jego przebiegu;
- Wartością projektu jest również fakt, iż po zrealizowaniu programu praktyk część studentów nadal współpracowała z placówką w formie wolontariatu;
- Projekt wskazał na potrzebę zaplanowania w przyszłości większej liczby godzin praktyk hospitacyjnych.

- Warty rozważenia jest powołanie zespołów konsultacyjnych do koordynowania działań w zakresie praktyk pedagogicznych w celu stałego ich wzbogacania i rozwijania.

Etap 19 – Bieżące wsparcie uczelnianego biura dobrych praktyk APS

Przez cały okres realizacji projektu, na Akademii Pedagogiki Specjalnej działało Uczelniane Biuro Dobrych Praktyk. Biuro stanowiło punkt, w którym studenci, jak i opiekunowie praktyk mogli uzyskać informacje dotyczące spraw organizacyjnych i merytorycznych związanych z realizacją projektu. Informacje udzielane pozostałym członkom zespołu przez osoby pracujące w Biurze Praktyk niejednokrotnie były cenną wskazówką donosie wdrażania usprawnień organizacyjno-merytorycznych w projekcie.

Etap 20 – Zajęcia z *praktycznego wykorzystania multimedialnych programów edukacyjnych* – budowanie warsztatu pracy młodego nauczyciela

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z nowoczesnymi programami edukacyjnymi i przygotowanie do korzystania z nich podczas odbywania praktyk w placówkach.

Zajęcia odbyły się w dwóch cyklach. W każdej 8 osobowej grupie odbyło się 15 godzin zajęć dydaktycznych. W sumie w zajęciach wzięło udział 766 studentów: 738 kobiet i 28 mężczyzn.

ZADANIE 4. STAŁA WSPÓŁPRACA Z PLACÓWKAMI PROWADZĄCYMI PRAKTYKI STUDENCKIE I OPIEKUNAMI PRAKTYK

Etap 1 – Doskonalenie opiekunów praktyk w zakresie propedeutyki praktyk pedagogicznych – Nauczyciel superwizorem praktykującego studenta

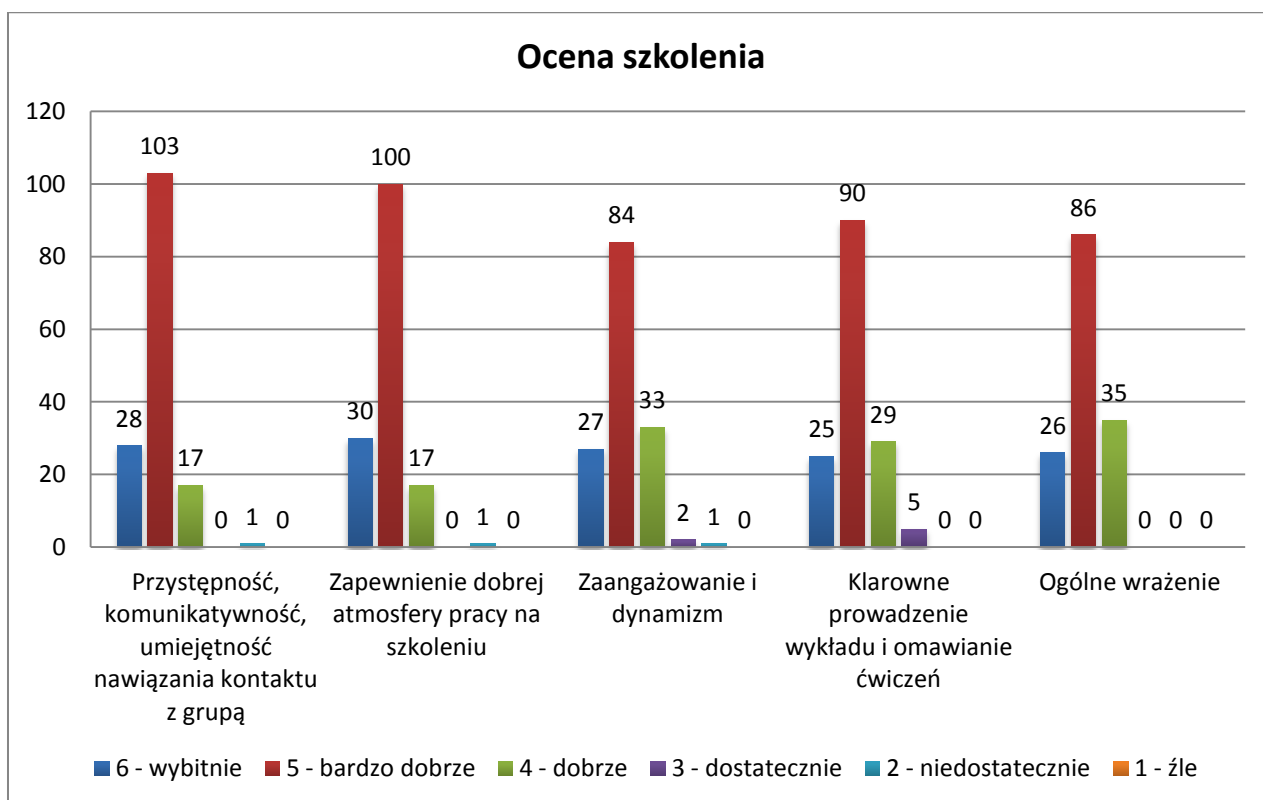
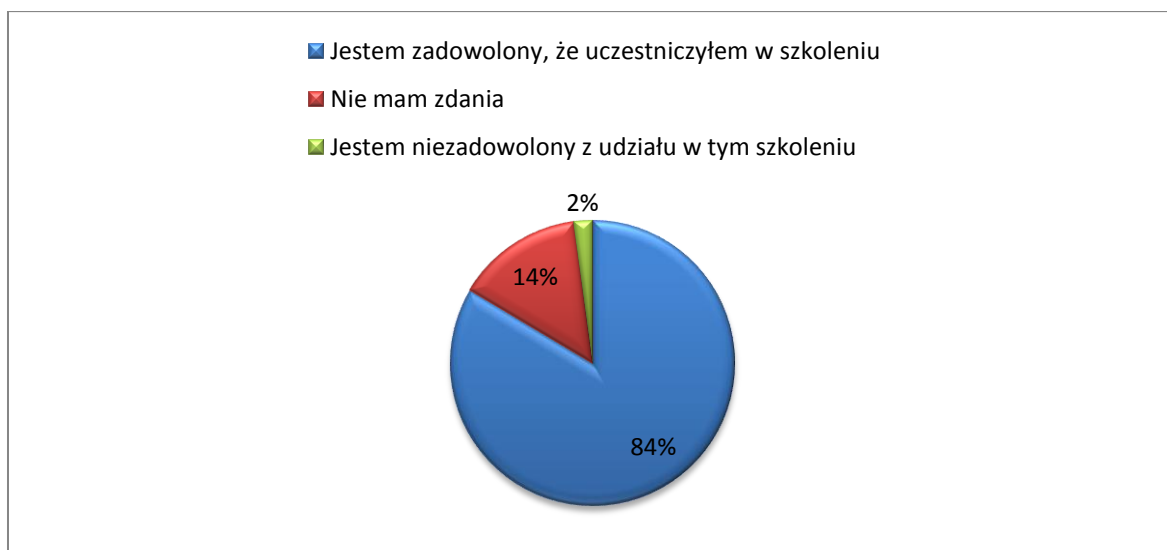
Celem szkolenia było zachęcenie do refleksji na temat własnych motywów podjęcia pracy w charakterze opiekuna praktyk, doskonalenie umiejętności wprowadzania studenta w rolę nauczyciela, trening wybranych umiejętności superwizyjnych.

Szkolenie odbywało się w formule dwie godziny wykładu w grupie ok. 60 osobowej plus trzy godziny ćwiczeń w grupach ok 15 osobowych.

Łącznie przeszkolono 385 osób; 373 kobiety, 12 mężczyzn.

Ocena szkolenia przez uczestników była następująca:

Po szkoleniu uczestnicy wypełniali anonimowe ankiety ewaluacyjne. Łącznie zebrano 149 ankiet, jednak nie wszyscy uczestnicy wypełnili wszystkie pola w ankiecie, stąd w niektórych kryteriach dane nie sumują się.

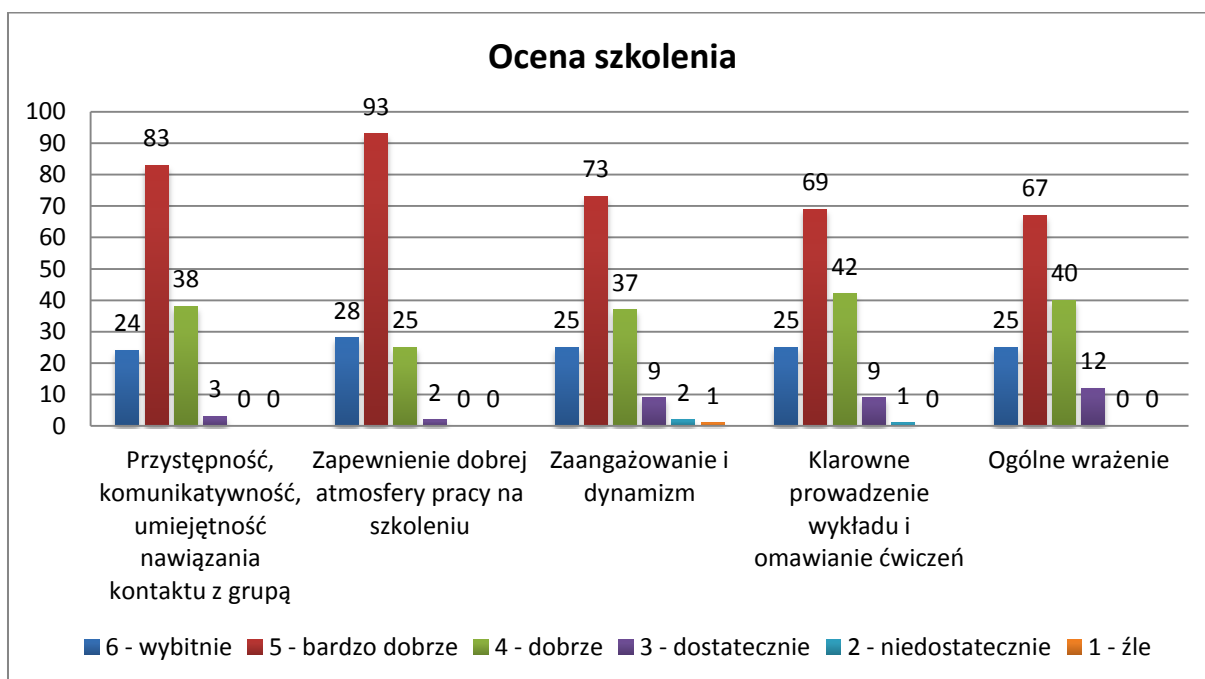

Etap 2 – Warsztaty prowadzone przez trenerów dla nauczycieli placówek z zakresu „Budowanie samoświadomości zawodowej u studentów – przyszłych nauczycieli”

Celem szkolenia było poznanie narzędzi służących poszerzaniu samoświadomości, zachęcanie do refleksji na temat roli zawodowej nauczyciela, umiejętność rozwoju własnego warsztatu zawodowego.

Warsztaty były prowadzone w grupach 15 osobowych i trwały 3 godziny dydaktyczne. Łącznie przeszkolono 384 osoby: 373 kobiety i 11 mężczyzn.

Po szkoleniu uczestnicy wypełniali anonimowe ankiety ewaluacyjne. Łącznie zebrano 149 ankiet, jednak nie wszyscy uczestnicy wypełnili wszystkie pola w ankiecie, stąd w niektórych kryteriach dane nie sumują się.

Etap 3 – Doskonalenie opiekunów praktyk w zakresie wdrażania nowych rozwiązań metodycznych związanych z realizacją programu nauczania z uwzględnieniem specyfiki placówek uczestniczących

W ramach szkoleń z zakresu wdrażania nowych rozwiązań metodycznych, proponowane były nauczycielom różnorodne tematy. Beneficjent w celu przygotowania interesujących zagadnień tematycznych, przeprowadził badanie potrzeb wśród nauczycieli.

Zrealizowano 22 tematy szkoleń:

1. Rozwój widzenia, jego wspomaganie z uwzględnieniem dodatkowych dysfunkcji lub niepełnosprawności ucznia
2. Wypalenie zawodowe – 2 grupy
3. Praca z dzieckiem z nadpobudliwością psychoruchowa (ADHD)
4. Tor przeszkód w przedszkolu: zaburzenia koncentracji uwagi, ryzyko dysleksji, nieradzenie sobie w sytuacjach trudnych
5. Badanie dojrzałości szkolnej sześciolatka – 2 grupy
6. Kultura języka polskiego - jak unikać najczęściej popełnianych błędów językowych?
7. Praca z dzieckiem z zaburzeniami zachowania (autyzm i ADHD) – 2 grupy
8. Zachowania agresywne a odpowiedzialność
9. Praca z dzieckiem autystycznym – 3 grupy
10. Kreatywność i twórczość w nauczaniu
11. Najważniejsze jest dziecko... Jak rozmawiać z rodzicami przedszkolaków i uczniów o trudnych sprawach?
12. Mnemotechniki w edukacji
13. Diagnoza dziecka w wieku przedszkolnym i dziecka rozpoczynającego naukę w klasie I pod kątem gotowości do podjęcia nauki w szkole
14. Muzyka łączy, muzyka wyzwala. Zabawy i ćwiczenia muzyczno-ruchowe dla wszystkich – 3 grupy
15. Trening kontaktu i komunikacji w terapii małego dziecka ze spektrum autyzmu
16. Czy praca z uczniami z dysleksją może być dla wszystkich łatwiejsza i ciekawsza? Dostosowywanie wymagań i przykłady dobrych praktyk
17. Praca z dzieckiem leworęcznym

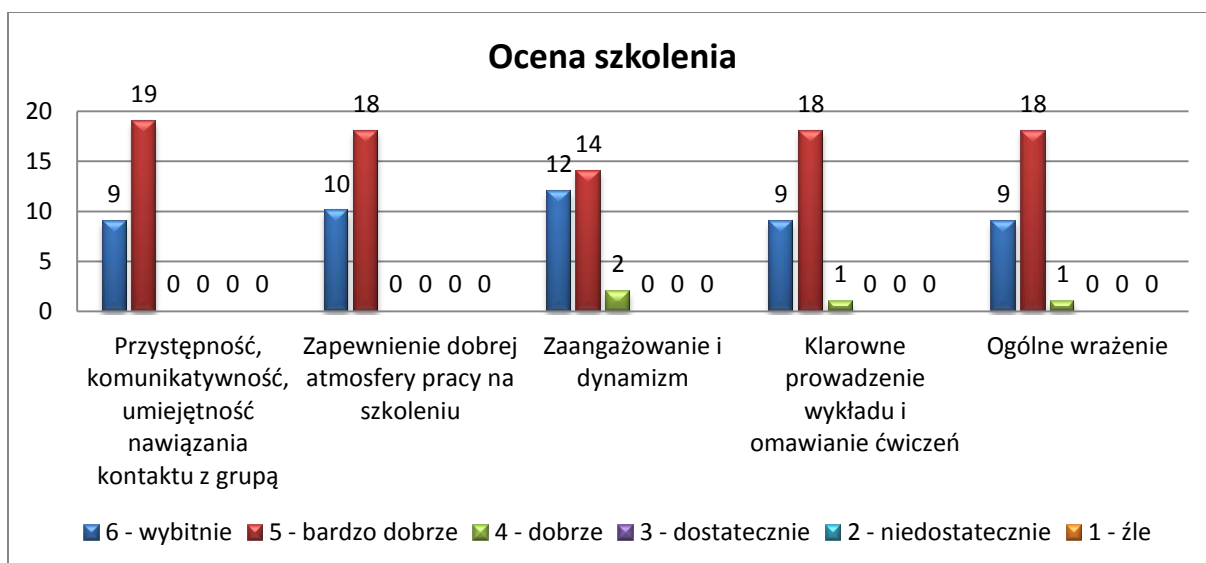
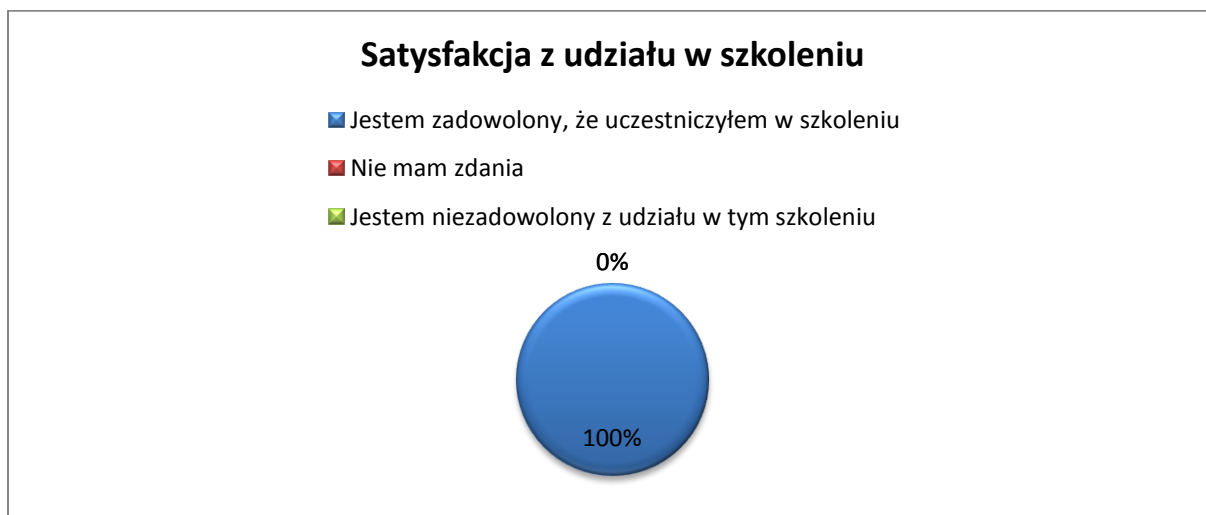
18. Wykorzystanie PEP-R w diagnozie i konstruowaniu indywidualnych programów terapeutycznych
19. Diagnoza funkcjonalna oraz konstruowanie programów uczniów z niepełnosprawnością intelektualną – 2 grupy
20. Praca z dzieckiem autystycznym z zaburzeniami zachowania
21. Praca z uczniami ze specyficznymi zaburzeniami czytania i ortografii
22. WIP – Wczesna interwencja pedagogiczna a uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych

W ramach tego bloku warsztatów, przeszkolono łącznie 909 osób: 885 kobiet, 24 mężczyzn.

Po każdym ze szkoleń prowadzona była ewaluacja szkolenia. Uczestnicy wypełniali anonimową ankietę satysfakcji ze szkolenia.

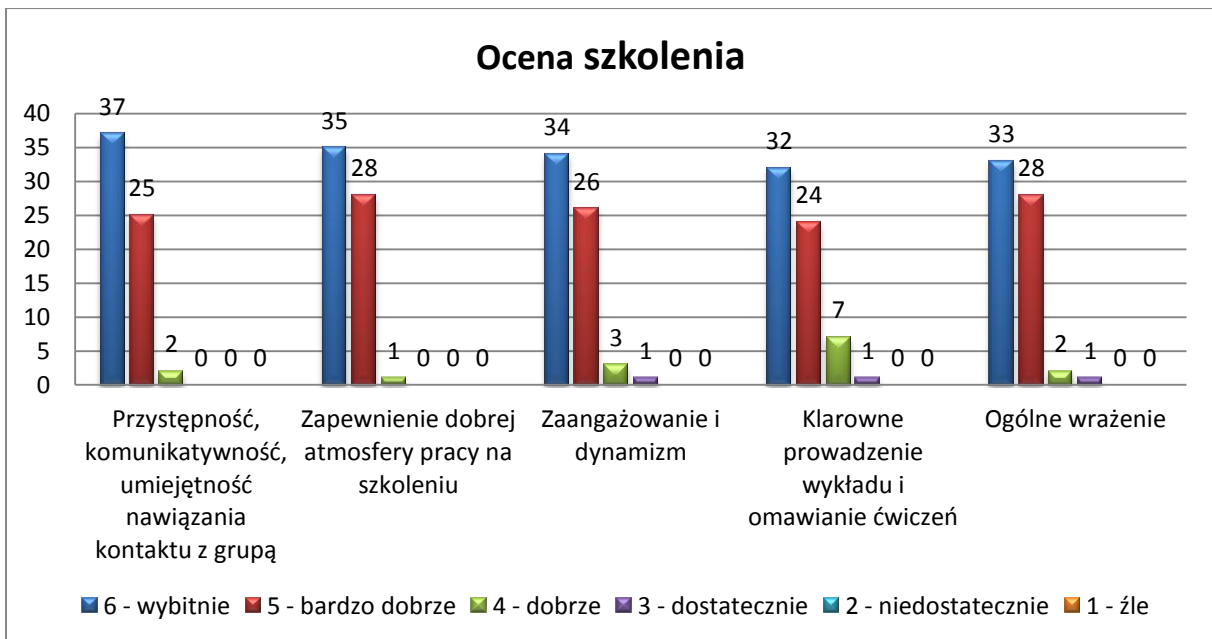
1. Rozwój widzenia, jego wspomaganie z uwzględnieniem dodatkowych dysfunkcji lub niepełnosprawności ucznia

Prowadzący: dr Małgorzata Walkiewicz-Krutak

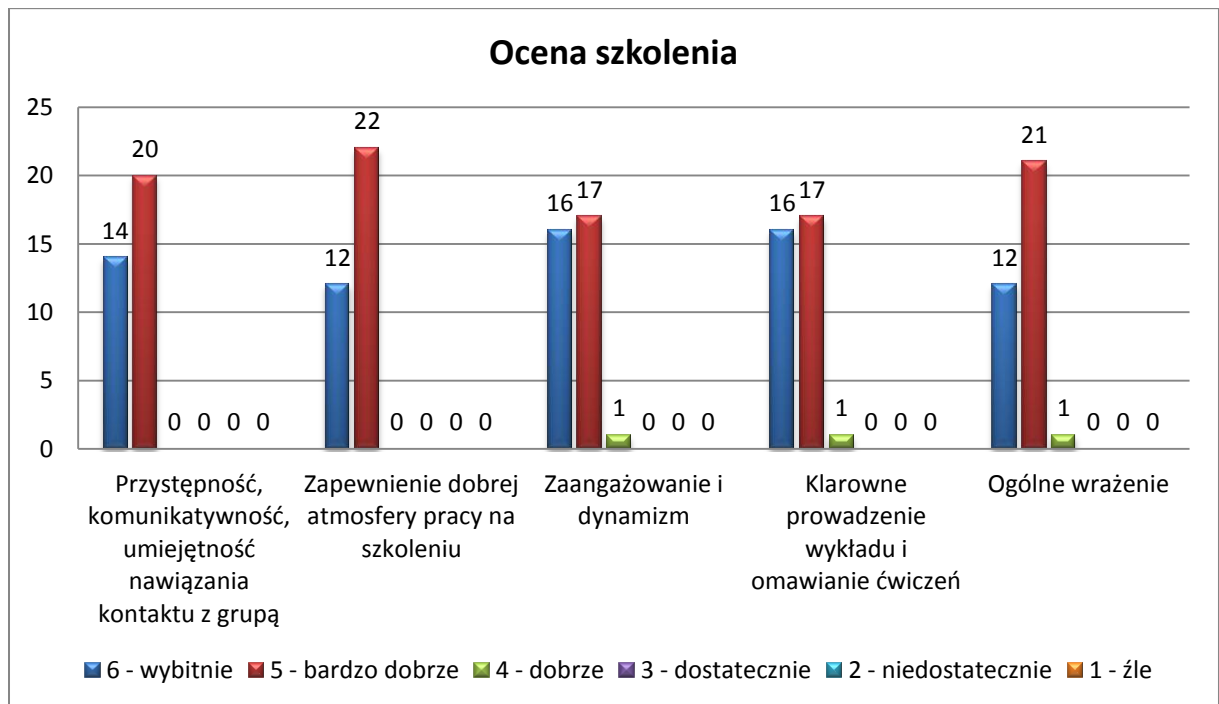
2. Wypalenie zawodowe – 2 grupy

Prowadzący: Małgorzata Budny

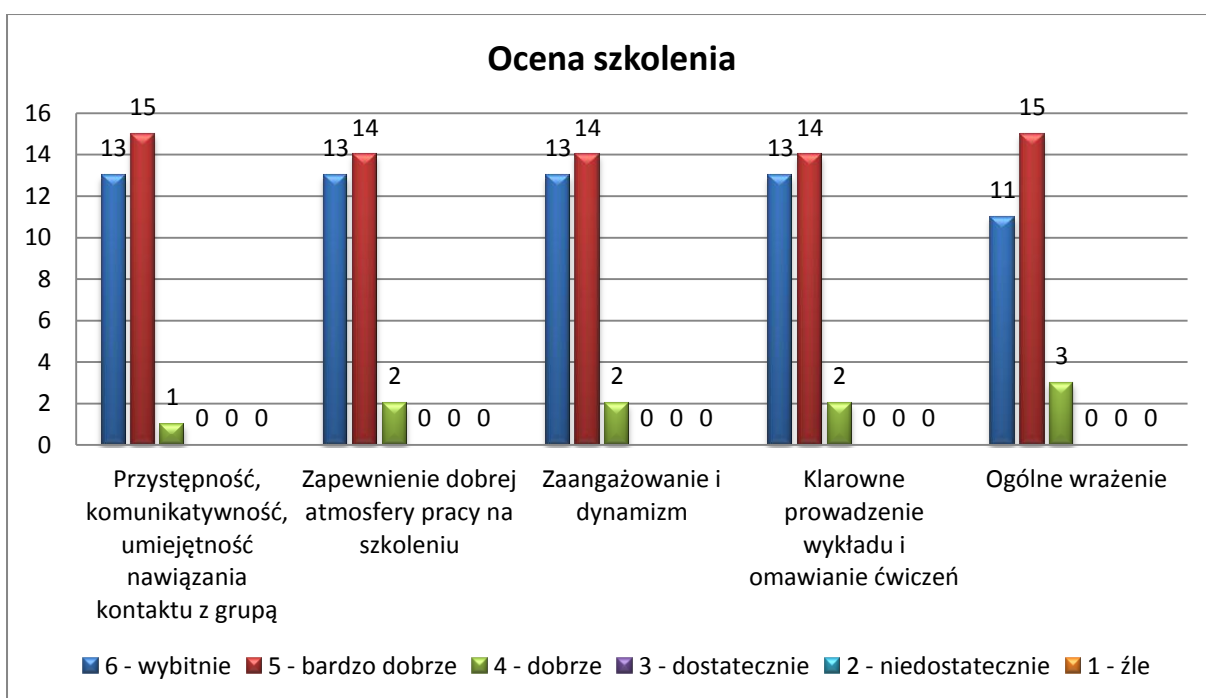
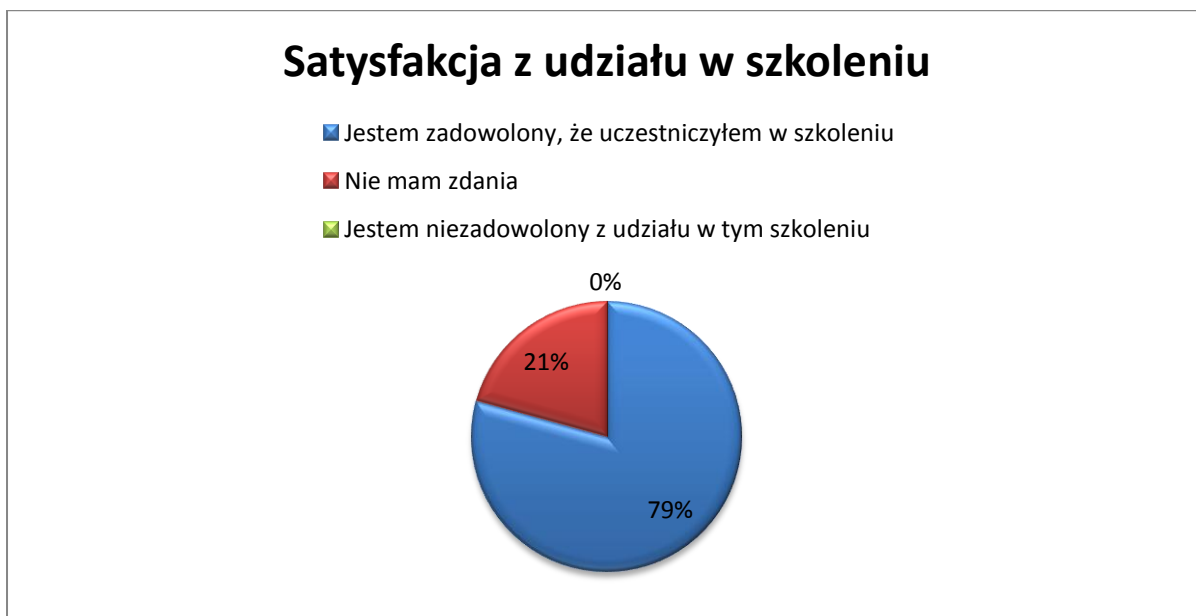
3. Praca z dzieckiem z nadpobudliwością psychoruchowa (ADHD)

Prowadzący: dr Agnieszka Wołowicz-Ruszkowska

4. Tor przeszkód w przedszkolu: zaburzenia koncentracji uwagi, ryzyko dysleksji, nieradzenie sobie w sytuacjach trudnych

Prowadzący: dr Aneta Jegier

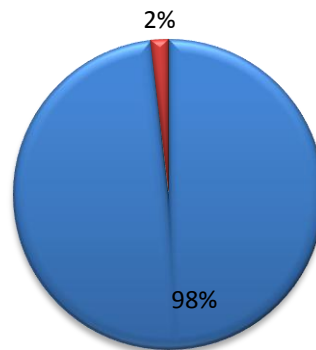

5. Badanie dojrzałości szkolnej sześciolatka – 2 grupy

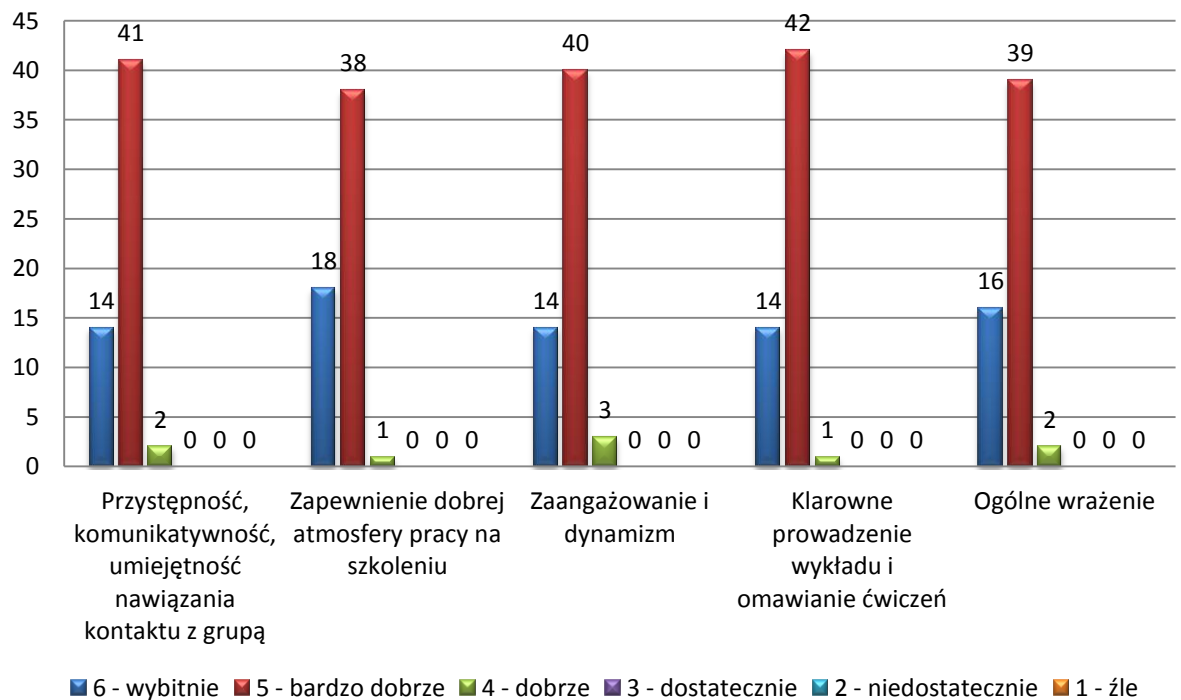
Prowadzący: dr Aneta Jegier, dr Beata Szurowska

Satysfakcja z udziału w szkoleniu

- Jestem zadowolony, że uczestniczyłem w szkoleniu
- Nie mam zdania
- Jestem niezadowolony z udziału w tym szkoleniu

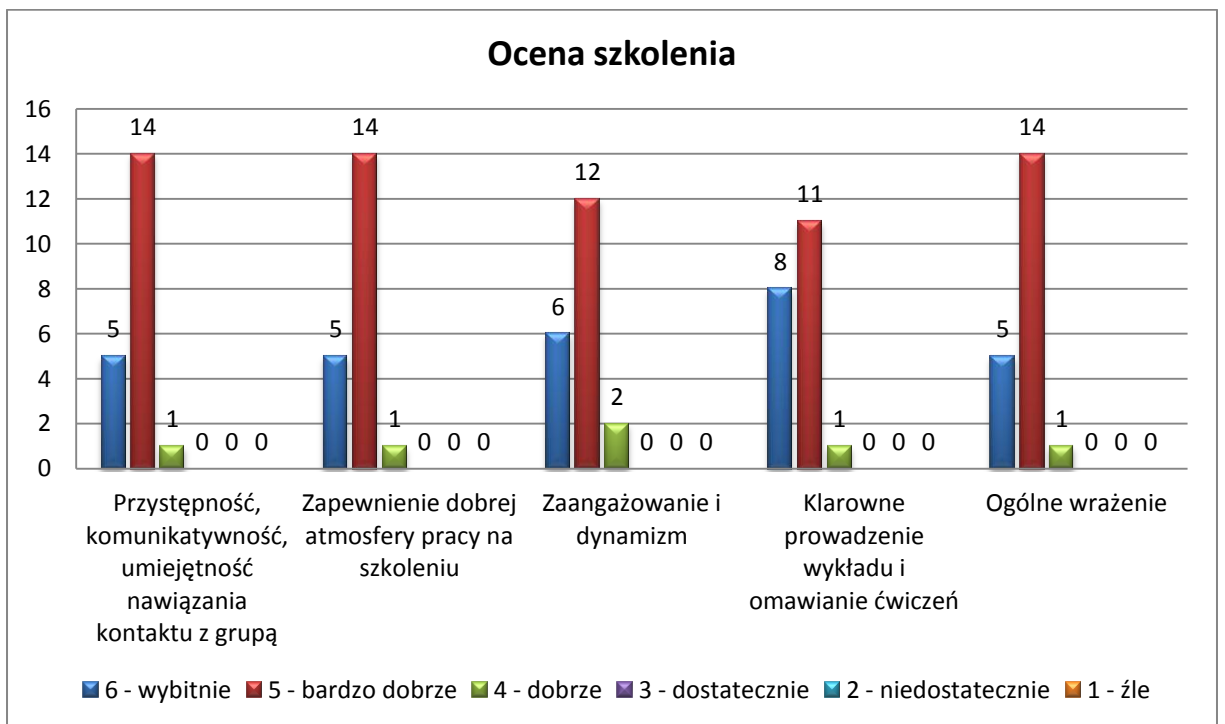
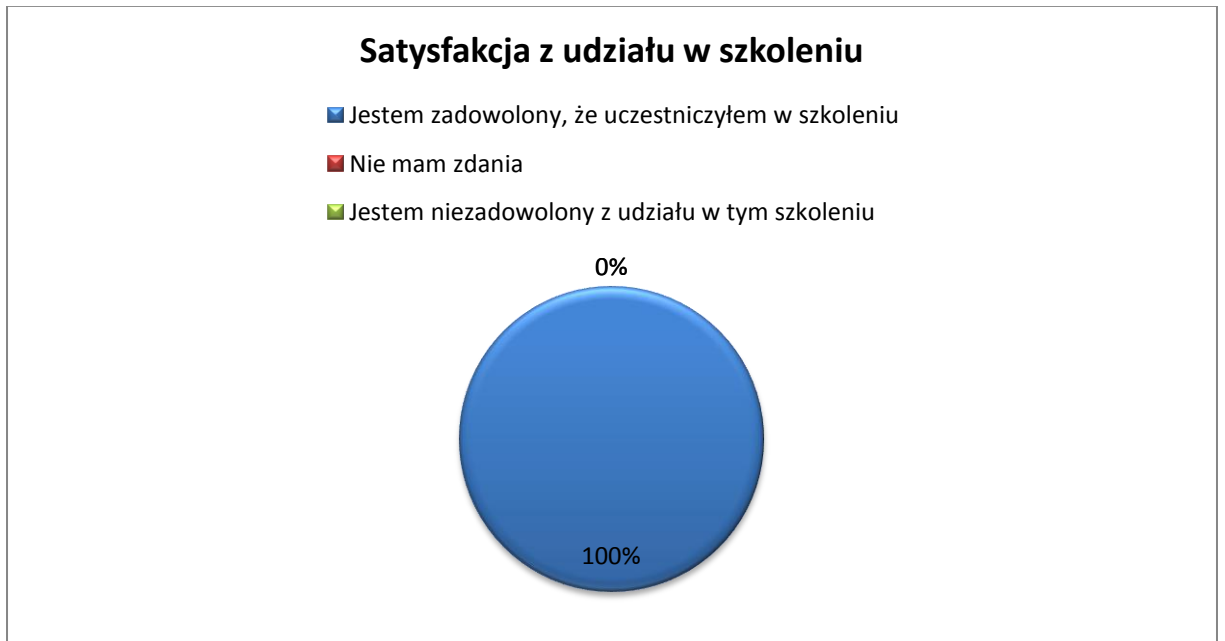

Ocena szkolenia

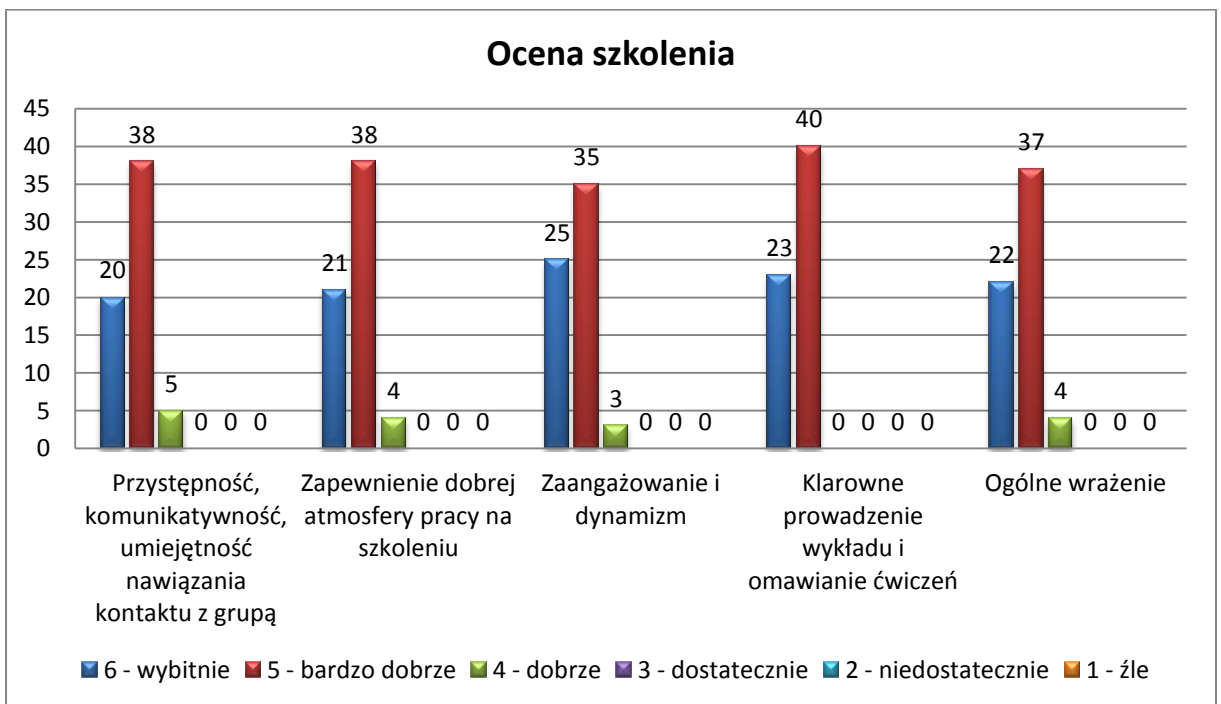
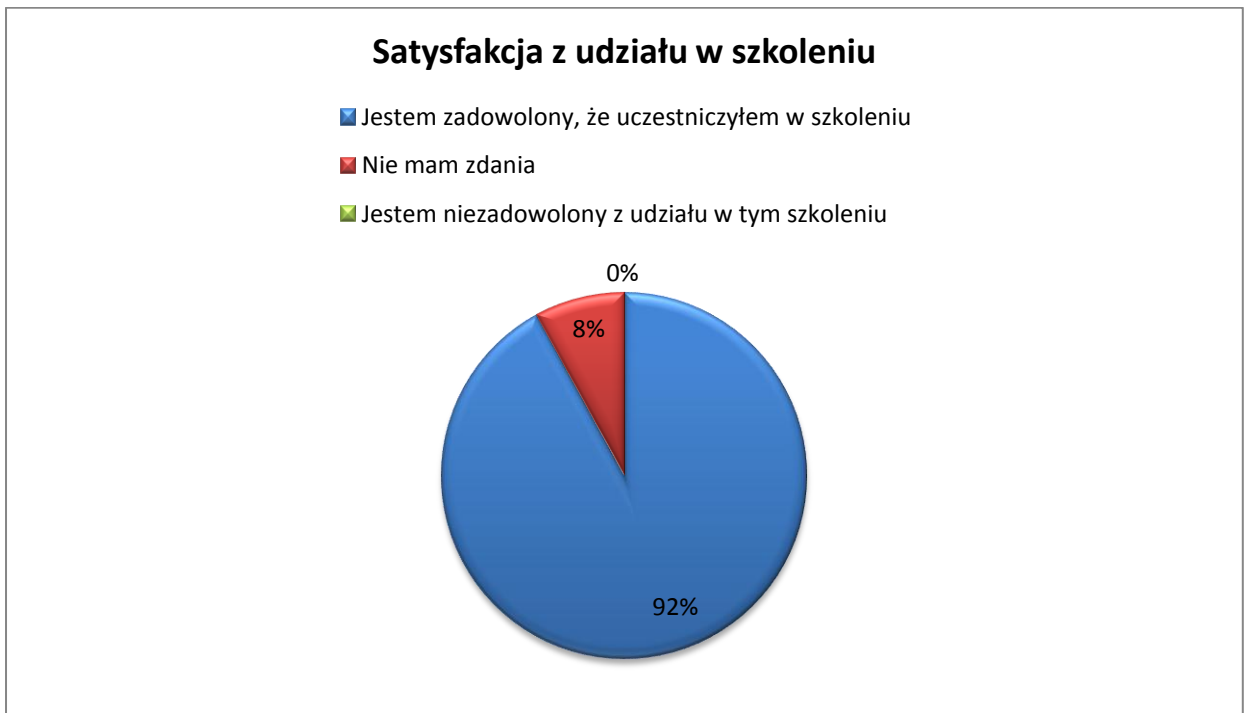
6. Kultura języka polskiego - jak unikać najczęściej popełnianych błędów językowych?

Prowadzący: dr Joanna Jagodzińska

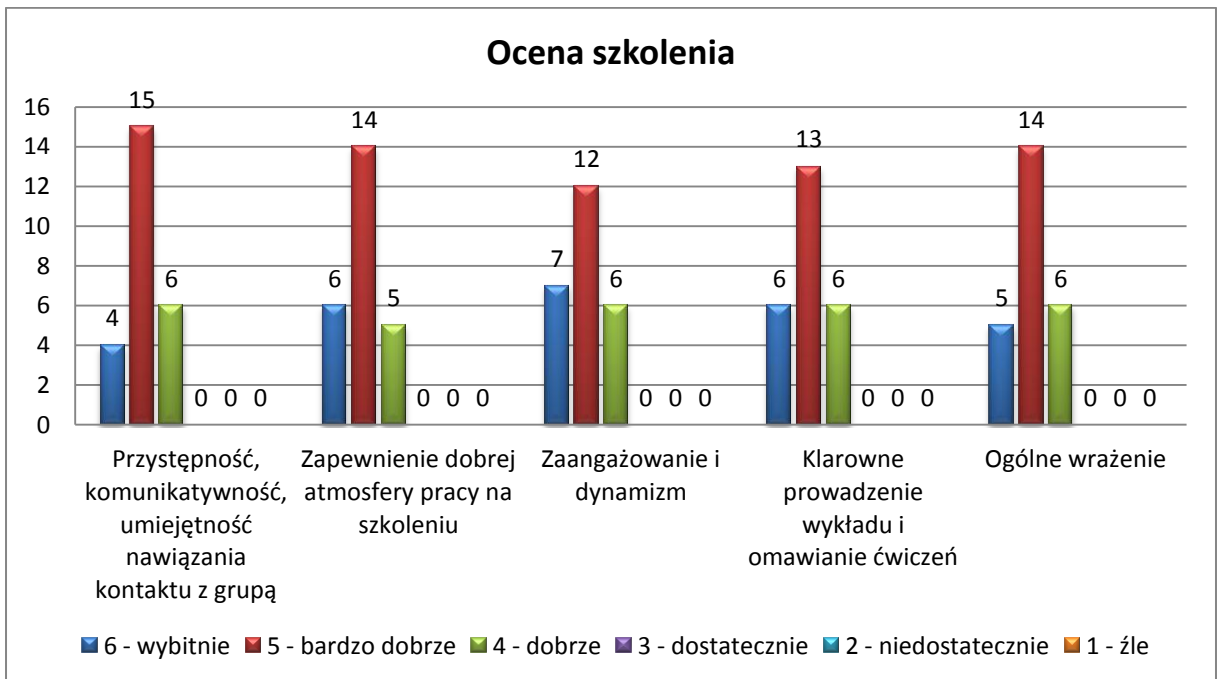
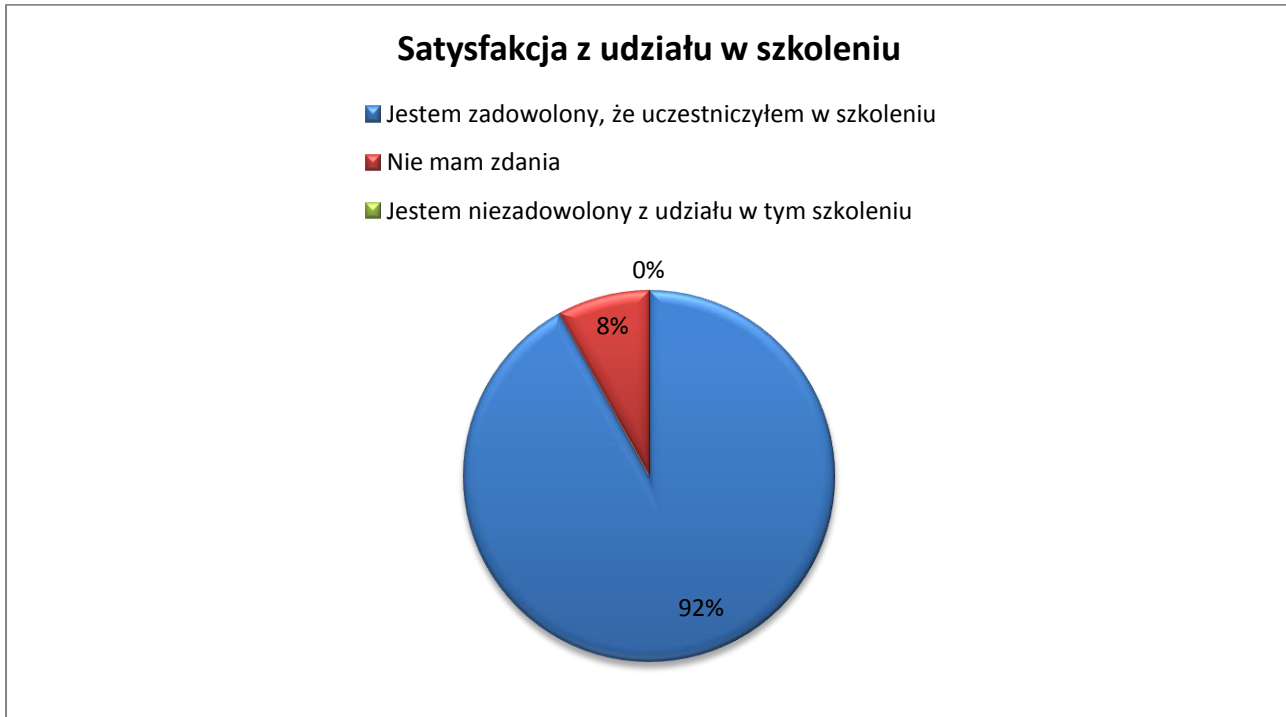
7. Praca z dzieckiem z zaburzeniami zachowania (autyzm i ADHD) – 2 grupy

Prowadzący: dr Agnieszka Wołowicz-Ruszkowska

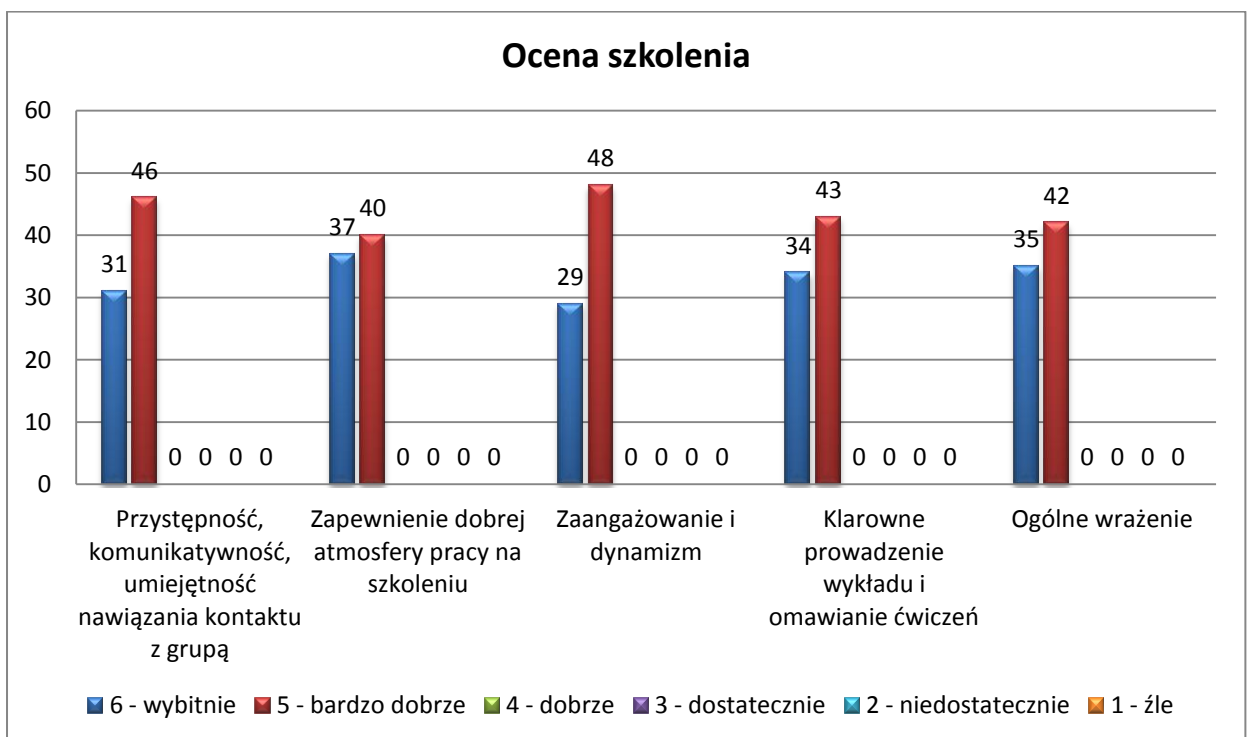
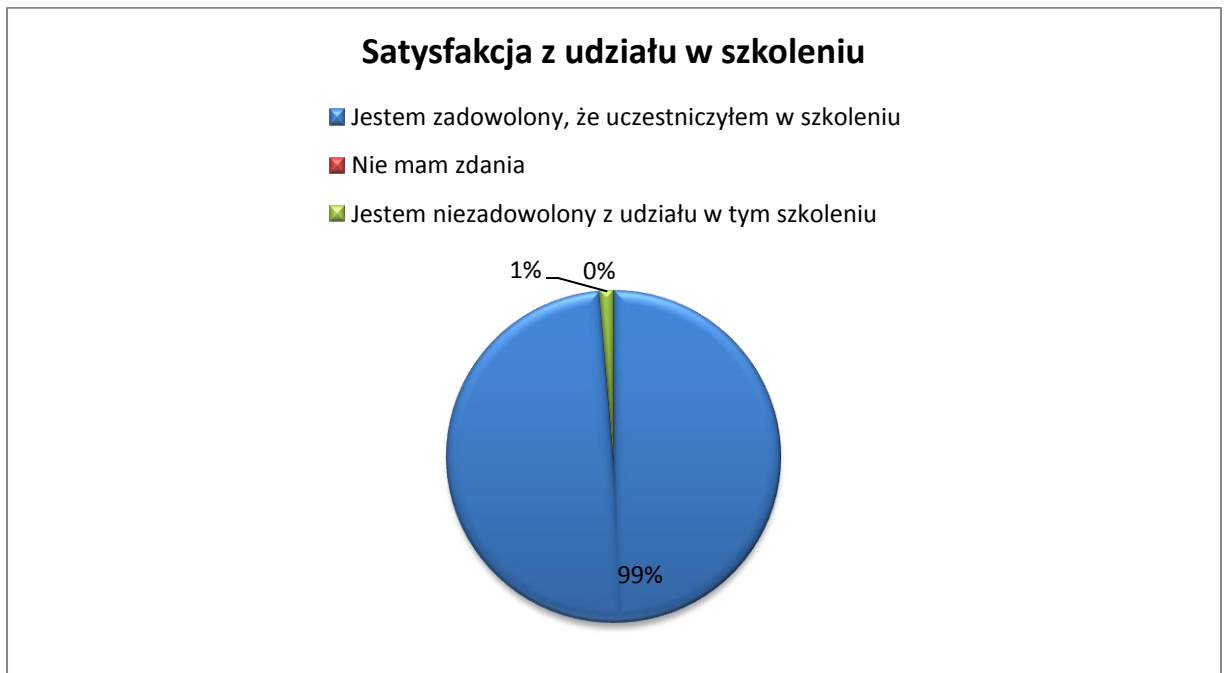
8. Zachowania agresywne a odpowiedzialność

Prowadzący: dr Gabriela Kowalska

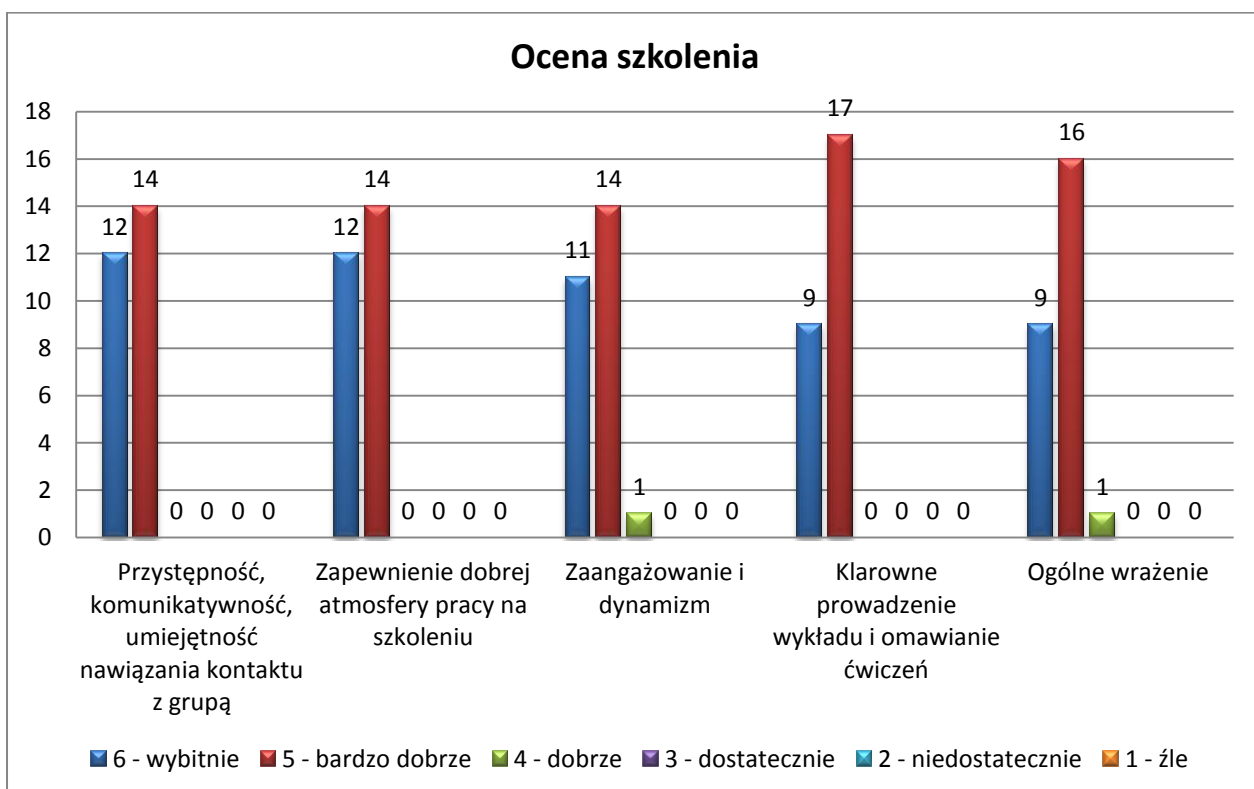
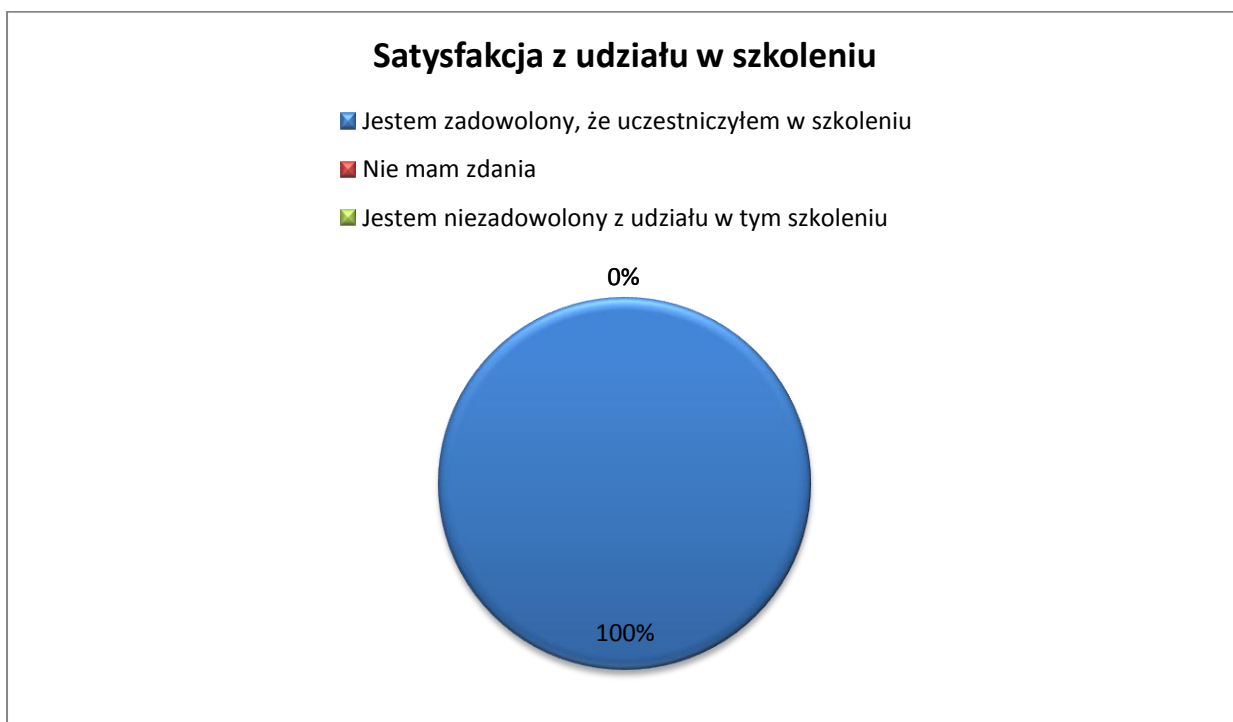
9. Praca z dzieckiem autystycznym – 3 grupy

Prowadzący: Bernadetta Węclawik, Agnieszka Lemańska

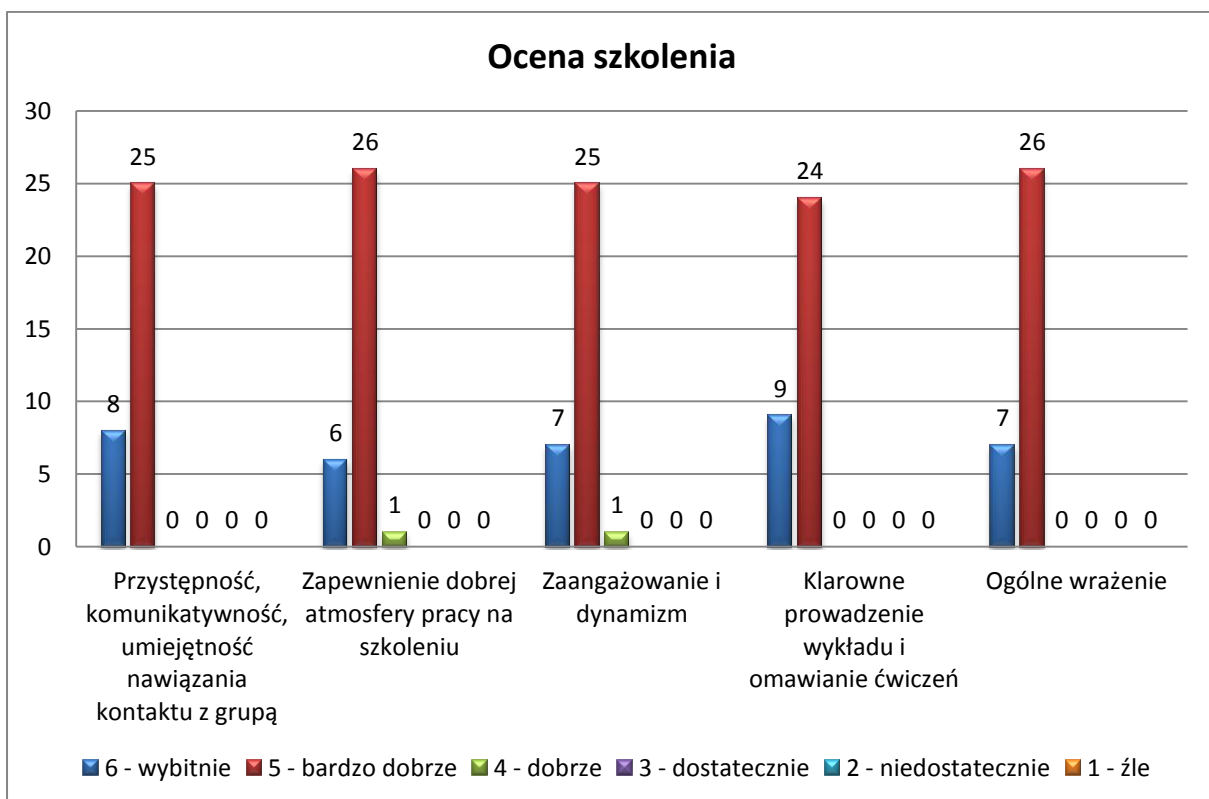
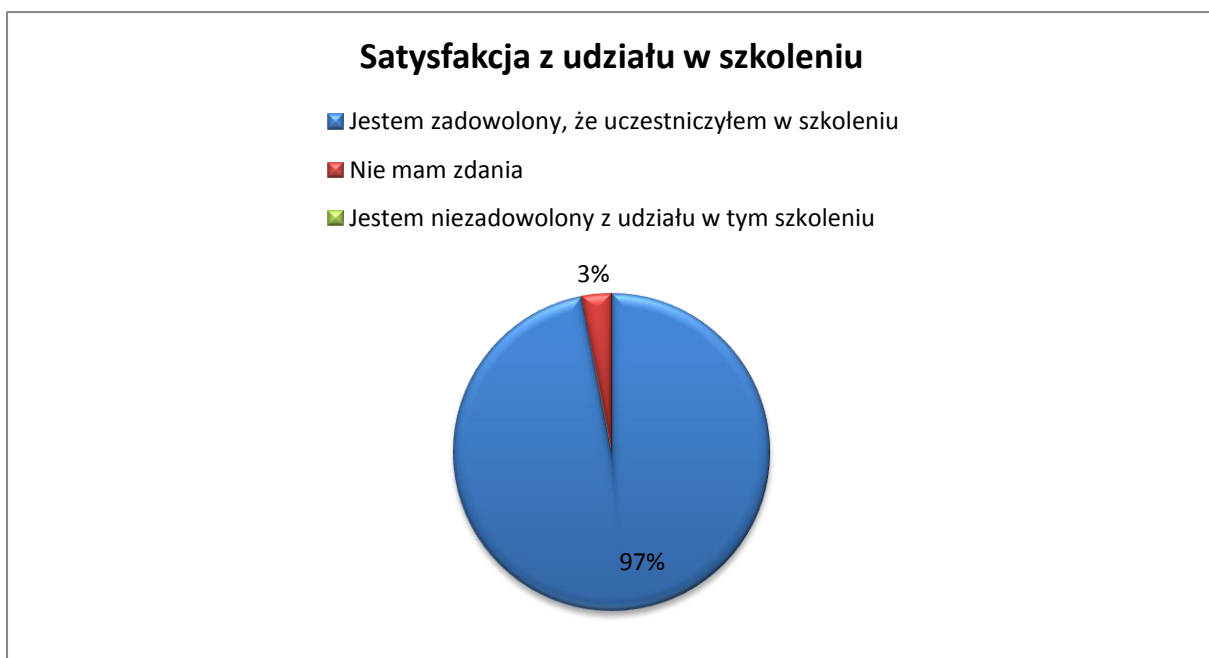
10. Kreatywność i twórczość w nauczaniu

Prowadzący: Małgorzata Budny

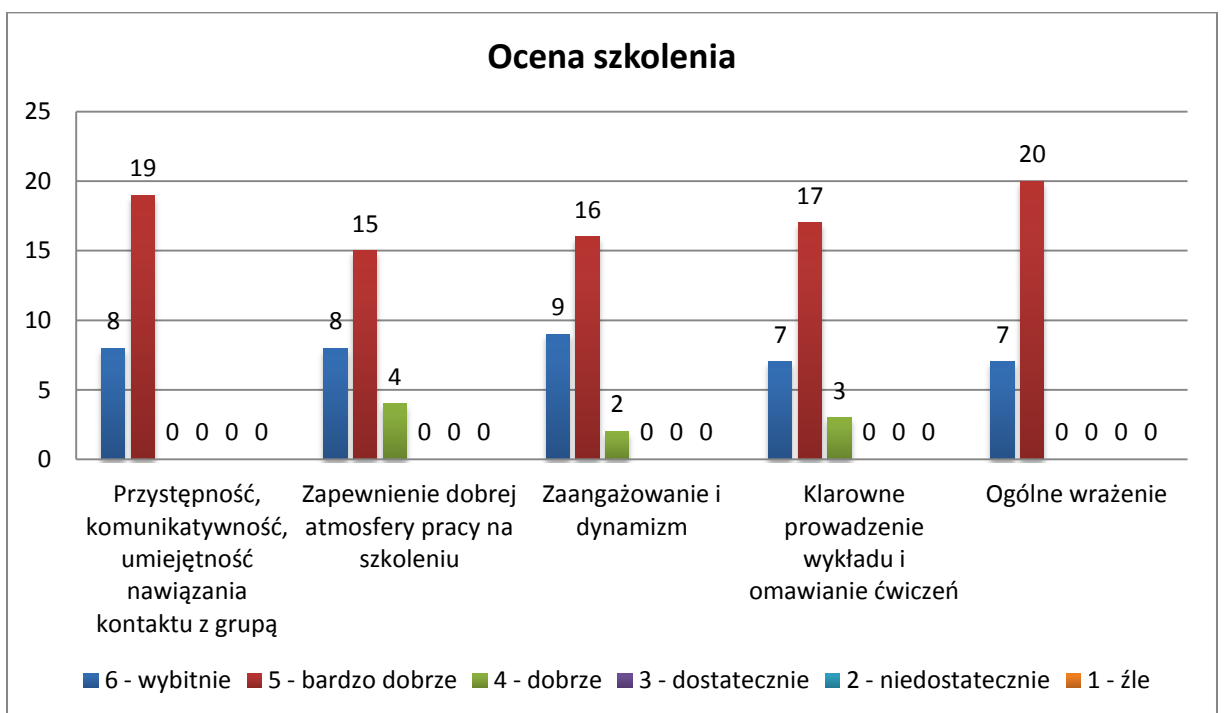
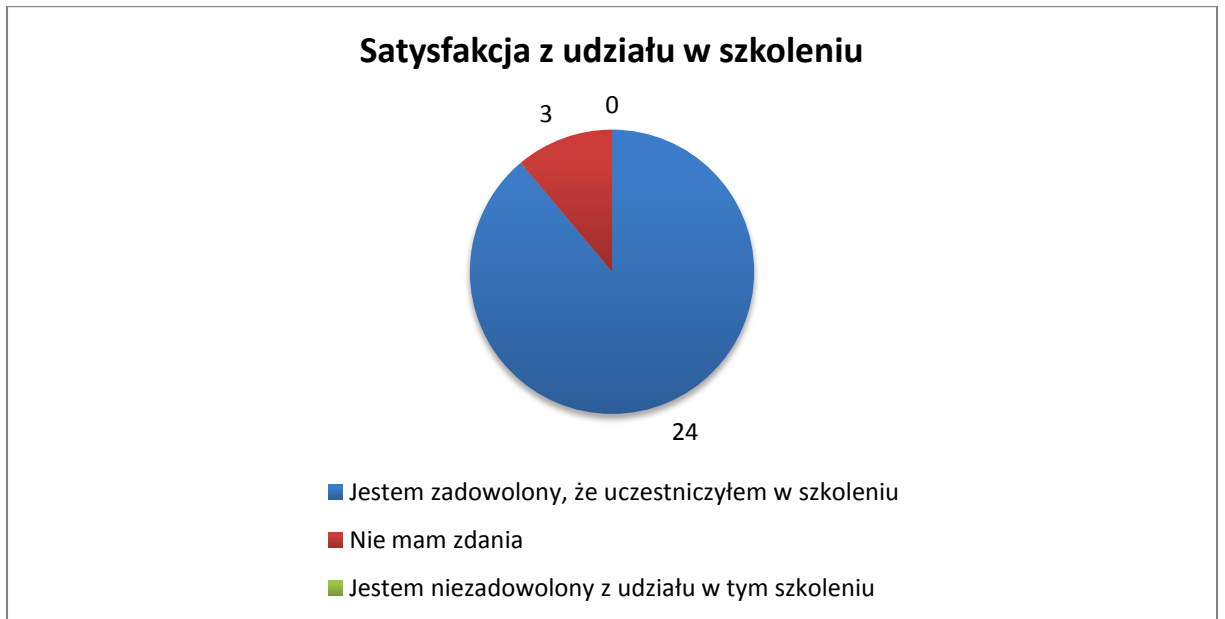
11. Najważniejsze jest dziecko... Jak rozmawiać z rodzicami przedszkolaków i uczniów o trudnych sprawach?

Prowadzący: dr Aneta Jegier

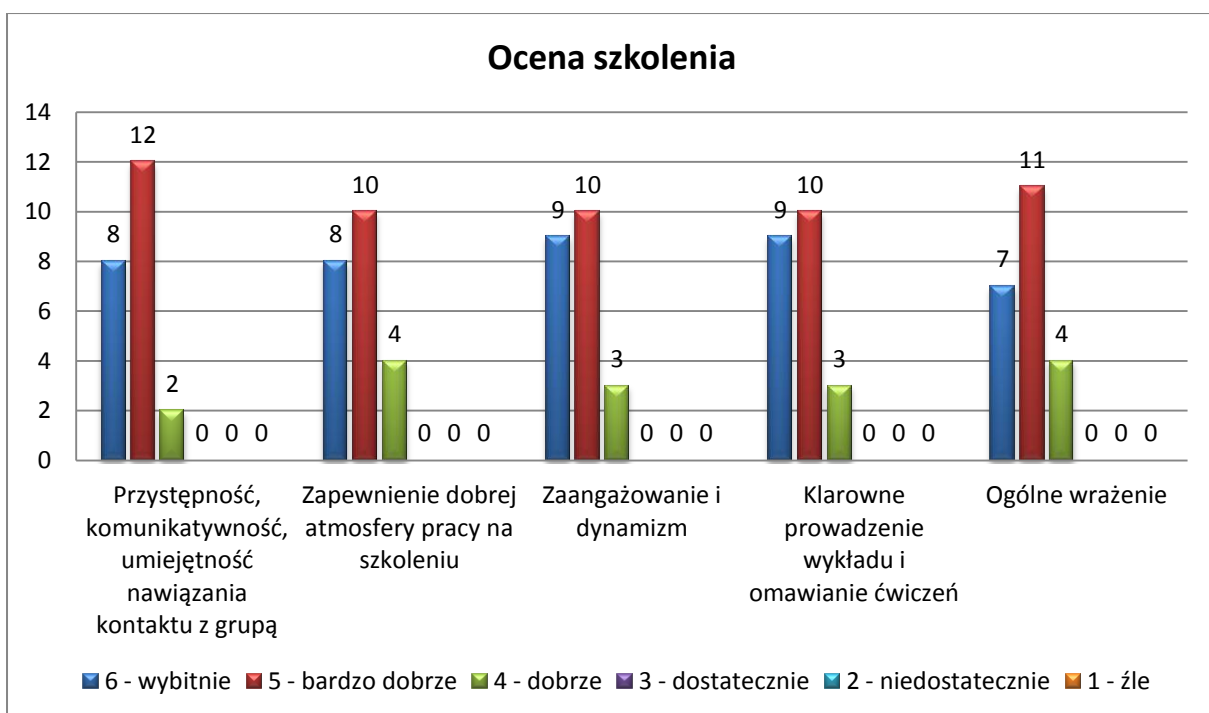
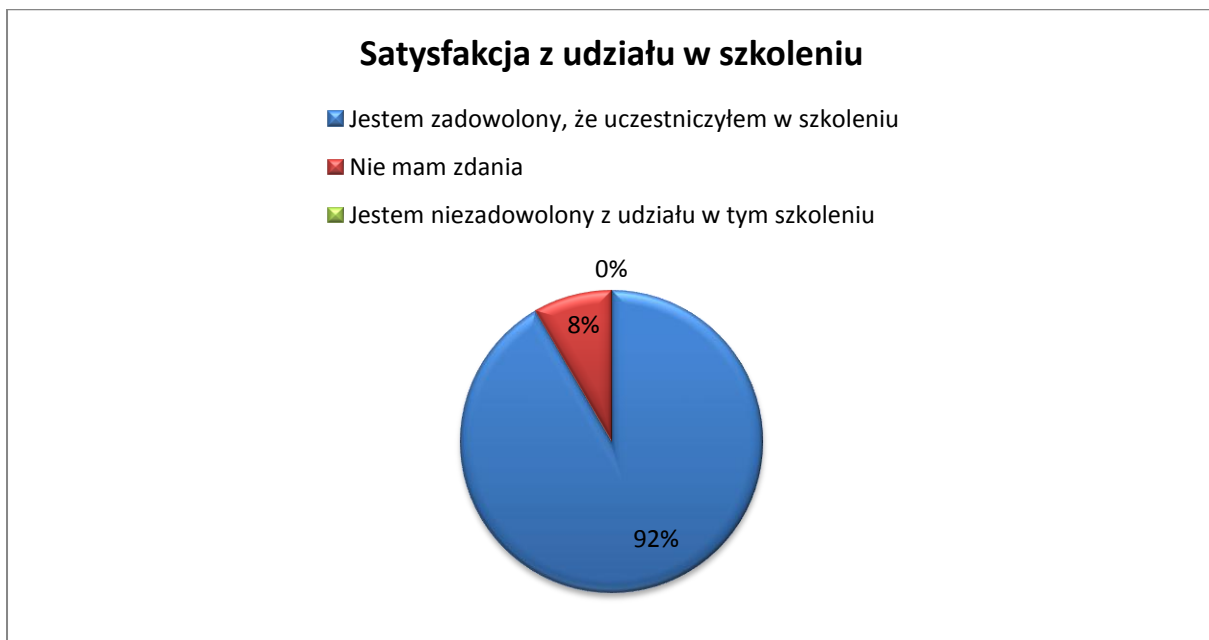
12. Mnemotechniki w edukacji

Prowadzący: Natalia Józefacka- Szram

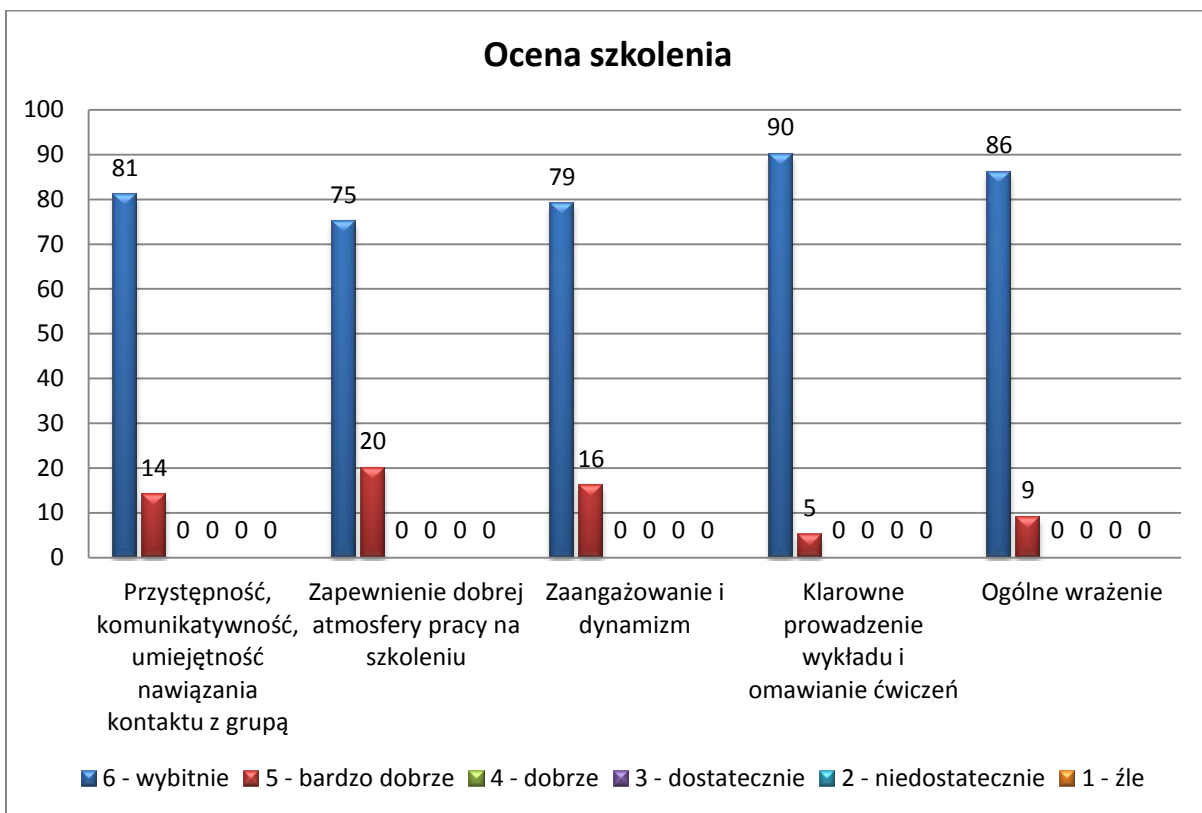
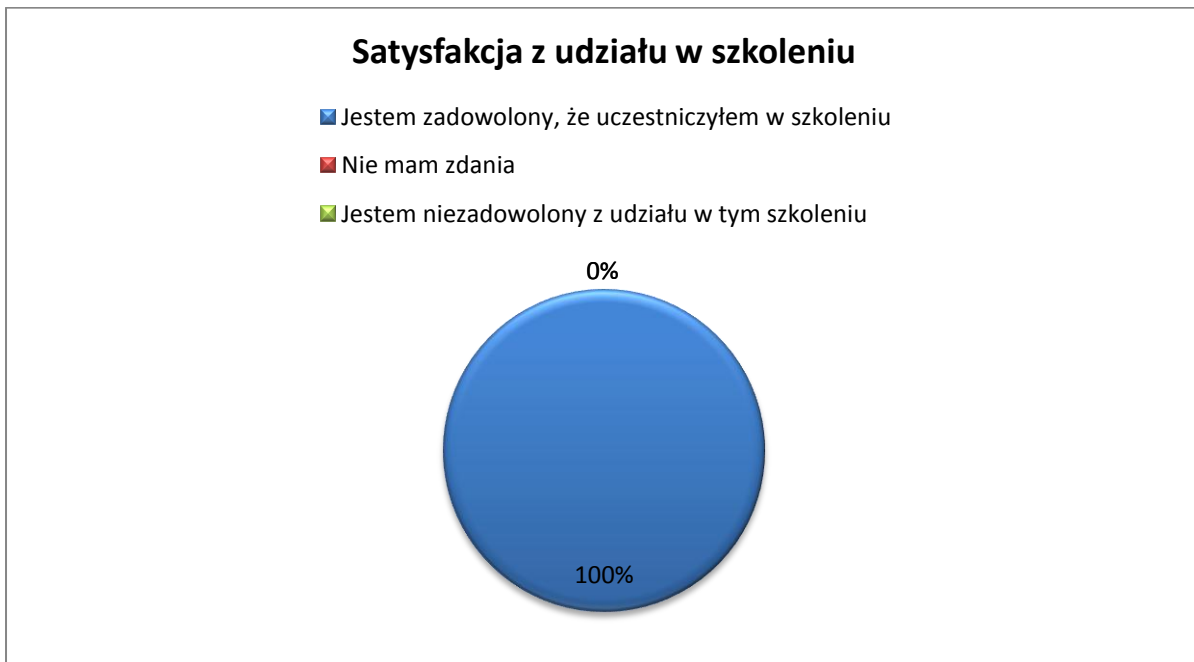
13. Diagnoza dziecka w wieku przedszkolnym i dziecka rozpoczynającego naukę w klasie I pod kątem gotowości do podjęcia nauki w szkole

Prowadzący: dr Beata Szurowska

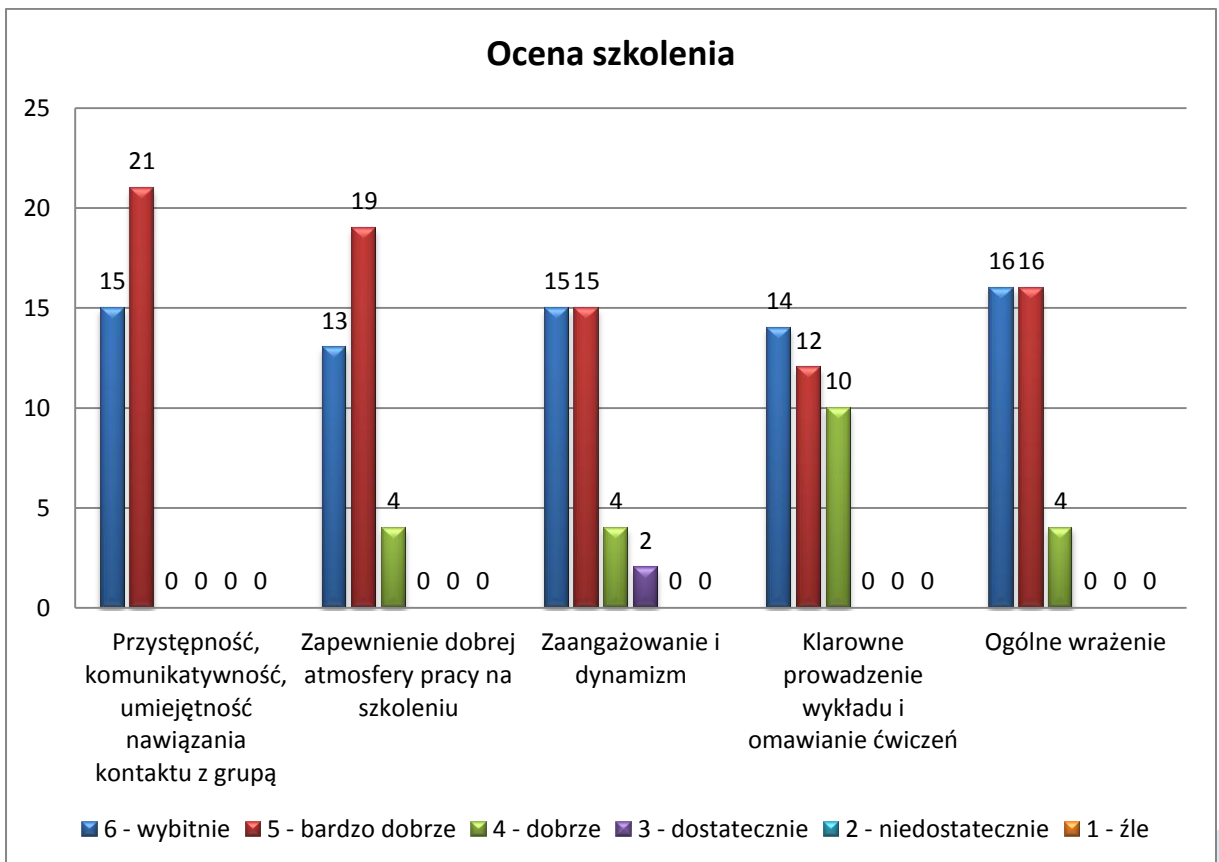
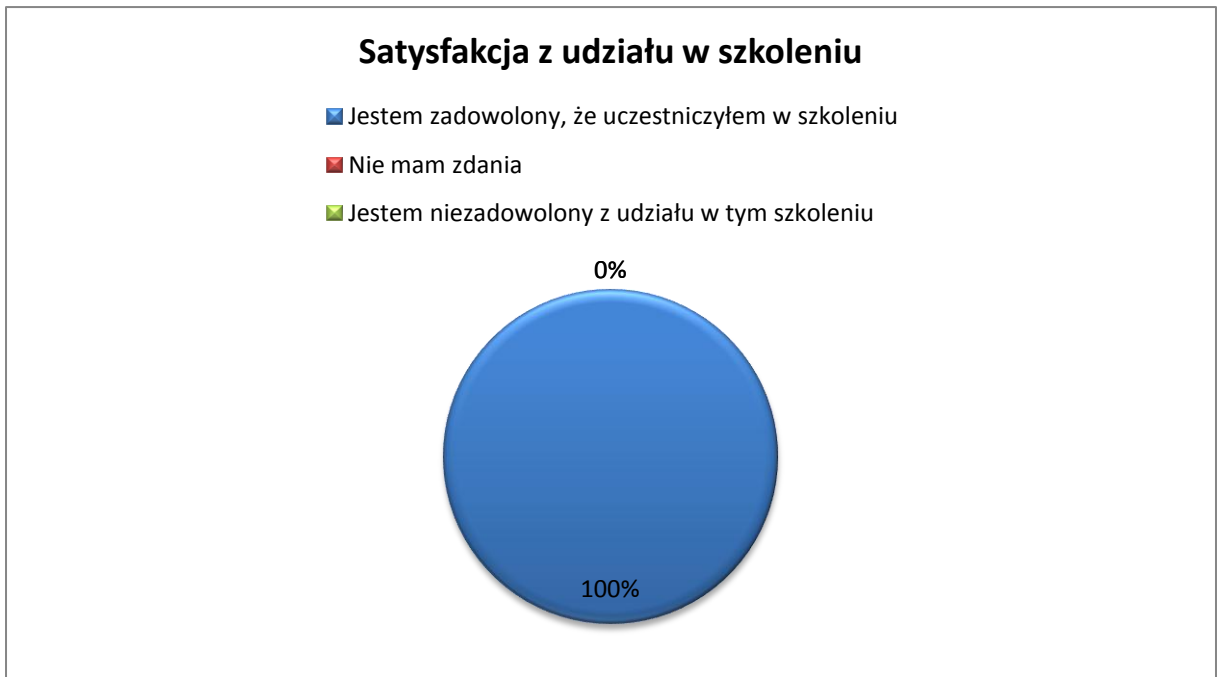
14. Muzyka łączy, muzyka wyzwala. Zabawy i ćwiczenia muzyczno-ruchowe dla wszystkich – 3 grupy

Prowadzący: dr Anna Pawelec

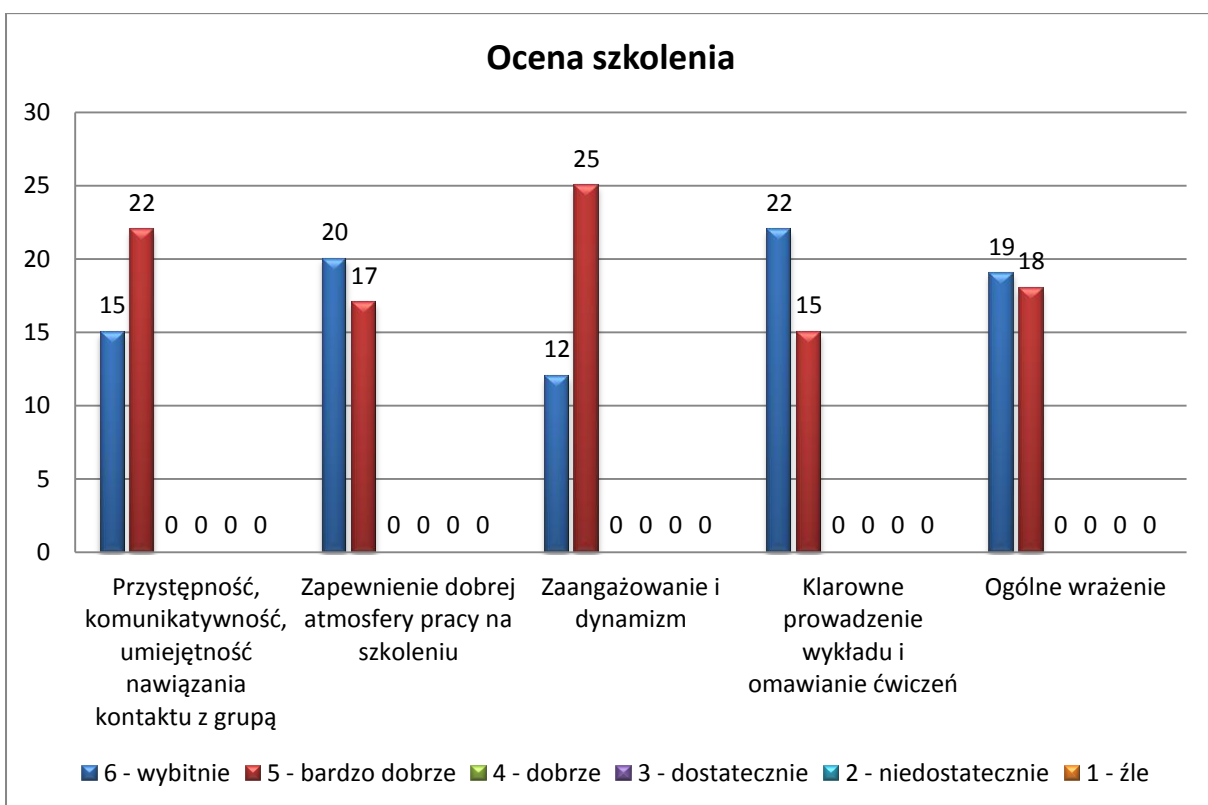
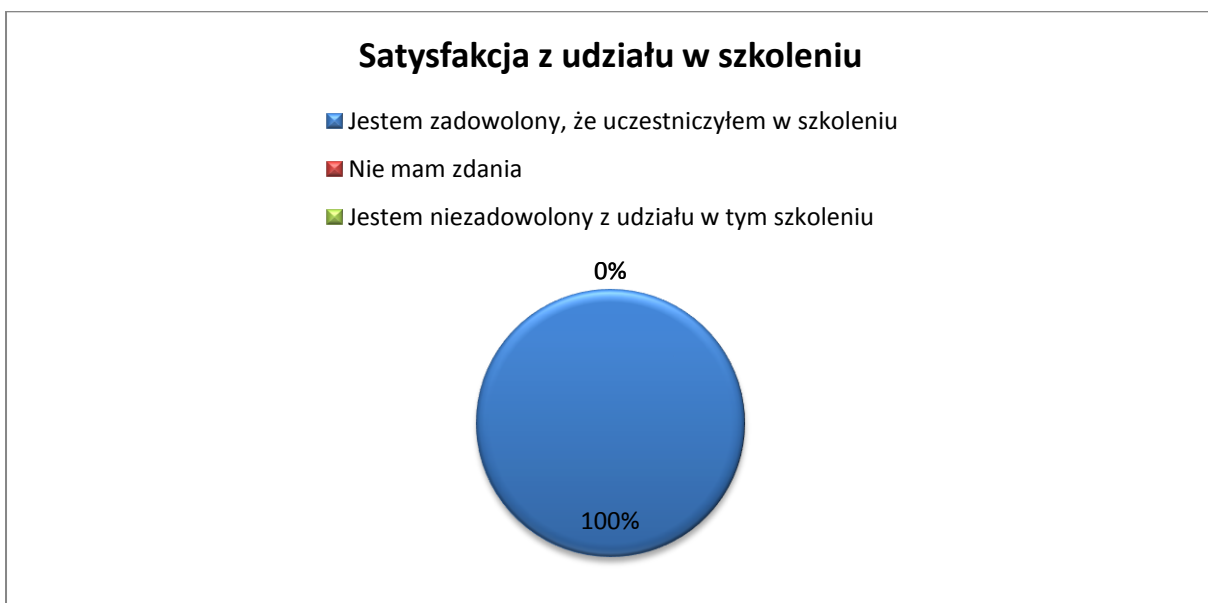

15. Trening kontaktu i komunikacji w terapii małego dziecka ze spektrum autyzmu

Prowadzący: Agnieszka Lemańska

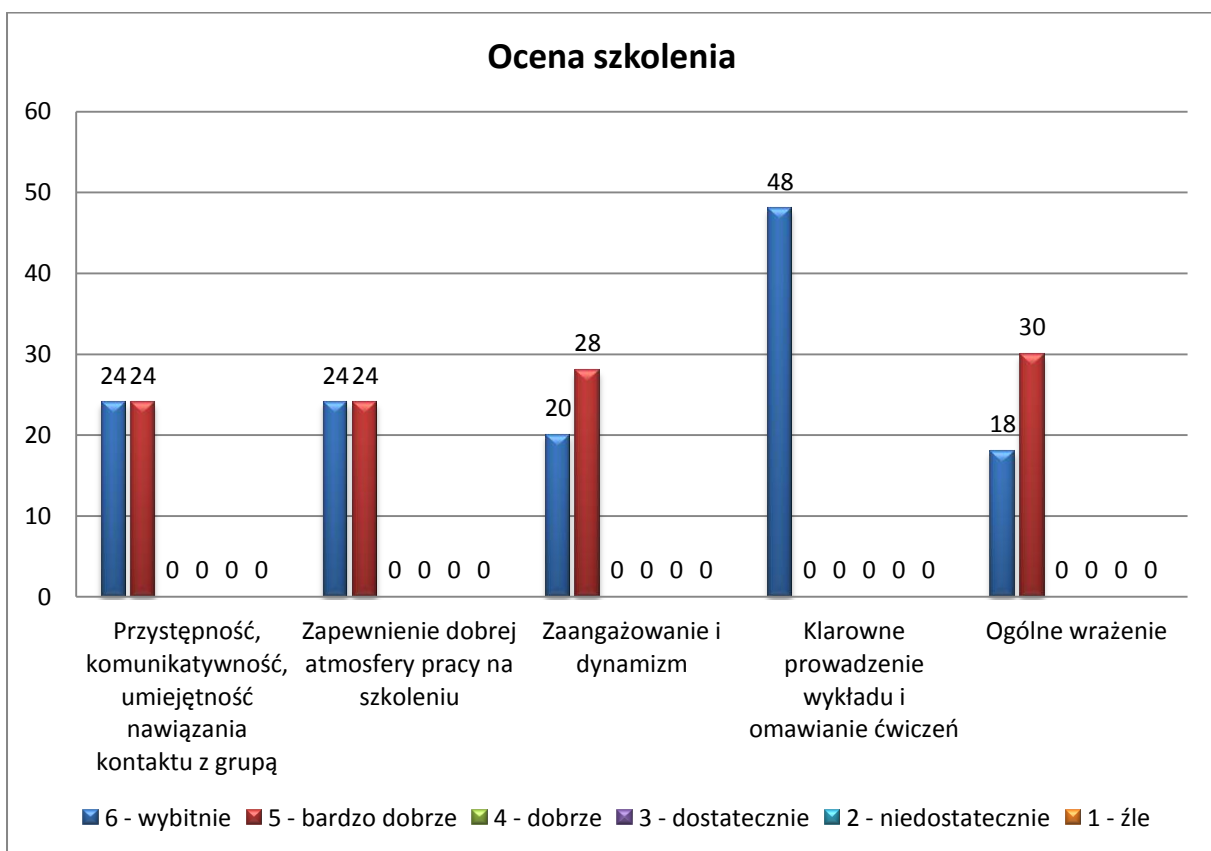
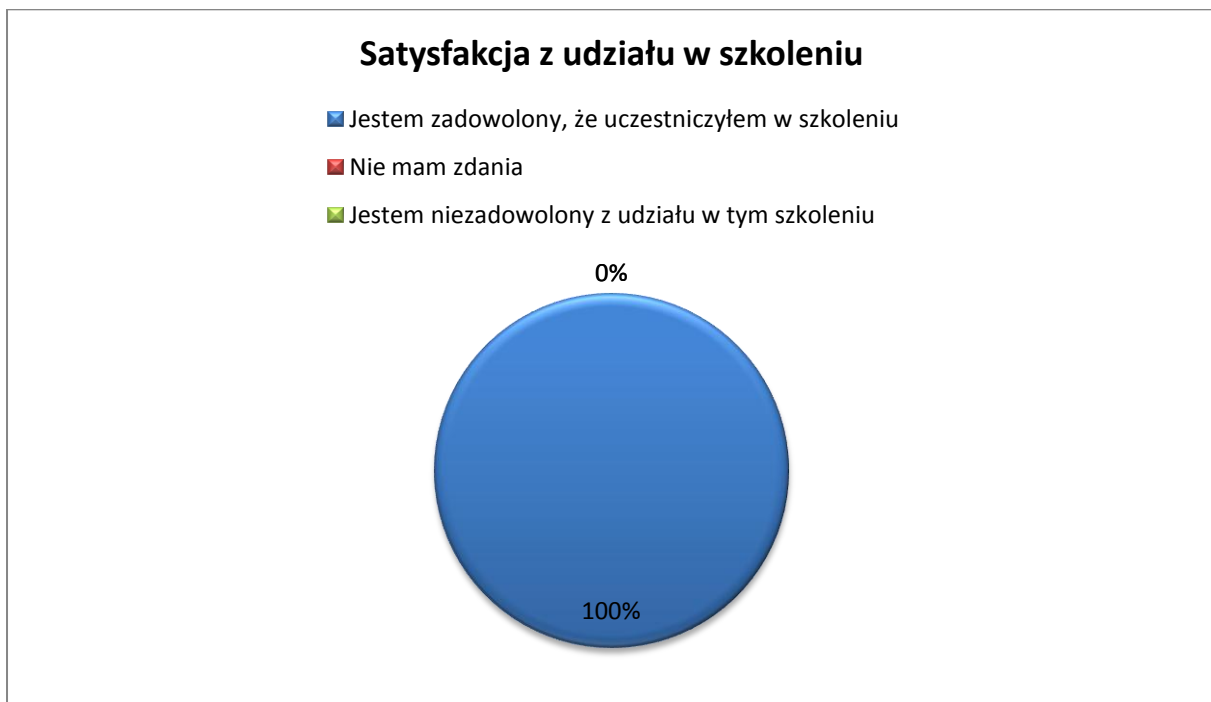

16. Czy praca z uczniami z dysleksją może być dla wszystkich łatwiejsza i ciekawsza?
 Dostosowywanie wymagań i przykłady dobrych praktyk
 Prowadzący: dr Agnieszka Olechowska

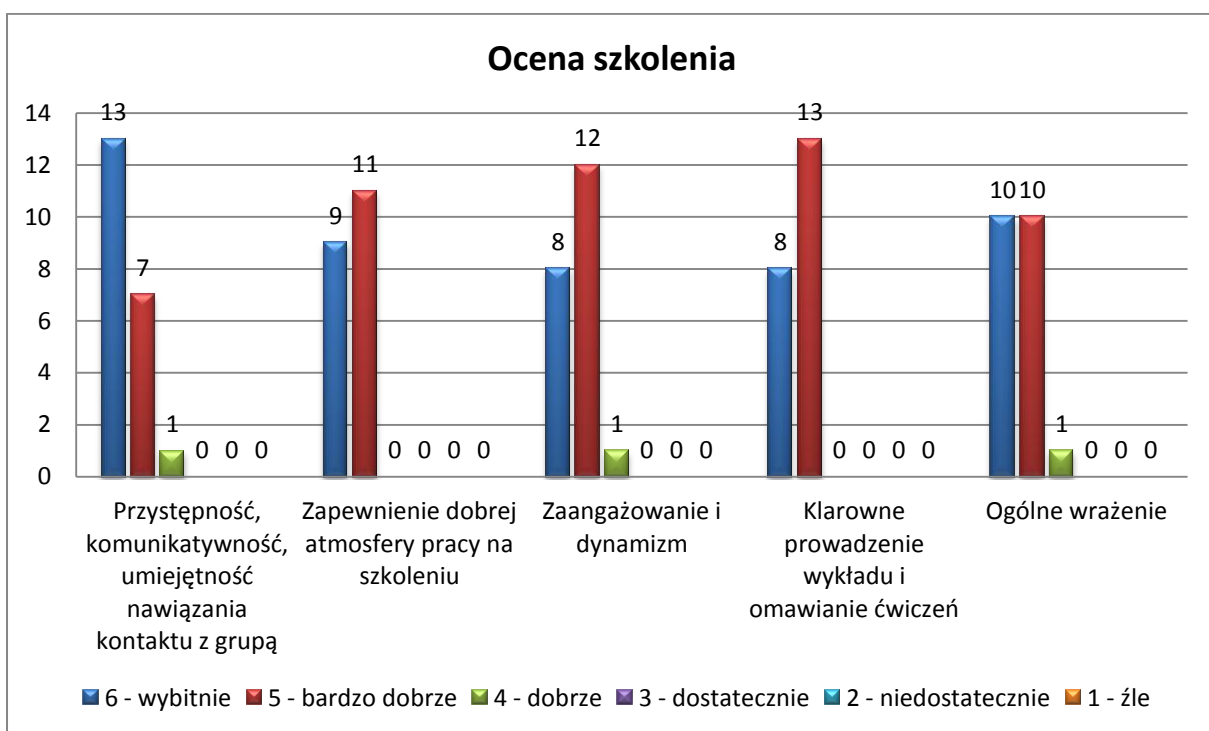
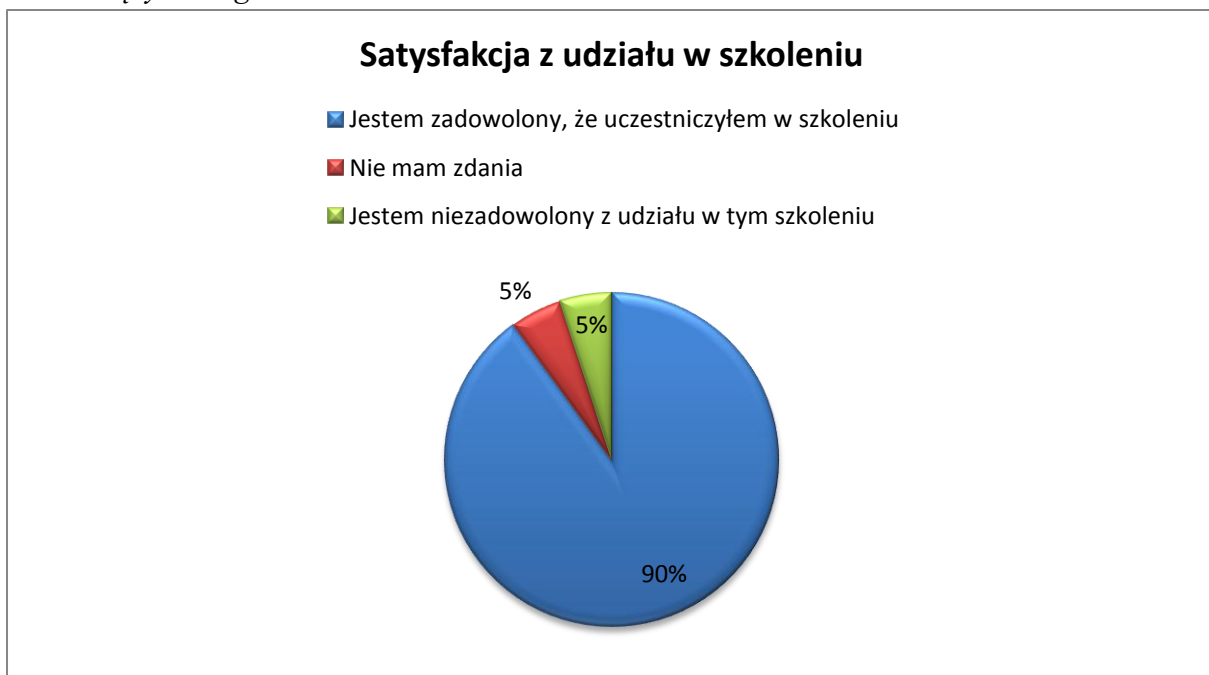
17. Praca z dzieckiem leworęcznym

Prowadzący: dr Iwona Konieczna

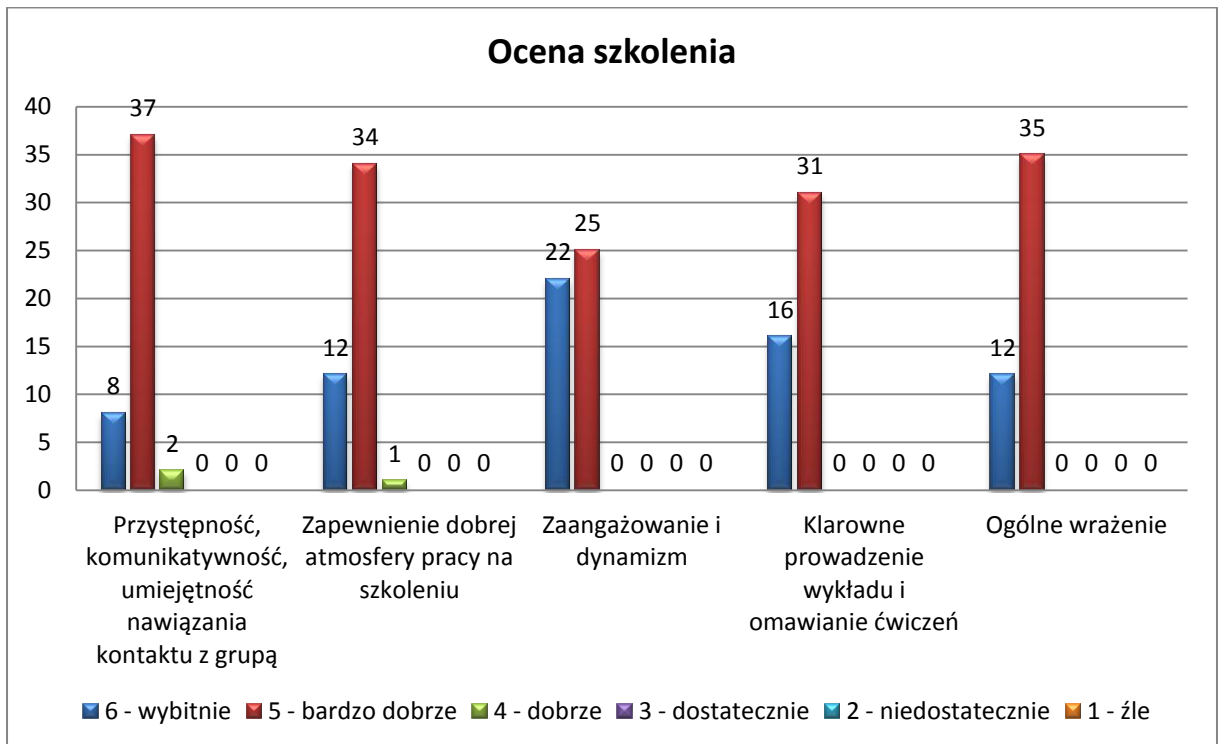
18. Wykorzystanie PEP-R w diagnozie i konstruowaniu indywidualnych programów terapeutycznych

Prowadzący: dr Agnieszka Wołowicz-Ruszkowska

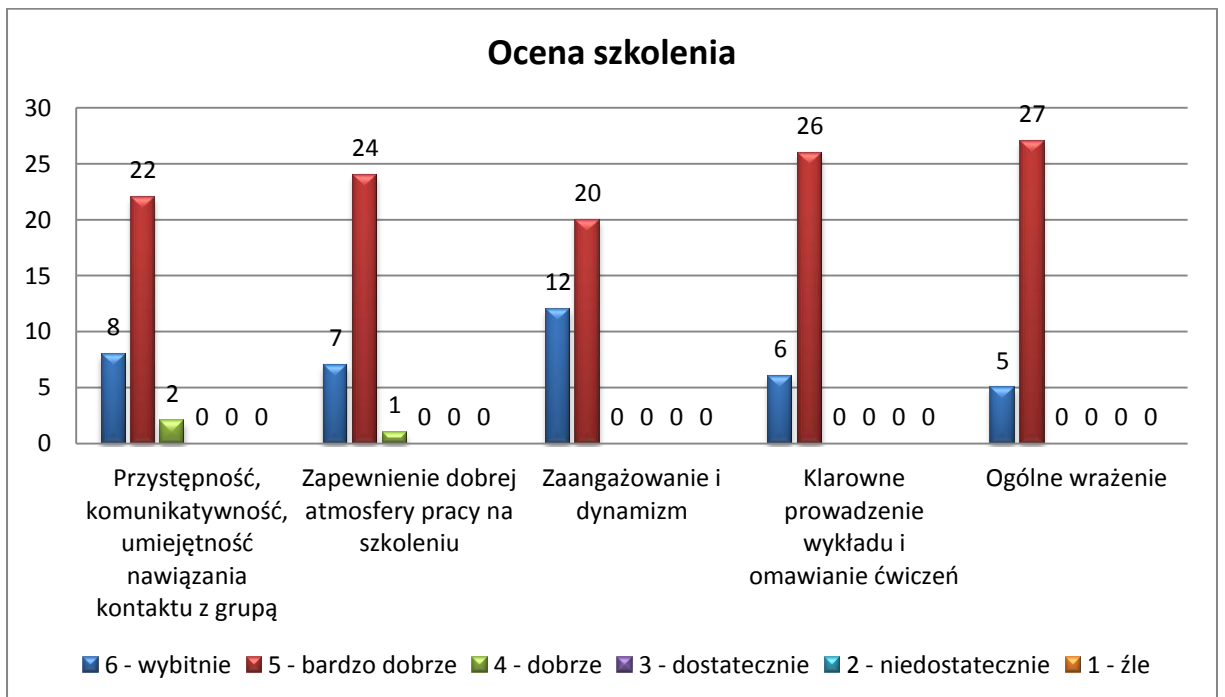
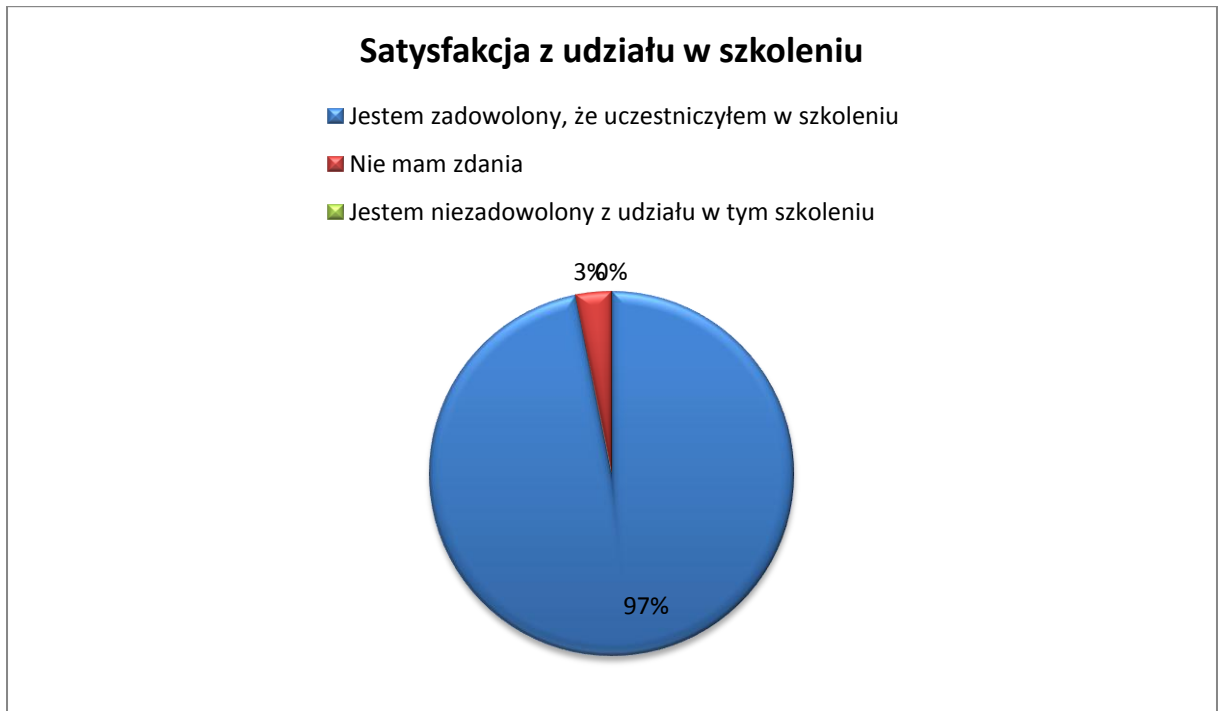
19. Diagnoza funkcjonalna oraz konstruowanie programów uczniów z niepełnosprawnością intelektualną – 2 grupy

Prowadzący: dr Radosław Piotrowicz

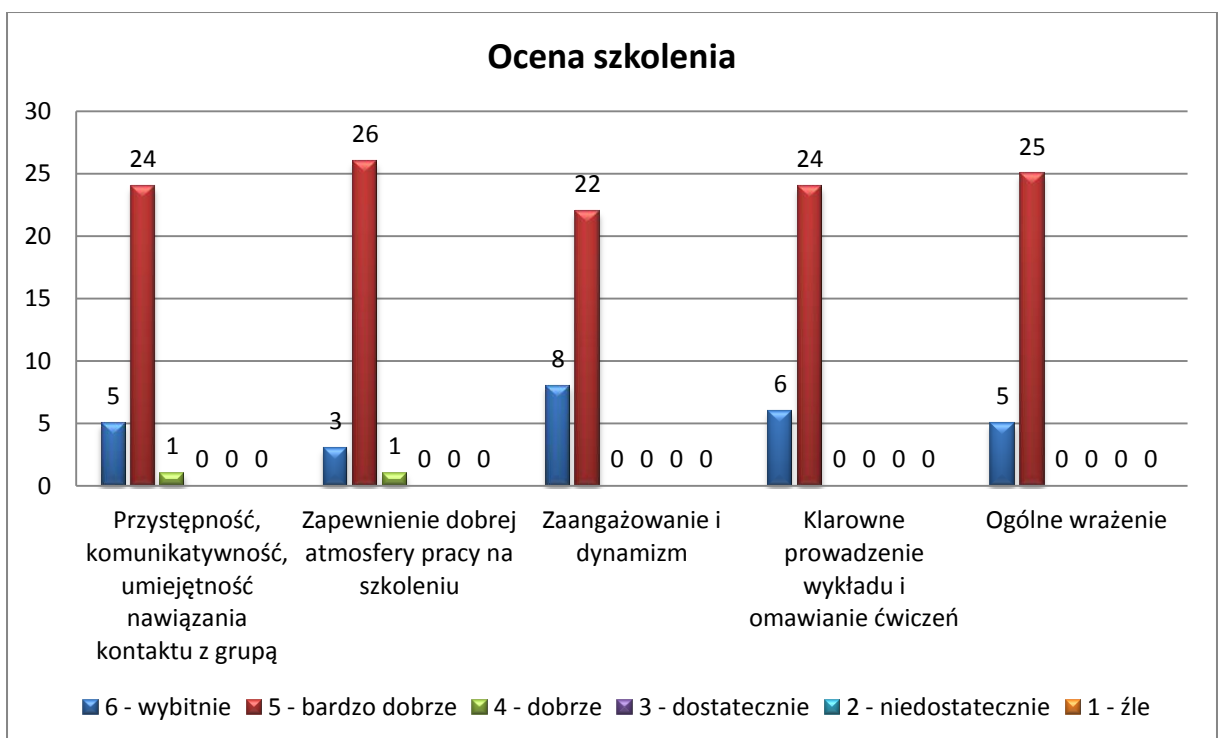
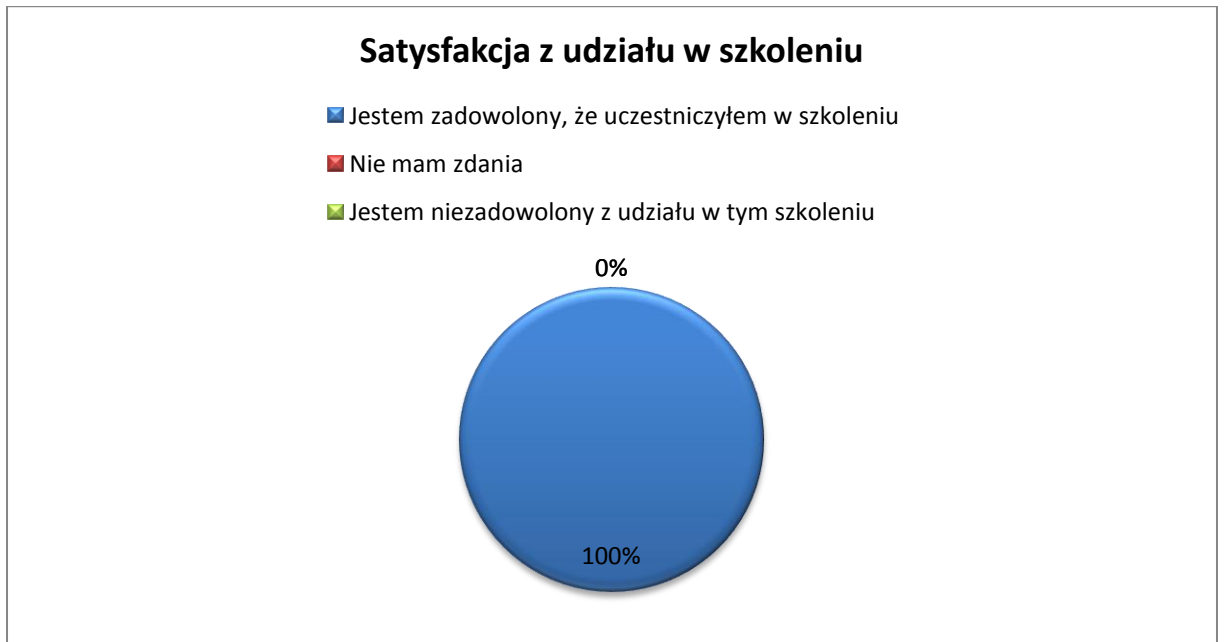
20. Praca z dzieckiem autystycznym z zaburzeniami zachowania

Prowadzący: dr Agnieszka Wołowicz-Ruszkowska

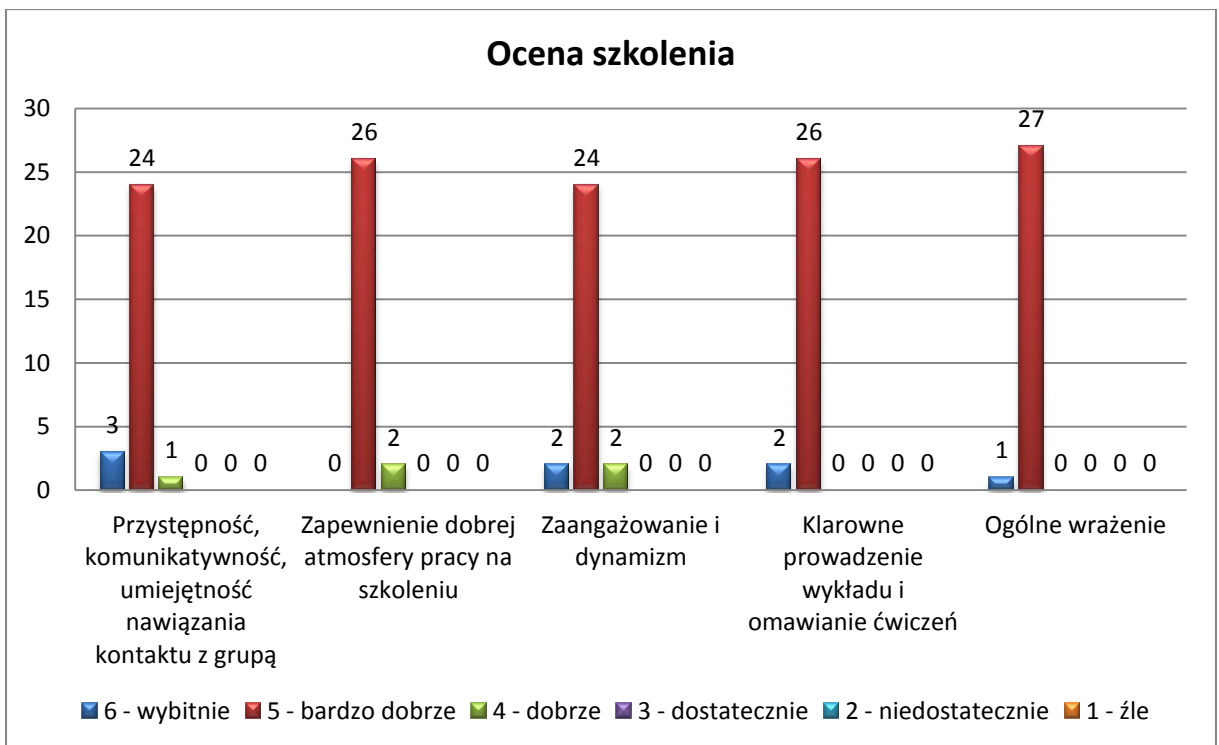
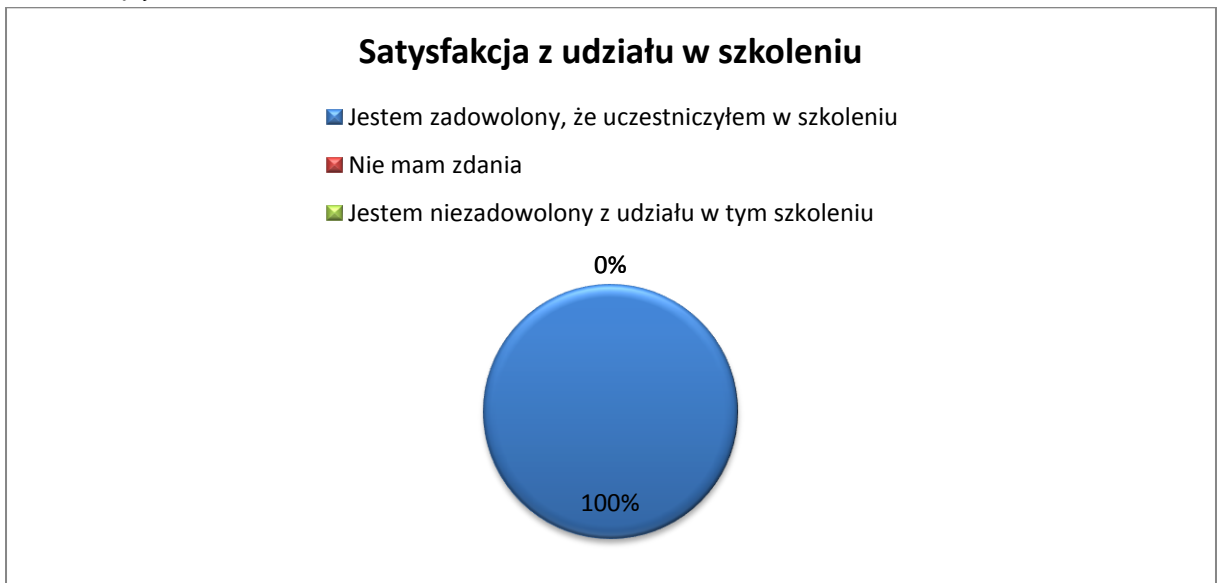
21. Praca z uczniami ze specyficznymi zaburzeniami czytania i ortografii

Prowadzący: dr Agnieszka Olechowska

22. WIP – Wczesna interwencja pedagogiczna a uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych

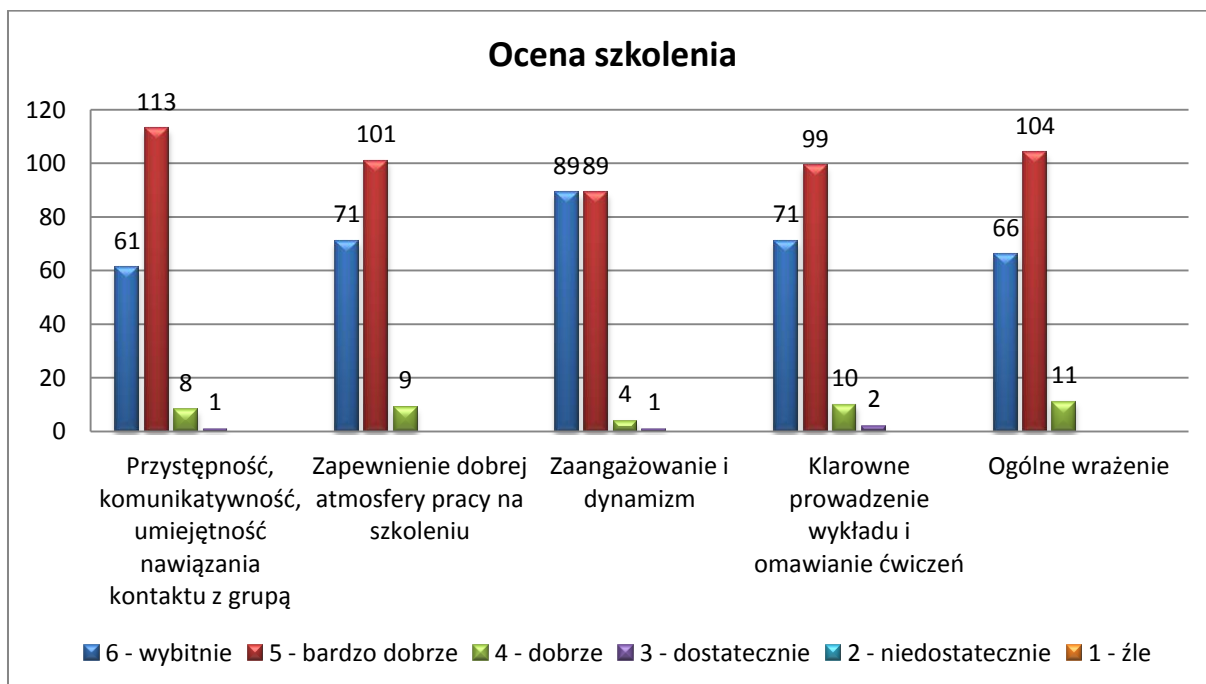
Prowadzący: dr Gabriela Kowalska

Etap 4 – Doskonalenie koordynatorów i szkolnych opiekunów praktyk w zakresie zastosowania nowoczesnych technologii w nauczaniu

Szkolenia odbywały się w grupach 30 osobowych i trwały 8 godzin każde. Łącznie przeszkolono 391 osób: 380 kobiet i 11 mężczyzn

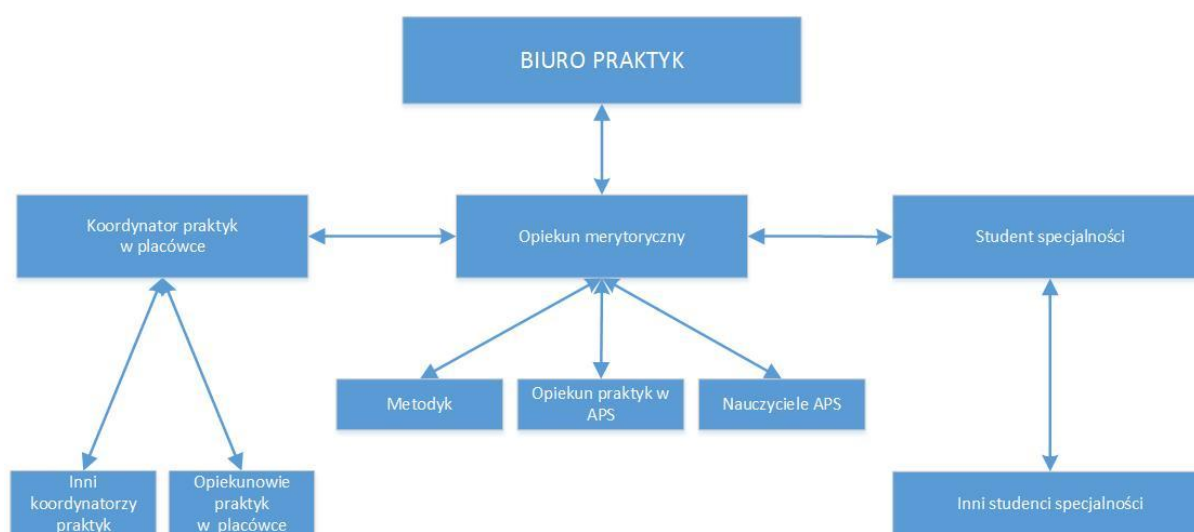
Po każdym ze szkoleń, uczestnicy wypełniali anonimowe ankiety ewaluacyjne.

Etap 5 – Spotkania monitorująco-informacyjne zespołów merytorycznych

Zadaniem osób wchodzących w skład Zespołu Merytorycznego było obserwowanie i analizowanie przebiegu praktyk. Spotkania odbywały się regularnie, w I i III kwartale danego roku. Podczas tych spotkań omawiano problemy, poszukiwano rozwiązań, zgłaszano uwagi dotyczące realizacji praktyk, dokumentacji, zachowania studentów, a także dotyczące specyfiki danej specjalności.

Efektem spotkań był raport ze spotkania monitorująco-informacyjnego, który następnie został przekazany do Biura Projektu.

Rycina8: Monitorowanie i ewaluacja praktyk - Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła

Źródło: Modelowe rozwiązania w zakresie kształcenia praktycznego nauczycieli – skrypt, JegierA., Szurowska B., 2014,

Raporty były analizowane, a zgłaszanie uwagi omawiane na spotkaniach z opiekunami merytorycznymi i zebraniach z koordynatorami z placówek. Dzięki temu jeszcze w czasie trwania projektu dokonywane były modyfikacje, których celem było podnoszenie jakości kształcenia studentów w kolejnych latach.

Etap 6 – Umieszczanie cyklicznych materiałów informacyjnych nt. Innowacyjnego modelu praktyk umieszczane na stronach internetowych zaangażowanych podmiotów

W czasie trwania całego projektu, na stronach internetowych Partnerów oraz Beneficjenta, na bieżąco były umieszczane materiały dotyczące realizacji projektu.

Etap 7 – Cykliczne spotkania uczelnianego opiekuna danej praktyki z nauczycielami-opiekunami praktyk w placówkach edukacyjnych

Opiekun merytoryczny praktyk ze strony APS – powołany w ramach każdej specjalności podejmował współpracę z koordynatorami praktyk ze strony placówki edukacyjnej, w zakresie merytorycznym zgodnym ze specyfiką realizowanych zajęć. Odpowiada za przygotowanie merytoryczne studentów do startu zawodowego w szkole, przygotowanie do realizacji na praktykach przewidzianych zadań i prowadzenie dokumentacji- opracowanie założeń i programu praktyk, wspieranie studentów w realizacji zadań, wyznaczanie metodyków w zakresie danej specjalności, nadzór nad prawidłową promocją i upowszechnianiem Projektu, nadzór i odpowiedzialność za funkcjonowanie punktów dobrych praktyk APS w Placówce, w tym obsługa platformy internetowej, podejmowanie decyzji w sprawie ewentualnego naruszenia przez studentów zasad i przepisów w miejscu realizacji zadań praktyki- w porozumieniu z właściwym dla danej metodyki opiekunem merytorycznym praktyk ze strony APS.

Podczas realizacji projektu odbywały się cykliczne spotkania uczelnianego opiekuna praktyki z nauczycielami- opiekunami praktyk w placówkach edukacyjnych.

Etap 8 – Cykliczne spotkania metodyków konkretnych specjalności z nauczycielami-opiekunami praktyk w placówkach edukacyjnych

Metodyk - powołany w ramach każdej specjalności. Jego zadaniem jest przygotowanie studentów, wsparcie merytoryczne podczas odbywania praktyk, a także prowadzenie spotkań indywidualnych (tzw. rozmowy – superwizje) podczas których studenci poznają istotę i znaczenie kształcenia praktycznego, ale również mają okazję omówić problemy metodyczne i konsultować swoje działania w placówkach. Szczegółowe zadania metodyka każdej specjalności to:

- prowadzenie indywidualnych konsultacji ze studentami,
- omówienie procedury przebiegu praktyki przedstawienie programów praktyk i omówienie zawartych w nim założeń, celów i zadań; kart praktykanta APS., omówienie zasad uczestnictwa na praktykach studenckich w placówkach edukacyjnych.

- przedstawienie praw i obowiązków studenta podczas realizacji zadań praktyk studenckich,
- wyjaśnienie roli koordynatora i opiekuna praktyk w placówce,
- podkreślenie roli aktywności studenta na praktykach,
- zachęcanie do podejmowania różnych działań – nie tylko zapisanych w programie praktyki,
- przedstawienie formy i terminu zaliczenia praktyk,
- omówienie roli dziennika praktyk pedagogicznych i sposobu jego wypełniania,
- zachęcanie studentów do nawiązania współpracy z placówką nie tylko podczas praktyk, ale także po ich odbyciu; możliwe formy współpracy,
- zapoznanie z kompetencjami jakie student nabywa w czasie trwania praktyki,
- zaliczenie praktyk w dokumentacji studenta oraz systemie usos.

Realizacja powyższych zadań odbywała się przy ścisłej współpracy z nauczycielami opiekunami praktyk w placówce. Nauczyciel prowadzący studenta podczas praktyk indywidualnych/opiekun praktyk w placówce to osoba wyznaczana przez Koordynatora praktyk ze strony placówki do prowadzenia studenta podczas odbywania praktyk indywidualnych (zwykle w placówkach tę funkcję pełniło kilku nauczycieli). Szczegółowe zadania nauczyciela/ opiekuna praktyk w placówce to:

- Przedstawienie praktykanta klasie, podkreślenie jego uprawnień i kompetencji nauczycielskich.
- Ułatwienie studentowi startu zawodowego na praktykach, poprzez stopniowe wprowadzenie w pracę nauczyciela i branie odpowiedzialności za wszystkie aspekty nauczania, jak również obowiązki pozalekcyjne.
- Częsta obserwacja praktykanta i udzielanie informacji zwrotnych dotyczących silnych i słabych stron praktykanta.
- Umożliwienie praktykantowi dostępu do dokumentacji uczniów i innych ważnych informacji, z zachowaniem poufności tych danych.
- Służenie radami dotyczącymi aspektów wychowawczych pracy z uczniami.
- Dostarczenie okazji do obserwowania i omawiania własnej praktyki nauczycielskiej.
- Zachęcanie praktykanta do zadawania pytań i szukania porad.
- Zaliczenie praktyk studentowi - ocena kompetencji studenta.
- Monitorowanie przebiegu praktyki studenta w placówce oraz zaliczenie poprzez platformę internetową.

Podczas realizacji projektu odbywały się cykliczne spotkania metodyka z nauczycielami-opiekunami praktyk w placówkach edukacyjnych.

ZADANIE 5. MONITORING, EWALUACJA I UPOWSZECHNIANIE PROJEKTU

Etap 1 – Opracowanie koncepcji ewaluacji projektu

Podstawowym celem prowadzonej w projekcie „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła” ewaluacji była weryfikacja twardych i miękkich rezultatów projektu oraz ocena założonych celów projektu.

Zaplanowana metodologia ewaluacji zakładała – zgodnie z zapisami we wniosku projektowym – badania ex-ante oraz ex-post. Głównym celem była weryfikacja założonych celów projektu:

- Poprawa współpracy Akademii z 61 placówkami przyjmującymi studentów/ki na praktyki pedagogiczne (80% BO2 odpowiedzi twierdząco)
- Podniesienie jakości przygotowania 420 nauczycieli i opiekunów praktyk w zakresie propedeutyki i pedeutologii (70% BO2 podniesie kompetencje do prowadzenie praktyk)
- Poprawa efektywności rozwiązań organizacyjnych i technicznych realizacji praktyk (75% BO1 i BO2 odpowie twierdząco)

W ramach weryfikacji rezultatów miękkich zostały przygotowane ankiety, które były wypełnione odpowiednio przez nauczycieli i studentów. Ankiety zostały wypełnione przed projektem – w celu zbadania stanu wyjściowego beneficjentów w momencie przystąpienia do projektu. Te same ankiety zostały wypełnione przez beneficjentów po projekcie w celu zbadania progresu założonych celów.

Etap 2 – Ewaluacja projektu (wewnętrzna i zewnętrzna)

Na poszczególnych etapach projektu odbywała się wewnętrzna i zewnętrzna ewaluacja projektu.

W ramach ewaluacji zewnętrznej odbyły się:

- Ewaluacja po I roku studiów
- Ewaluacja po II roku studiów
- Ewaluacja po I cyklu
- Ewaluacja po II cyklu
- Audyt projektu

Ewaluacja wewnętrzna odbywała się w trybie ciągłym i dotyczyła bieżącej weryfikacji:

- postępu prac zgodnie z harmonogramem i budżetem projektu,
- realizacji założonych wskaźników
- zgodności realizowanych zadań projektowych z obowiązującymi wytycznymi

Ponadto w ramach ewaluacji wewnętrznej przeprowadzono badania dotyczące:

- Poprawy współpracy Akademii z 61 placówkami przyjmującymi studentów/ki na praktyki pedagogiczne
- Podniesienia jakości przygotowania 420 nauczycieli i opiekunów praktyk w zakresie propedeutyki i pedeutologii
- Poprawy efektywności rozwiązań organizacyjnych i technicznych realizacji praktyk

Powyższe działania przeprowadzono na początku i na zakończenie projektu.

W wyniku przeprowadzonych badań uzyskano następujące wyniki:

- 338 nauczycieli (80,47%) potwierdziło, że realizacja projektu „Dobre praktyki-dobrzy nauczyciele-skuteczna szkoła” poprawiło współpracę APS z placówkami przyjmującymi studentów/-ki na praktyki

- 300 nauczycieli (71,43%) potwierdziło, że w ramach udziału w projekcie „Dobre praktyki-dobrzy nauczyciele-skuteczna szkoła” podniosło swoje kompetencje w zakresie prowadzenia praktyk (przygotowanie z zakresu propedeutyki i pedeutologii)
- 918 osób (nauczycieli i studentów) tj. 75,25% respondentów potwierdziło, iż realizacja projektu „Dobre praktyki-dobrzy nauczyciele-skuteczna szkoła” poprawiło efektywność rozwiązań organizacyjnych i technicznych realizacji praktyk

Etap 3 – Opracowanie raportu końcowego z realizacji projektu

Niniejszy raport stanowi opracowanie końcowe projektu.

Etap 4 – Opracowanie skryptu modelowych rozwiązań w zakresie kształcenia praktycznego

Autorzy Aneta Jegier, Beata Szurowska

Jako podsumowanie 4 lat prowadzenia praktyk pedagogicznych w innowacyjnej formule w projekcie „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła” został przygotowany Modelowe rozwiązania w zakresie kształcenia praktycznego nauczycieli – skrypt

Skrypt Modelowe rozwiązania w zakresie kształcenia praktycznego nauczycieli jest odpowiedzią na zgłaszane potrzeby studentów, jak również młodych nauczycieli – absolwentów uczelni. Stanowi kompendium wiedzy zarówno teoretycznej, jak i praktycznej z zakresu dydaktyki i metodyk kształcenia oraz praktycznych rozwiązań wypracowanych w projekcie. Wszystkie poruszone w niniejszej publikacji zagadnienia stanowią znaczący wkład w kształtowanie nauczycielskiej profesji w jej osobistym wymiarze. Autorki w ramach opracowania przedstawiły analizę zagadnień dotyczących:

A: Osobowość nauczyciela, jego autorytet i poczucie odpowiedzialności

- Aspekty prawne, istotne w zawodzie nauczyciela

B: Specyfika funkcjonowania ucznia, w tym ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi-założenia metodyczne

- Nawiązywanie budujących relacji z wychowankami
- Motywowanie dzieci do nauki
- Nieprawidłowości w rozwoju dzieci
- Opóźnienia i deficyty rozwoju ruchowego

- Zaburzenia procesów poznawczych
- Zaburzenia procesów społeczno-emocjonalnych
- Pomoc psychologiczno – pedagogiczna dla Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi (SPE)
- Wybrane metody wspomagania rozwoju dzieci
- Jak pracować z uczniem zdolnym?
- Kształtowanie postawy prointegracyjnej oraz edukacja włączająca

C: Nauczyciele a media

D: Wsparcie rodziców w procesie edukacji

- Pomoc rodzicom w wychowywaniu ich dzieci

E.: Praktyki pedagogiczne, jako ważny element przygotowania do zawodu nauczyciela

- Opinie nauczycieli na temat pracy w szkole
- Modelowe ujęcie kształcenia praktycznego studentów studiów pedagogicznych (na podstawie realizacji zadań projektu „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciel – skuteczna szkoła”)
- Praktyczne kształcenie nauczycieli według modelu wypracowanego w ramach projektu „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła” - działania w poszczególnych etapach realizacji praktyk
 - Przygotowanie do realizacji praktyk Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła”
 - Przygotowanie dokumentacji (opracowanie programów, dzienników praktyk, kart praktykanta)
 - Przygotowanie studentów do realizacji praktyk
 - Realizacja praktyk indywidualnych studenckich
 - Realizacja zadań w ramach praktyk hospitacyjnych
 - Realizacja zadań w ramach monitorowania i ewaluacji
- Monitorowania i ewaluacja praktyk- Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła”
- Zaliczenie zrealizowanych praktyk- Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła”

- Refleksje opiekunów merytorycznych specjalności objętych projektem „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła”
- Wnioski, zalecenia i propozycje do wykorzystania w praktyce pedagogicznej

Etap 5 – Opracowanie końcowe projektu pt. Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła

Niniejszy raport stanowi opracowanie końcowe projektu.

Etap 6 – Konferencja upowszechniająca projekt po I cyklu studiów

Konferencja upowszechniająca projekt po I cyklu studiów odbyła się 19 listopada 2013r. w auli Akademii Pedagogiki Specjalnej. Na konferencję zaproszeni byli przedstawiciele władz uczelni, przedstawiciele Partnerów projektu, koordynatorzy i opiekunowie praktyk ze strony uczelni i placówek edukacyjnych. Podczas konferencji podsumowano dotychczasowe dokonania w zakresie praktyk pedagogicznych realizowanych w ramach projektu „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła”, w drugiej części konferencji odbył się debata dotycząca wymiany doświadczeń poszczególnych osób dotyczących jakości organizowanych praktyk oraz proponowanych rozwiązań podnoszących efektywność kształcenia praktycznego.

Etap 7 – Konferencja upowszechniająca rezultaty projektu na zakończenie realizacji projektu

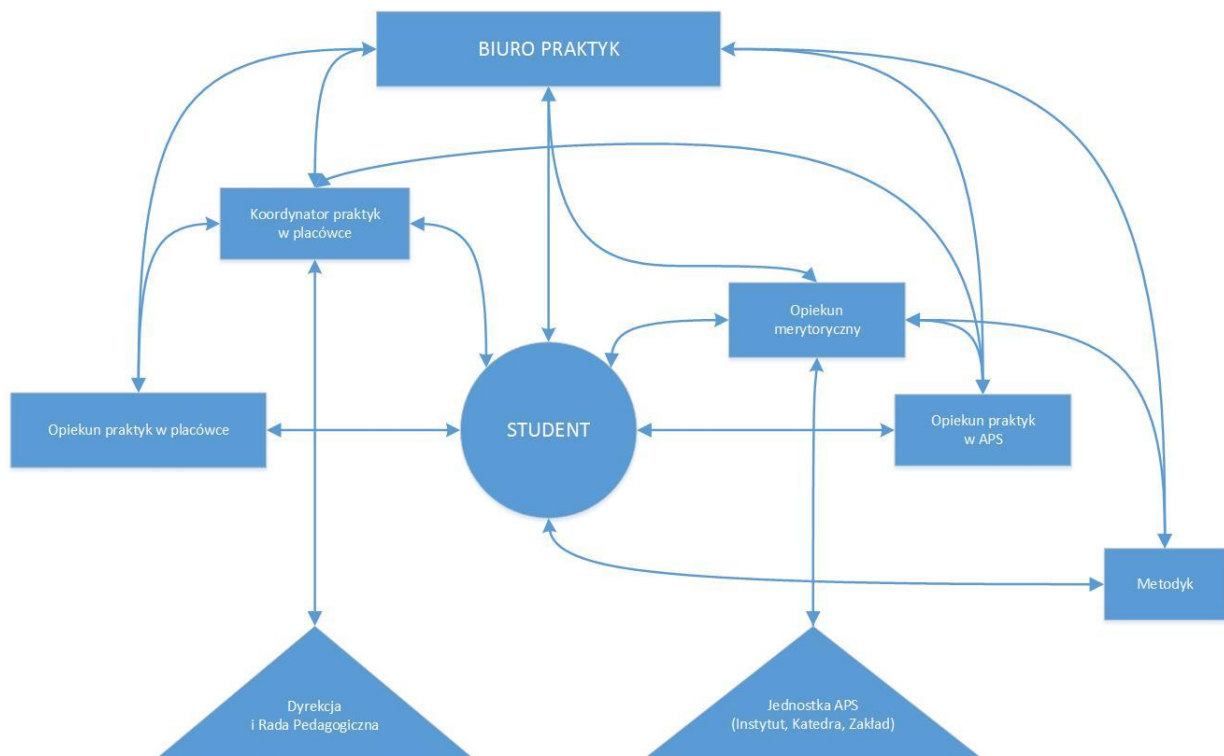
Konferencja upowszechniająca rezultaty projektu odbyła się 16 października 2014r. w auli Akademii Pedagogiki Specjalnej. W konferencji wzięli udział: przedstawiciele władz uczelni, przedstawiciele Partnerów projektu, przedstawiciele placówek edukacyjnych, przedstawiciele studentów biorących udział w projekcie. Każda z grup biorących udział w konferencji przedstawiła swoje wnioski i rekomendacje dotyczące wdrażanego w projekcie innowacyjnego modelu organizacji praktyk pedagogicznych.

WNIOSKI, PODSUMOWANIE

Praktyczne kształcenie nauczycieli według modelu wypracowanego w ramach projektu „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła” - działania w poszczególnych etapach realizacji praktyk

Innowacją wprowadzoną przez projekt było powołanie dodatkowych osób (takich jak opiekun merytoryczny praktyk ze strony APS, czy koordynator praktyk ze strony placówek), co pozwoliło na większą kontrolę kształcenia praktycznego, a tym samym dbałość o ich jakość merytoryczną.

Ogólny model zaangażowania osób pełniących określone funkcje przedstawia poniższa rycina.

Rycina 8: Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła”

Źródło: Modelowe rozwiązania w zakresie kształcenia praktycznego nauczycieli – skrypt, JegierA., Szurowska B., 2014,

Biuro Projektu zajmuje się organizacją i nadzorem technicznym, organizacyjnym oraz merytorycznym praktyk realizowanych w ramach projektu. W skład Biura wchodzi: Kierownik Projektu- odpowiedzialny za zawiązanie zespołu zarządzającego i wdrażającego zadania projektu, opracowanie procedur zarządzania projektem i komunikacji wewnętrznej, zarządzający pracą zespołu. Koordynator merytoryczny projektu- zajmujący się m.in. współpracą z placówkami, koordynowaniem pracy osób odpowiedzialnych za organizację praktyk i szkoleń, opracowaniem dokumentacji merytorycznej praktyk, opracowaniem wewnętrznych procedur dotyczących kwestii merytorycznych realizacji projektu, bieżącym wsparciem i udzielaniem konsultacji dla pracowników realizujących działania bezpośrednio z beneficjentami projektu. Specjalista ds. monitoringu i ewaluacji- zajmujący się m.in. prowadzeniem monitoringu działań wdrażanych w projekcie, tworzenie wewnętrznych sprawozdań z realizacji zadań. Koordynatorzy praktyk studenckich- zajmujący się planowaniem terminów i harmonogramu praktyk. Specjaliści ds. organizacji praktyk studenckich- zajmujący się obsługą studentów- dostarczanie, odbiór dokumentacji. Sekretarz projektu – zajmujący się całościową obsługą administracyjną projektu oraz specjalista ds. rozliczeń- odpowiedzialny za wdrożenie systemu rozliczeń i przepływów finansowych. Opiekun merytoryczny praktyk ze strony APS – powołany w ramach każdej specjalności. Jego zadaniem jest współpraca z koordynatorami praktyk ze strony placówki edukacyjnej, w zakresie merytorycznym zgodnym ze specyfiką realizowanych zajęć, przygotowanie merytoryczne studentów do startu zawodowego w szkole, przygotowanie do realizacji na praktykach przewidzianych zadań i prowadzenie dokumentacji- opracowanie założeń i programu praktyk, wspieranie studentów w realizacji zadań, wyznaczanie metodyków w zakresie danej specjalności, nadzór nad prawidłową promocją i upowszechnianiem Projektu, nadzór i odpowiedzialność za funkcjonowanie punktów dobrych praktyk APS w Placówce, w tym obsługa platformy internetowej, podejmowanie decyzji w sprawie ewentualnego naruszenia przez studentów zasad i przepisów w miejscu realizacji zadań praktyki- w porozumieniu z właściwym dla danej metodyki opiekunem merytorycznym praktyk ze strony APS

Metodyk - powołany w ramach każdej specjalności. Jego zadaniem jest przygotowanie studentów, wsparcie merytoryczne podczas odbywania praktyk, a także prowadzenie spotkań indywidualnych (tzw. rozmowy – superwizje) podczas których studenci poznają istotę i znaczenie kształcenia praktycznego, ale również mają okazję omówić problemy metodyczne i konsultować swoje działania w placówkach.

Koordynator praktyk ze strony placówki – powołany w każdej placówce, w której realizowane są praktyki w ramach projektu.

Nauczyciel prowadzący studenta podczas praktyk indywidualnych/opiekun praktyk w placówce – osoba wyznaczana przez Koordynatora praktyk ze strony placówki do prowadzenia studenta podczas odbywania praktyk indywidualnych (zwykle w placówkach tę funkcję pełniło kilku nauczycieli).

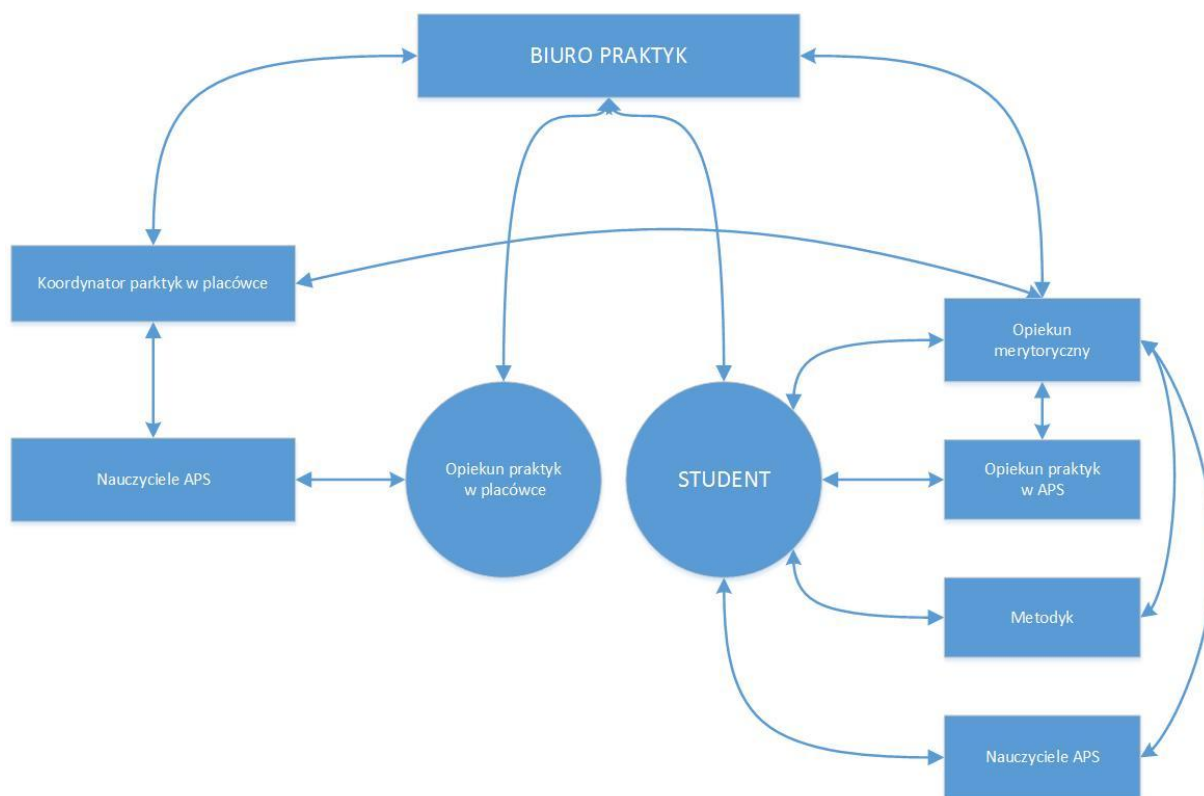
Nauczyciel prowadzący studenta podczas praktyk hospitacyjnych - osoba wyznaczana przez Koordynatora praktyk ze strony placówki, na podstawie konsultacji z nauczycielem akademickim prowadzącym przedmiot metodyczny w ramach, którego realizowane były praktyki hospitacyjne lub (w przypadku realizacji praktyk hospitacyjnych w formie zajęć poza przedmiotowych), na podstawie konsultacji z opiekunem merytorycznym specjalności.

Realizacja praktyk na każdym roku odbywała się według określonych założeń, które zostały opracowane w ramach trzech ważnych etapów:

1. Przygotowanie do realizacji praktyk
2. Realizacja praktyk na każdym roku studiów
3. Zaliczenie praktyk

Przygotowanie do realizacji praktyk Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła”

Przygotowanie ze strony Biura praktyk to przede wszystkim zorganizowanie odpowiedniego zaplecza administracyjno-merytorycznego.

Rycina 19: Koordynacja działań – Biuro praktyk- Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła

Źródło: Modelowe rozwiązania w zakresie kształcenia praktycznego nauczycieli – skrypt, JegierA., Szurawska B., 2014,

Przygotowanie dokumentacji (opracowanie programów, dzienników praktyk, kart praktykanta)

Dokumentacja wzorcowa była opracowywana w zespole w skład którego wchodził przedstawiciele APS: opiekunowie merytoryczni praktyk ze strony APS każdej specjalności objętej projektem, kierownicy 11 specjalności, metodycy oraz koordynator merytoryczny projektu, prodziekan ds. kształcenia na studiach stacjonarnych, dokumenty były konsultowane z nauczycielami akademickimi poszczególnych specjalności oraz przedstawiciele ze strony

placówek: z koordynatorami z placówek, dyrektorami. Wzory dokumentów były dostosowywane przez opiekunów praktyk z ramienia APS do wymagań i specyfiki każdej specjalności.

Podstawowym i najważniejszym merytorycznym dokumentem był Program praktyk, w którym określone są najważniejsze kwestie dotyczące konkretnej praktyki (jej cel, zadania, kompetencje, które student powinien posiadać po jej realizacji oraz szczegółowe wymagania dotyczące zaliczenia praktyki i terminy zaliczenia).

Kolejnym dokumentem był Dziennik praktyk. Opracowany został w taki sposób, aby mógł służyć studentowi przez trzy lata. Dzięki temu student w każdej chwili mógł wrócić do dokumentacji (np. zapisu przebiegu zajęć, swojej działalności), co pozwala na doskonalenie określonych kompetencji i jest inspiracją do refleksji na temat własnego kształcenia:

- Jakie kompetencje posiadałem/am podczas odbywania praktyk na I roku?
- Czego nauczyłem/am się podczas praktyk na II roku?
- Jak dużo już wiem o placówkach oświatowych, ich organizacji i mojej przyszłej pracy po odbyciu praktyk na III roku?

Szczegóły dotyczące prowadzenia Dziennika każdy student omawiał indywidualnie z opiekunem praktyk z ramienia APS oraz opiekunem praktyk z placówki. Bardzo ważnym dokumentem formalnym, który jest podstawą do zaliczenia praktyk to Karta praktykanta.

Prawidłowo wypełniona Karta praktykanta, która stanowiła dokument potwierdzający realizację, praktyki musiała zawierać:¹

- Potwierdzenie odbycia praktyk wraz z podpisem dyrektora i pieczęcią placówki
- Potwierdzony przez dyrektora placówki indywidualny harmonogram praktyk studenta
- Opinię o pracy studenta na praktykach sformułowaną przez opiekuna praktyk
- Określony przez opiekuna praktyk profil kompetencji zawodowych zdobytych przez studenta na praktyce
- Opinię studenta o praktyce

¹Gasik H., Kazimierzczak M.(2011).Przewodnik po praktykach pedagogicznych. Poradnik dla studentów APS i nauczycieli-opiekunów w placówkach, APS Warszawa, s.25

Ponadto studenci oraz opiekunowie praktyk w placówkach otrzymali publikację *Przewodnik po praktykach pedagogicznych. Poradnik dla studentów APS i nauczycieli –opiekunów praktyk w placówkach*, oraz *Koncepcja organizacji praktyk w Akademii Pedagogiki Specjalnej* w ramach projektu *Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła* współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w którym przedstawione najważniejsze założenia dotyczące realizacji praktyk w ramach projektu „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła”.

Wszystkie ważne informacje oraz dokumentacja były dostępne na platformie internetowej, do której miały dostęp wszystkie osoby zaangażowane w realizację praktyk w ramach projektu „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła”.

Przygotowanie studentów do realizacji praktyk.

Przygotowanie studentów odbywało się poprzez zajęcia dydaktyczne i spotkania indywidualne.

W ramach przygotowania do praktyk wprowadzony został przedmiot Propedeutyka praktyk pedagogicznych, który jest realizowany przez studentów I roku studiów pedagogicznych I stopnia. Podczas zajęć z tego przedmiotu studenci zostają wprowadzeni w problematykę kształcenia praktycznego, rozumianego jako uzupełnienie kształcenia teoretycznego realizowanego podczas zajęć na uczelni. Ze względu na wymagania, które są obecnie stawiane przed nauczycielem ważnym elementem jest również zapoznanie z wielkowskalarowością pracy nauczyciela oraz zajęcia poświęcone uniwersalnym kompetencjom społecznym współczesnego nauczyciela.

Drugim przedmiotem, który został wprowadzony w ramach projektu jest Metodyka wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu. Realizowany jest on również przez studentów I roku studiów pedagogicznych I stopnia. Jego celem jest przygotowanie studentów do korzystania z nowoczesnego sprzętu podczas praktyk (dzięki temu możliwe było wprowadzenie metody wideotreningu oraz metod z wykorzystaniem tablic multimedialnych).

Kolejny przedmiot, który był realizowany w ramach projektu przez studentów I roku studiów pedagogicznych I stopnia to Praktyczne wykorzystanie multimedialnych programów edukacyjnych. Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z nowoczesnymi programami edukacyjnymi i przygotowanie do korzystania z nich podczas odbywania praktyk w placówkach.

Poza tym, student przed odbyciem praktyk spotykał się z metodykiem danej specjalności w celu omówienia dokumentacji oraz założeń i specyfiki praktyk na każdym roku.

Indywidualne spotkania ze studentami jeszcze przed odbyciem praktyk, miały bardzo duże znaczenie. Zwykle takie przygotowanie realizowane jest w ramach ogólnych spotkań całej grupy z opiekunem praktyk, co uniemożliwia indywidualne podejście do każdego studenta. Podczas spotkań przed praktykami studenci zadawali nie tylko pytania dotyczące dokumentacji, ale mówili również o swoich obawach i wątpliwościach. Wspólnie z metodykiem analizowali plan studiów, dostosowując realizację praktyk w taki sposób, aby przebiegały one równoległe z kształceniem praktycznym i mogły stanowić jego uzupełnienie.

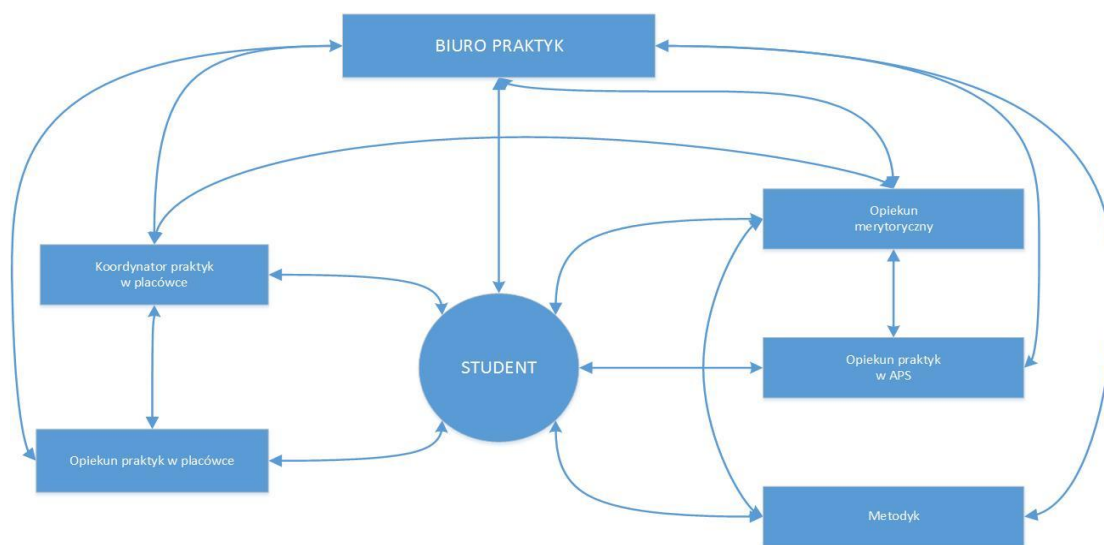
Przygotowanie nauczycieli z placówek obejmowało tematykę szkolenia w zakresie:

- Nauczyciel superwizorem praktykującego studenta
- Budowanie samoświadomości zawodowej u studentów/tek – przyszłych nauczycieli

Doskonalenie nauczycieli w zakresie wdrażania nowych rozwiązań metodycznych związanych z realizacją programów nauczania dotyczyło teamtyki:

- Nowoczesne metody nauczania w praktyce pedagogicznej
- Diagnoza umiejętności szkolnych a konstruowanie indywidualnych programów nauczania
- Dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Realizacja praktyk indywidualnych studenckich na każdym roku studiów

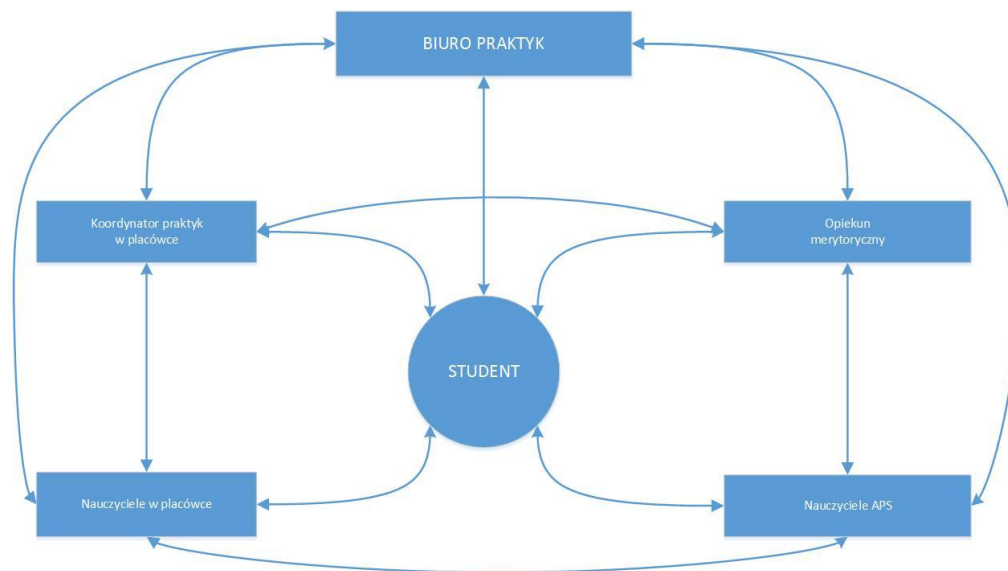

Rycina 10: Realizacja praktyk indywidualnych przez studenta - Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła

Źródło: Modelowe rozwiązania w zakresie kształcenia praktycznego nauczycieli – skrypt, JegierA., Szurowska B., 2014,

Realizacja zadań w ramach praktyk hospitacyjnych

Oprócz praktyk indywidualnych w ramach projektu realizowane były również praktyki hospitacyjne w ramach wybranych przedmiotów lub jako zajęcia poza przedmiotowe

Rycina 11: Realizacja praktyk hospitacyjnych przez studenta - Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła

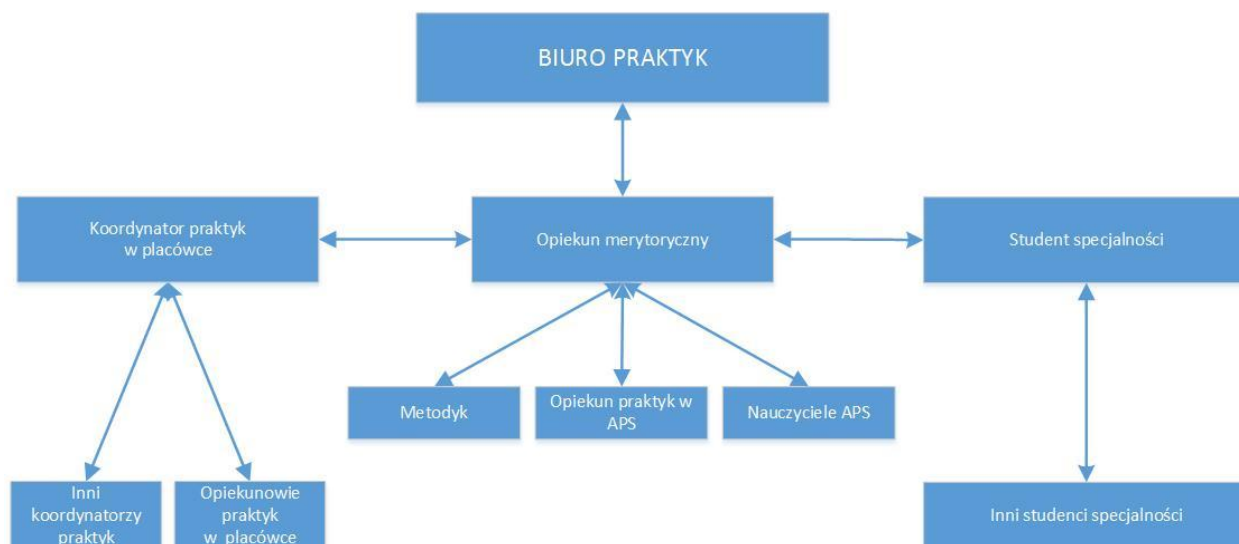
Źródło: Modelowe rozwiązania w zakresie kształcenia praktycznego nauczycieli – skrypt, JegierA., Szurowska B., 2014,

Nauczyciele prowadzący przedmioty metodyczne oraz opiekunowie merytoryczni zwracają uwagę na następujące aspekty:

- możliwość weryfikacji wiedzy w praktyce i lepsze rozumienie omawianych zagadnień i rozwiązań metodycznych,
- małe, pięcioosobowe grupy nie zaburzają pracy w placówkach i pozwalają na indywidualny kontakt studentów z nauczycielem i dziećmi,
- nabywanie umiejętności niezbędnych w zawodzie nauczyciela, których nabycie związane jest z praktycznym działaniem w rzeczywistości edukacyjnej,
- osiągnięcie celów hospitacji, dzięki komunikacji między nauczycielem Akademii i nauczycielem w placówce. Jasne wytyczne, omówienie założeń i pomoc w organizowaniu określonych sytuacji edukacyjnych sprawia, że godziny hospitacyjne są bardzo dobrze wykorzystane i stanowią ważne ogniwo kształcenia w ramach określonego przedmiotu.

Monitorowania i ewaluacja praktyk- Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła”

Zadaniem osób wchodzących w skład Zespołu Merytorycznego było obserwowanie i analizowanie przebiegu praktyk. Spotkania odbywały się regularnie, w I i III kwartale danego roku. Podczas tych spotkań omawiano problemy, poszukiwano rozwiązań, zgłaszano uwagi dotyczące realizacji praktyk, dokumentacji, zachowania studentów, a także dotyczące specyfiki danej specjalności.

Rycina 12: Monitorowanie i ewaluacja praktyk - Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła

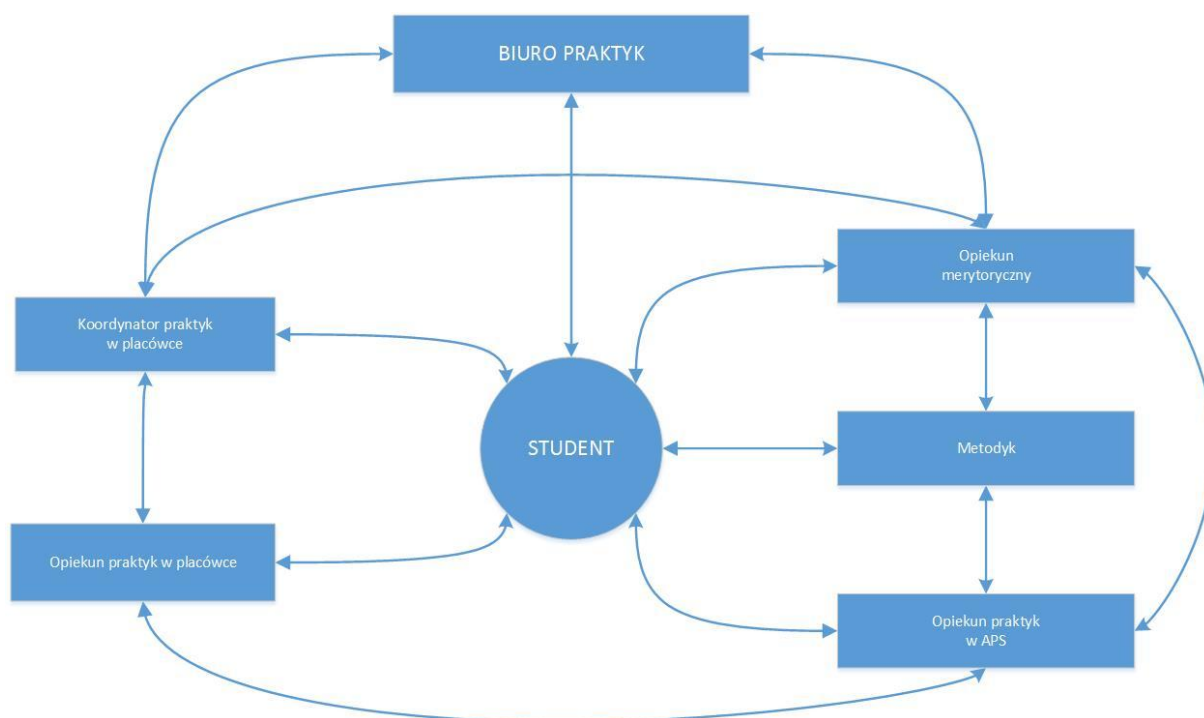
Źródło: Modelowe rozwiązania w zakresie kształcenia praktycznego nauczycieli – skrypt, JegierA., Szurowska B., 2014,

Efektom spotkań był raport ze spotkania monitorująco-informacyjnego, który następnie został przekazany do Biura Projektu.

Raporty były analizowane, a zgłaszanie uwagi omawiane na spotkaniach z opiekunami merytorycznymi i zebraniach z koordynatorami z placówek. Dzięki temu jeszcze w czasie trwania projektu dokonywane były modyfikacje, których celem było podnoszenie jakości kształcenia studentów w kolejnych latach.

Zaliczenie zrealizowanych praktyk- Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła”

Warunkiem zaliczenia praktyk było udokumentowane zrealizowanie godzin przewidzianych na każdą praktykę zgodnie z założeniami programowymi oraz pozytywna opinia opiekuna praktyk z placówki.

Rycina 13: Zaliczenie praktyk-tok postępowania - Praktyczne kształcenie studentów w ramach projektu „Dobre praktyki- dobrzy nauczyciele- skuteczna szkoła

Źródło: Modelowe rozwiązania w zakresie kształcenia praktycznego nauczycieli – skrypt, JegierA., Szurowska B., 2014,

Po odbyciu praktyk student spotykał się z metodykiem. Czas tych spotkań był rozłożony w poszczególnych latach studiów w następujący sposób:

- I rok – 30 minut,
- II rok – 1 godzina,
- III rok – 2 godziny.

Podczas spotkania metodyk nie tylko analizował dokumentację, ale przede wszystkim rozmawiał ze studentem na temat odbytych praktyk (obserwowanych i prowadzonych zajęć, problemów, wrażeń, odczuć, refleksji).

Dodatkowym materiałem analizowanym podczas spotkań po realizacji praktyk były filmy rejestrujące prowadzone przez studentów zajęcia. Ta metoda okazała się bardzo pomocna nie tylko w ocenie praktykanta, ale przede wszystkim pełniła rolę kształcącą. Podczas rozmów z metodykami studenci sami oceniali swoje kompetencje, zauważali problemy oraz działania, które jeszcze wymagały ćwiczeń i doskonalenia. Potrafili też dostrzec i docenić własne umiejętności i mocne strony. Na podstawie wnikliwej rozmowy na temat odbytych praktyk oraz szczegółowej analizy dokumentacji praktyk metodyk ostatecznie decydował o zaliczeniu praktyki.

Refleksje opiekunów merytorycznych specjalności objętych projektem „Dobre praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła” –

Opiekunowie merytoryczni przez cztery lata współpracowali z placówkami, w których realizowane były praktyki. Razem z pracownikami Biura Dobrych Praktyk, metodykami i nauczycielami akademickimi budowali model kształcenia praktycznego przyszłych nauczycieli. Ze względu na specyfikę każdej specjalności objętej projektem warto zapoznać się z refleksjami i pozytywnymi oraz aspektami realizacji projektu, które opiekunowie merytoryczni wymieniają najczęściej.

Specjalność: Logopedia

Opiekun merytoryczny: Gabriela Lorens

- *Projekt przybliżył studentom specyfikację pracy w różnych placówkach od przedszkoli specjalnych po gimnazja ogólnodostępne. Studenci mieli możliwość zapoznania się z różnymi metodami prac w tychże placówkach. Korzystali z doświadczenia nauczycieli-praktyków, którzy chętnie dzielili się swoją wiedzą i umiejętnościami praktycznymi z naszymi studentami.*
- *Przedmioty metodyczne zyskały bardzo wiele dzięki praktykom hospitacyjnym. Studenci mogli poszerzać wiedzę zdobytą na zajęciach teoretycznych na uczelni o*

wiedzę praktyczną zdobytą podczas praktyk. Zastosowanie wiedzy praktycznej dało studentom możliwość utrwalenia teorii. Hospitacje dały możliwość obserwacji praktycznych rozwiązań w pracy z dziećmi z różnymi zaburzeniami mowy.

- Podczas trwania projektu studenci mogli poznać wiele wspomagających metod towarzyszących terapii logopedycznej (sprzęt do komunikacji alternatywnej, badanie elektromiografem,
- Po zakończeniu projektu będzie nadal kontynuowana współpraca z wieloma placówkami co ułatwi nauczycielom akademickim organizację praktyk a samym studentom ich realizację.
- Cennym doświadczeniem była współpraca z koordynatorami praktyk z placówek. Wymiana doświadczeń i wspólne wymagania pozwoliły na jeszcze bardziej efektywniejszą organizację praktyk.

Specjalność: Pedagogika wczesnoszkolna i korekcyjna

Opiekun merytoryczny: Marta Krasuska-Betiuk

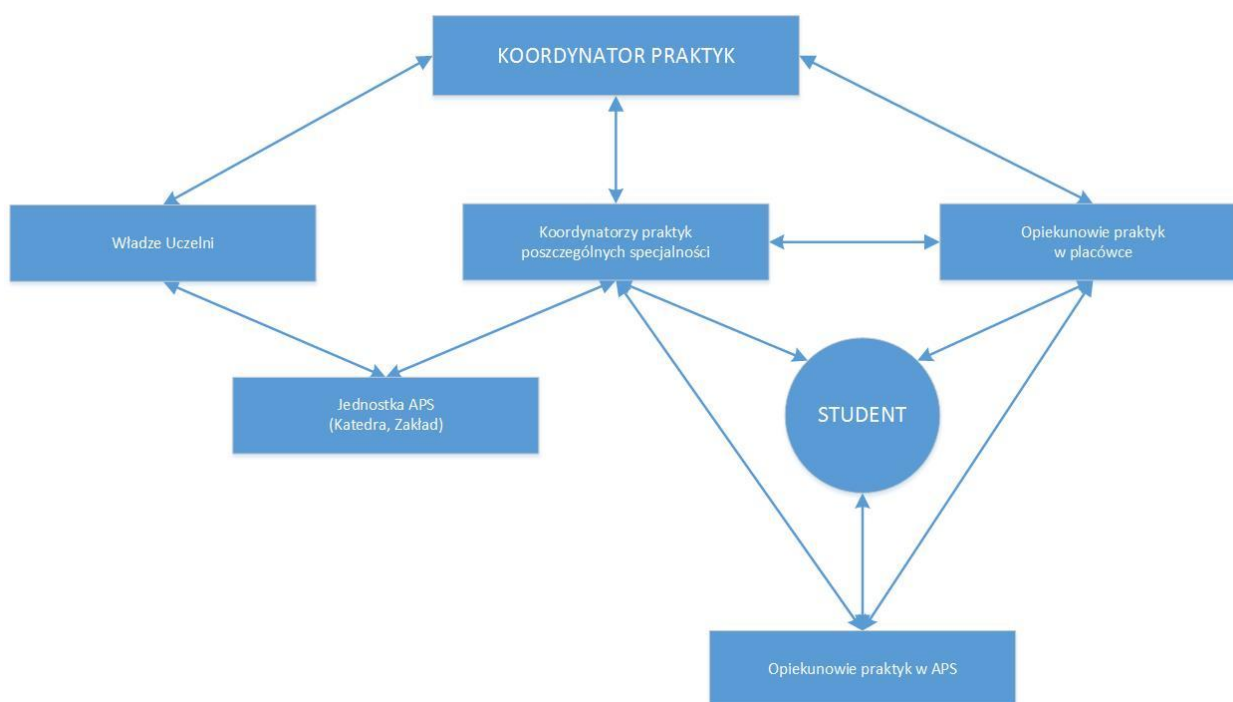
- Realizacja projektu dała możliwość wnikliwego poznania różnych środowisk edukacyjnych i wychowawczych (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, przedszkola, szkoły, publiczne i niepubliczne, integracyjne, specjalne i ogólnodostępne, placówki z wysokimi i przeciętnymi osiągnięciami edukacyjnymi). Obecność studentów w placówkach różnego typu umożliwiła im obserwację, kontakt i prowadzenie zajęć z wychowankami o wysoce zróżnicowanych możliwościach poznawczych (uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uczniami spełniającymi założenia programów nauczania i uczniami uzdolnionymi).
- Dokumentowanie obserwacji i własnych działań studenta w trakcie praktyk pedagogicznych kształtowało w nich umiejętność świadomego i refleksyjnego porządkowania zebranych doświadczeń praktycznych i wyciągania wniosków, ponadto umożliwiło kształcenie umiejętności korzystania z doświadczeń poprzez przenoszenie ich w inny kontekst, z uwzględnieniem różnic obu sytuacji. Praktyki indywidualne były okazją do poznania i próby wdrożenia przez studentów innowacyjnych (częściej w placówkach niepublicznych) i tradycyjnych rozwiązań programowych, form i metod pracy z wychowankiem

- *Lokalizacja placówek ćwiczeniowych na terenie miasta stołecznego Warszawy (lub w jego pobliżu) znacznie ułatwiła uczelnianym opiekunom praktyk bezpośrednie kontakty z dyrektorami szkół i opiekunami praktyk w placówkach, ujawniła autentyczne zainteresowanie (lub jego brak). Ponadto życzliwa obecność i jednocześnie stały nadzór opiekuna w placówce pozwolił ocenić kompetencje studentów w zakresie wiedzy przedmiotowej, kompetencje osobowościowe i interpersonalne (lub ich brak) do pracy z dziećmi w młodszym wieku szkolnym, stworzyła okazję do refleksji nad obranym kierunkiem studiów. Relacja uczeń-mistrz uwiarygodniła jakość uzyskanych przez studentów doświadczeń zawodowych.*
- *Wartością projektu jest wypracowanie wzorów/formularzy dokumentacji pedagogicznej dziennika praktyk dla studenta na 3 lata i dokumentacji opiekuna praktyk w placówce (kryteria oceny kompetencji studenta).*
- *Nawiązanie współpracy z wieloma nowymi przedszkolami i szkołami podstawowymi to niezaprzeczalna korzyść z realizacji projektu, współpraca ta powinna być (i z pewnością będzie) kontynuowana po zakończeniu projektu*
- *Możliwość wykorzystania nowych narzędzi dydaktycznych: tablicy interaktywnej, kamery video, pozwoliła praktykantom wykazać się kreatywnością w zaprojektowaniu atrakcyjnych poznawczo zajęć dla uczniów.*
- *Wartościowe były spotkania w uczelni z opiekunami praktyk i możliwość przedyskutowania szczegółowych kwestii. Podkreślić trzeba otwartość opiekunów praktyk w placówkach na oczekiwania i potrzeby praktykantów.*
- *Bardzo cennym doświadczeniem były praktyki hospitacyjne organizowane dla konkretnych przedmiotów metodycznych (przygotowania dziecka do nauki w szkole, edukacji matematycznej, polonistycznej, edukacji przyrodniczej, zajęć z zakresu wychowania fizycznego, zajęć z zakresu zaburzeń i korygowania wad wymowy, zajęć z zakresu diagnozowania trudności w uczeniu się, konstruowania indywidualnych programów teoretycznych) Hospitacje te pozwoliły na bezpośrednią obserwację praktycznych rozwiązań w indywidualnej bądź zespołowej pracy z uczniami, interakcje studentów z wychowankami i konfrontację praktycznych rozwiązań metodycznych z założeniami teoretycznymi znanych im naukowych koncepcji pedagogicznych. Hospitacje w ramach przedmiotów stanowiły zatem okazję do poznania stopnia zaangażowania studentów, umiejętności dokonywania profesjonalnej refleksji czy twórczego podejścia do realizowanych działań*

- *Bardzo przydatny dla specjalności pedagogika wczesnoszkolna i korekcyjna okazał się przedmiot Propedeutyka praktyk pedagogicznych dla pierwszego roku, zajęcia te pozwalają na rzetelne przygotowanie studentów do realizacji zadań praktyk i wymianę doświadczeń między nimi w trakcie realizowania praktyk.*
- *Wartością projektu było wytworzenie wspólnoty edukacyjnej realizującej ideę partnerstwa między placówką oświatową (przedszkole , szkoła, poradnia) i uczelnią wyższą.*
- *Trzeba powiedzieć, że projekt był ogromnym wyzwaniem organizacyjnym dla wielu studentów, którzy jednocześnie pracują, zarabiając na swoje utrzymanie w stolicy. Dlatego gro studentów podjęło świadomą refleksję nad własnymi predyspozycjami do zawodu nauczyciela wczesnej edukacji, wielu utwierdziło się w przekonaniu, że zawód ten naprawdę nie należy do najłatwiejszych, zaś pierwszy etap studiów umożliwia nabycie jedynie podstawowych kompetencji zawodowych i jest zaledwie wstępem do profesjonalizacji zawodowej.*

Wnioski, zalecenia i propozycje do wykorzystania w praktyce pedagogicznej

Głównym celem projektu było podniesienie jakości praktyk realizowanych przez studentów specjalności nauczycielskich oraz wypracowanie propozycji systemowych rozwiązań, które będzie można zastosować w organizacji i realizacji praktyk na Akademii Pedagogiki Specjalnej. Poniższy schemat przedstawia propozycję organizacji kształcenia praktycznego, - opracowaną na bazie czteroletnich doświadczeń (w ramach realizacji praktyk w projekcie „Dobre –praktyki – dobrzy nauczyciele – skuteczna szkoła”

Rycina 14: Propozycja organizacji kształcenia praktycznego w APS (na podstawie doświadczeń z projektu „Dobre praktyki-dobry nauczyciel-skuteczna szkoła”)

Źródło: Modelowe rozwiązania w zakresie kształcenia praktycznego nauczycieli – skrypt, Jegier A., Szurowska B., 2014,

Praktyki pedagogiczne będą mogły spełniać swoje zadanie (i być ogniwem uzupełniającym kształcenie teoretyczne) tylko wtedy, gdy placówki, w których są one realizowane będą pozostawać w stałym kontakcie z uczelnią.

Należy podkreślić znaczenie praktyk i brać pod uwagę możliwość ich realizacji (z uwzględnieniem specyfiki każdej specjalności) na etapie tworzenia planów studiów. Zdarzało się bowiem, że układ zajęć znacznie utrudniał realizację praktyk zgodnie z założeniami programowymi. Warto zastanowić się nad praktykami ciągłymi, które pozwalają na lepsze poznanie przyszłej pracy w jej szerokim wymiarze.

Realizacja praktyk na zadowalającym poziomie wymaga odpowiedniego zaplecza administracyjno- merytorycznego (zarówno w placówce jak i na uczelni).

Rozwiązania dotyczące kształcenia praktycznego powinny być systemowe i spójne dla każdej specjalności (a jedynie dostosowywane do specyfiki i założeń merytorycznych wynikających z planów studiów każdej specjalności)

Warto poszerzyć zadania opiekuna praktyk z ramienia APS o ważne aspekty merytoryczne (które w projekcie realizował metodyk specjalności). W praktyce okazało się, że indywidualne spotkania ze studentem zarówno przed, jak i po realizacji praktyk i stały kontakt z nauczycielami prowadzącymi studentów w placówce to bardzo ważne aspekty, które pozytywnie wpływają na jakość realizowanych praktyk.

Studenci powinni być przygotowani do pracy we współczesnej szkole i przedszkolu (np. prowadzić działania edukacyjne z wykorzystaniem nowoczesnych technologii), dlatego przedmioty rozwijające kompetencje w tym zakresie powinny znajdować się w planach studiów.

Warto na uczelni powołać Uczelnianeg Koordynatora praktyk, którego zadaniem będzie dbałość o realizację praktyk na wysokim poziomie. W tym celu powinien pozostawać w kontakcie z placówkami współpracującymi z APS oraz koordynatorami praktyk poszczególnych specjalności. Ze względu na specyfikę każdej specjalności, warto również powołać osoby odpowiedzialne za organizację i realizację praktyk w ramach Katedr i Zakładów. Zadaniem koordynatorów praktyk każdej specjalności powinna być dbałość o dobrą komunikację i współpracę między placówkami a uczelnią (studentami, opiekunami praktyk z placówek i opiekunami praktyk w APS). Spotkania koordynatorów praktyk poszczególnych specjalności powinny odbywać się cyklicznie, a zgłaszane uwagi i omawiane

problemy w formie raportu sporządzonego przez uczelnianego koordynatora praktyk powinny być przekazywane Władzom Uczelni.

Praktyki powinny być realizowane w różnych placówkach. Studenci często na II i III roku wybierają placówkę, w której odbywali praktykę na I roku. To sprawia, że poznają rzeczywistość edukacyjną w bardzo wąskim wymiarze. Dlatego należy zadbać, aby studenci na praktykach poznawali różne placówki, bo dzięki temu poznają różne metody, warunki pracy i organizację procesu wychowawczo-dydaktycznego w różnych środowiskach edukacyjnych.

Dokumentowanie przebiegu praktyk w formie Dziennika praktyk, który służy studentowi przez trzy lata, pomaga w budowaniu refleksyjnej postawy przyszłego nauczyciela. Student sam może ocenić swoją wiedzę i umiejętności sprzed roku, wrócić do zaleceń z poprzedniej praktyki i lepiej przygotować się do kolejnej.

Studenci realizują praktyki z różnym zaangażowaniem. Dlatego warto wprowadzić formę wyróżnienia (np. dyplomy) dla wyróżniających się studentów.² Taki dokument byłby dla studenta ważny podczas poszukiwania pracy.

Przedmioty metodyczne warto w części realizować w placówkach, gdzie studenci mają okazję obserwować zajęcia i uczyć się od doświadczonego nauczyciela. W tym celu nauczyciel akademicki powinien współpracować z nauczycielem/ specjalistą z placówki. Tylko wtedy przedmiot będzie realizowany spójnie i zgodnie z założeniami programowymi.

Dobrym rozwiązaniem jest platforma internetowa, która pozwala na lepszą komunikację i szybki przepływ informacji do wszystkich osób zaangażowanych w realizację praktyk. Pomaga również w utrzymaniu kontaktu z placówkami.

Rola opiekuna praktyk w placówce jest bardzo duża. Dlatego powinna to być osoba, która nie tylko posiada odpowiednie predyspozycje, ale również jest do tej roli przygotowana merytorycznie (np. podczas szkoleń, kursów). Uczenie się w małych grupach ćwiczeniowych i realizacja zadań metodą projektów to bardzo skuteczne i ważne metody, które powinny być wykorzystywane w procesie kształcenia studentów. Warto wykorzystać doświadczenia

² Warto wyróżnić studentów, którzy bardzo dobrze przygotowują się do realizacji godzin praktyk, angażują się w życie placówki (chętnie uczestniczą w organizacji imprez, pomagają w opiece nad dziećmi nawet w wymiarze przekraczającym wymagane godziny odbywania praktyk)

nauczycieli akademickich realizujących przedmioty metodyczne w formie praktyk hospitacyjnych, podczas których studenci wykonywali w grupach określone zadania.

Podsumowując, warto raz jeszcze zwrócić uwagę na bardzo duże znaczenie kształcenia praktycznego, które warunkuje dobre przygotowanie do zawodu. Uczelnie kształcące nauczycieli nie mogą być oddzielone od rzeczywistości edukacyjnej. Przeciwnie, powinny pozostawać w stałym kontakcie i współpracować na różnych płaszczyznach, np. realizacja praktyk indywidualnych, realizacja godzin przedmiotów metodycznych w formie godzin hospitacyjnych, realizacja projektów edukacyjnych w małych grupach studenckich, wolontariat, prowadzenie badań naukowych w określonym środowisku edukacyjnym. Dlatego warto wykorzystać rozwiązania wypracowane w ramach realizacji projektu „Dobre praktyki – dobry nauczyciel – skuteczna szkoła”, które nie tylko wpływają na jakość praktycznego kształcenia przyszłych nauczycieli, ale również przynoszą wiele innych korzyści zarówno nauczycielom akademickim, jak i nauczycielom w placówkach. Przede wszystkim należy jednak pamiętać, że praktyki są niezwykle ważnym ogniwem kształcenia kandydatów na nauczycieli. Tylko w placówkach studenci mają możliwość rzeczywistego poznania codziennej pracy z małym dzieckiem i nabywania umiejętności zawodowych w praktyce. Dobrze jeśli mogą to robić poprzez obcowanie z Doświadczonym Nauczycielem/Mistrzem. Dobry opiekun praktyk rozbudza zainteresowanie zawodem, pomaga studentowi stać się refleksyjnym pedagogiem i rozwija w nim potrzebę poznawania siebie, tak aby każdego dnia stawał się on lepszym nauczycielem.

Wykaz placówek biorących udział w Projekcie

	Nazwa Placówki
1	Przedszkole Integracyjne nr 120
2	Przedszkole Integracyjne nr 209 "Zaczarowane Ziarenko"
3	Przedszkole Integracyjne nr 314
4	Przedszkole Integracyjne nr 394
5	Przedszkole Integracyjne nr 404
6	Przedszkole Integracyjne nr 6
7	Przedszkole nr 100
8	Przedszkole nr 132
9	Przedszkole nr 172
10	Przedszkole nr 201
11	Przedszkole nr 317 "Smykolandia"
12	Przedszkole nr 327 "Kolorowa Kraina"
13	Przedszkole nr 389 (Zespół szkolno - przedszkolny nr 7)
14	Przedszkole Specjalne nr 188
15	Przedszkole Specjalne nr 208
16	Przedszkole Specjalne nr 213
17	Przedszkole Specjalne nr 245 dla Dzieci Słabowidzących
18	Przedszkole Specjalne nr 249
19	Przedszkole Specjalne nr 393
20	Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 127
21	Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 20
22	Szkoła Podstawowa nr 133
23	Szkoła Podstawowa nr 148
24	Szkoła Podstawowa nr 171
25	Szkoła Podstawowa nr 264
26	Szkoła Podstawowa nr 316
27	Szkoła Podstawowa nr 318
28	Szkoła Podstawowa nr 323
29	Szkoła Podstawowa nr 33
30	Szkoła Podstawowa nr 94
31	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 30
32	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 343
33	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 82
34	Zespół Szkolno Przedszkolny nr 2
35	Zespół Szkół Integracyjnych nr 71
36	Zespół Szkół Integracyjnych nr 75
37	Zespół Szkół Specjalnych nr 100
38	Zespół Szkół Specjalnych nr 101
39	Zespół Szkół Specjalnych nr 85
40	Zespół Szkół Specjalnych nr 86
41	Zespół Szkół Specjalnych nr 90
42	Zespół Szkół Specjalnych nr 91
43	Zespół Szkół Specjalnych nr 95
44	Zespół Szkół Specjalnych nr 98
45	Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi nr 80

- 46 Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi nr 55
- 47 Instytut Głuchoniemych
- 48 Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Głuchych
- 49 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 7
- 50 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 9
- 51 Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Słabosłyszących nr 15
- 52 Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Słabowidzących nr 8
- 53 Gimnazjum Niepubliczne przy Fundacji Pomocy Ludziom Niepełnosprawnym
- 54 Integracyjna Społeczna Szkoła Podstawowa nr 18 w Milanówku
- 55 Niepubliczna Szkoła Podstawowa nr 61- PRO FUTURO
- 56 Niepubliczne Gimnazjum nr 54-PRO FUTURO
- 57 Prywatna Szkoła Podstawowa nr 98 "DIDASKO"
- 58 Prywatne Przedszkole "Rośnij z Didasko"
- 59 Szkoła Podstawowa Niepubliczna przy Fundacji Pomocy Ludziom Niepełnosprawnym
- 60 Warszawskie Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
- 61 Przedszkole Społeczne w Milanówku